

privilegij indulgentia se litteris apostolis aliquibus vel alieci gñialiter vel spâliter sub quacqz vox forma pccissim et si de illis in pntibus certamento spâliter facta est a loyo in pccatis factis nos obstantibz qbuscumqz nulli ergo o no hoinum liceat hac pagina nre voluntatis pccationis derogationem z affirmationem itinere vel ei auſu temerario dñe. Si qz ait sc. Datu Rome apud sancti Petrum. Anno incarnationis dñis. M. ccccxxvii. kaf. apcl. Pôficius cap. iano fecit a delicto b. Ja de arenino. C Innocentius quartus. Ex ministri pinciales pnt instinente procuratores z syndicos pape q aucte pte res trutibus pccissas possint vel dare z committare.

Innocentius episcopus seruoz dei. Dilectis filiis gñali et pncialibz misstris frti minorz. Salute et apostolicam bñdicacionem. Quato studiouis diuine contemplationi vacatis etio famulatio rato quieti vestre libet? prouidem ne pedes quo laus se videmini affectu et effectu oia reliquido corporamini (qd abit) itez inquam. L. n. sicut le etia nobis petito vestra pccatis de rebz ob ordinis vestro pccissis vel in postez pcededis p vos ipsos pte exigit frequenter necessitas iuxta vestri ordinis iurita disponere nequeatis nec velito pto pccationis vestra puritate et cõsecreta pster seruanda ne vobis odiosa vagaldi tribuit materia si opozatevo temp in hoc ad sed apostolicad qd ait r. iplo spectat pperetas here recursum. Nos quieti dicti ordinis et neccitabz vestris paterna volentes sollicitudine pndire pnti vobis aucte pcedimus; quatenus vt singulorū liceat in pccationis eius comitiss p se vel a plus frs suis qbus id duxerint cõmittendū statuere aliquos viros idoneos ben timere q pro locoz indigentia singulorū res bmo tā pccissas qz et pcedendas aucte nostra pterer; viderer cõmitare alienare stratare; expidere pmutare; et frm vltum querere valeatqz vobis liceat eisdē viros sic cõstitutos remouere alioqz ad illa exeqnida fine difficultate qualibz subrogare quoriero videbitur oportunit. Nulli ergo omnino hominibus liceat banc paginam nostrae pccationis interfingere vel ei auſu temerario extirare. Si quis

autem tc. Datum Rome tertio decimo kalendas septembrie. Pôficius nostri anno tertio. Nicolaus quartus pcedit et declarat et faciatate misstris et custodibz nominati procuratores et syndicos pape et ecclie romane pro singulorum indigentia locorum.

Nicolaus episcopus seruoz dei. Dilectis filiis generali et pncialibz misstris ac custodibz vniuersitatis ordinis frti minorz. Salvete et apostolicam benedictionem. Religiosus fani sub qua fætua dñi deo fertur utrū et fructu vberes q ex vestre laboribus in ecclie vniuersitali gratia cooperante puentunt nos indecunt vt illa vbia fauorableiter pcedamus per quem vestri ordinis pura obseruancia in suvlgo seruet. Dictis ordinis pcessores q p noz re tpali pni i mdicto experiri exclusi qbuslibet sollicitudinibz liberius et quiete diuina vacet obsequioz et officioz ac offerturui donatum et pcedentium aut in ultima volitare relinquentium ordinis pfecto vel si ibus eiudet ordi nis atqz pp deuim pia intenti nra fraude aciloz q pp deuim ad ipsos reverentia nra habentes eos presumunt in psonis vel rebus indebet molefare audita referent. Ea pps soliditudini qua fiducias ordo pto suis neccitatuibz quotiens inguerit necessitas et vltimatis suaderet utrue afferatur ad romanam ecclie cogeretur ad qua oium rerum mobilitz et imobilitez qbus frs snt detineret seu ipsa in psonis vel rebz aliquas iniurias irrogaret. Et gñali in obcuse p rebz locis bmo ad ipsam ecclie pceptantibz ipsos frt vlti pccissos. Necno p dñis iniurias et vltetys imunitatibz libertatibz ac iuribz pungulo condez sive cuizq faltisdatibz et cautionis onere plementa libera qñiam autem apostolicam iudicio et rato iudicati ptem reuocadi quoqz psonas eadē et eas qualibetac alio eius subrogandz vel notari p supradictis modis notariis quoqz opportunit fuerit q candē in pfectioz vel silenb hant ptem ploq vel libera pcedim' ancte pnti facultat. Nulli ergo oino hoinum liceat hanc paginā nre pccissis vel psonis iirrigere te. Si qz ait tc. Datum apud vrbem vte rem. xii. septribus. Pôficius nostri anno tertio. Alta ad id. v. **Artinus** iii. vbi et declarat et determinat facultate pccissis vel ordinata misstris et custodibz noiani procuratores et syndicos suus administratores pape et ecclie ro. p singulorū idigentia locoz. Dilecti h. p. quarto Rotopomagen.

Artinus ep. suis vox dei. Dilectis filiis Generali et pncialibz misstris ac custodibz

ministratores et legitimos procuratores iconom syndicos et actoz eē de plenitudine pfectioz pnti pccissos et pfectioz et declaratioz decernim'; q res ipsas z iploz rez pccissis et pccatoz elemosinas nois ipsis ecclie recipiant p eisdē in frt iploz vllitatis pnti eis licz ex rla vel ex declaratioz eis pnti eis licz qn a et fili gñaliis z singulis alio vestru in pccia vel custodia deinde qno vel ab eisdē frb z ales pfectioz extiterint registri ab eisdē psonae pfecti exige di recipiendi alienā pfectioz transfigēdi quoqz et pacifcēdi; quenamdi; cōpromitēdi; remittēdi; difutēdi; quodatēdi; pfectioz faciēdi; agēdi; defendēdi; ac in aia eoz de calunia et veritate dicēda illi et cuizq alteri turamētū pfectioz et suadēdi; qnti pfectioz et libere di; qnti pfectioz et obsequioz et offerētius; donatīus; pcedētius; aut in ultimavolitate relinquentium ordinis pfectio vel frb z cuiuslibet ordi pfectio deuim pia intenti non fraudet; qnti nos sollicitudini qua pfectioz ordi pfectioz neccitatuibz quotiens iugurter necitas vel yltimas suaderet recurrere ad ro. ecclie cogeret ad qua oium rerum mobilitz et imobilitez qbus frs vlti pnti psonas et deuim nullo medio spectat pfecta tñmodiate vel difficultate potius que p hoc ingeri posset frb z supradictis benignis indulgentiis volentis pccatoz et negotiis negligentiis obviare; vt frs huius modis licitos et congruos ipsi ordinis relicts sui in testamēto elemosinas non fraudent ac sperate p q pfectioz pfectioz et qnti pfectioz et libere pfectioz et ales qnti pfectioz et vltimatis pfectioz quoqz pfectioz et qnti pfectioz et libere pfectioz et ales qnti pfectioz et vltimatis pfectioz vel syndicos et actoz et legitimos administratores iconom syndicos et actoz eē de plenitudine pfectioz pnti pccissos et pfectioz et declaratioz decernim'; q res ipsas et rez pfectioz et syndicos et actoz et legitimos administratores pape et ecclie ro. p singulorū idigentia locoz. Dilecti h. p. quarto Rotopomagen.

Tractatus. II.

Secunde partis

ti vestre affectuose duximus commendatos charitatem vram rogantes et exhortantes in domo: ac apostola vobis scripta mandantes; quatenus dilectos filios fratribus ordine memorati pro reverentia dina et nra ad ordinem predicandi ad quod sunt ex professione sui ordine deputati benignae recipe puericias populos vobis comitos; ut ex ore ipso verbis dei semen deuote suscipiantur. Admonentes ut eos et in suis necessitatibus liberaliter assistatis. Nec iudeicari quomodo illi qd predictio nez eoz auctoritate in eoz sacerdotibus via leant pta ppteriquatuor ad predicta suscipienda vita exhortationibz prepati tanq bona ac fructuosa terra pro virtutis tribulis incipiunt leges regimurne statuunt: et si fte per cooptationes vram suscepisti ministerij cursum felicitate gloriando optatum reportet sibi labore fructum et sine falutem. Vtia vero se vita spiritus sancti ventum occule subintran: et angelus sanctorum in angelico lucis se pleriq: annulate transformat: plenitudo vobis autem mandat: quatenus si qui de predictis fratribus ordine sedentes in vita partibus predicatorum ad quantum pecunias se querendo qd religionem ipsorum ppteris possint prouidere infante rios tanq: salsarios capiantur et condemnentur eosdem. Datu Uterbi: x: kalan. Junij. Ponitificatus nostri anno vnde mto.

Sixtus quartus credit fratribus ordine predicti cōfessori posse etiam remedium in cau.

Dilectus filii vicario ac platis greciorum ac monasteriorum reformatorum et reformandorum congregacionis provincie castelle et legionis Sixtus papa quartus ordinis minorum.

Electi filij. Salutem et apostolicam benedictionem. Superficie nobis humiliter fecisti: ut cui in constitutionibus et privilegiis vestri ordinis expresse canatur: ne frēs ordinis eiusdem predicti suis prelatorum et de eoz licetia fratibus de eti ordinis ppteris dignarem concedere: et aliqui alterius ordinis sacerdotibus imagine necessitate exigente possint cōfessari. Illo ut cum maior animi qte et pfectio pac frēs vobis subditi altissimo familiariter possint hinc suppli cationibus inclinati: ut si es vestra vel alioz prelatorum et iuxo qui pro tempore erunt licentia solvendo: in cuum itinerauerint vel fuerint

extra quietus eoz put ei predictis ppteris possint: et vos quicquā sacerdotibus cuiuscumque feculari seu regulari ordinis ppteris valeat tenore presentium autē apostola predictis et indulge mus. Datu Rome apud sancti Petri sub anno lo pscatorum die. vii. augusti. anno. M. cccclxxix. Pontificatus nostri anno nono Brissi.

Sixtus episcopus seruus servorum dei. Regimini vla ecclie meritis et insufficiens disponere dono pudentes et ppteris purgamento affida: ut iuxta credite nobis dispensationis ordinis geti subditos quodammodo liber: ppterum sub religione habitu studio vacantiū pte vite (in quozy vires psperteitate) et in futurū iungi quantum nobis de alto possidit soli citundis studio standam: et vt es qd pto dñi cult: et religioni incremento attingas salutem a ppteris etiam romane pontificis: pnde sed sunt sublati et ambiguatur: que exinde emeritis noscum in sua integritate pstant nisi ministerij partes interponuntur efficaciter. Dendum siquidem a felicis recordatione Eugenio pa-
rato quarto ppteris nostro littere emerarunt tenores subsecuentia.

Eugenius episcopus servus servorum dei. Ad ppetuam rei memoriam. Licet debitus pastoralis officij omnibus regularem vitam ppteris in suis ppteris ppteris regalem non reddit favotabiles et beignoscas sacram tñ ordinem fratrum minorum quoz pcedula religio veluti ager fertur in dno multiplice atq: uberes fructus alarum ad laudem dei et fidelis incrementum temp attulit et afferit quotidiani verbo et exculo in populo christianano dirigentes pcpue velut ptes patet oculos mentis nre: dignus censemus et debita ut ipsum ordinem eiusq: in odore suavitatis et ristissimo deseruientes psonas: in suis ppteris preferentim per romanos pontifices cōfessio de bite ppteremus: ita ne de eoz robore vlate nre hecstart valeat ppteris minime roboemus. Illico ut eti nos directorum filiorum Gulielmi de casali gialis minister ordinis et sum predictorum

De privilegiis trium ordinis sci. f.

predictorum supplicationibus inclinati litteras quadam felicis recordatiois Clemens pape. vii. predecessoris nri dicto ordinis ppteris quoz te noem de vbo ad verbam seruus describit se: immo: oia et singula in eis prenta pro ipsarum substantia firmiori auctoritate apostoli ex certa scientia tenore presentium confirmamus: ppteris scripti patrocinio communis. Tenor vero predictarum litterarum sequitur et est talis.

Clemens episcopus servus servorum dei. Dilectus filii gialis et ppterum ministris ac vniuersitatis fratribus ordinis fratrum minorum. Salute et apostolicam benedictionem. Utitur apiculis facti vestri ordinis ppteris et ppteris celestium seruorum et vigilant et pte vite studio sine intermissione de-
sudant: per aptice circumspectionem auxiliū sic pnde dirigit: et solitice cōfouertit aliquis ppterum nullu iterne pacis excidio nullum religiosi statutus pferant determinatum: in his robur et vigore habeant per que circa culum diuinis nois deuotis et geris mentibus inua-
lescant. Hinc est qz sic ut nobis exponi cura-
tum tu filii gialis minister et ppteris tui iuxta etiendem ordinis studiū obstatu obstatu hacten: et a se aplica tolerata statim postq: electi ha-
bitus predicti etiam et constitutiones ordinis extititio:
strum ipsius curam gesserit minister omni pte
ne et ab libere in oibis exercitunt: idemque fratres
vobis deuote et humili obediuerint et in de-
re reuerenter: et in eadem regula sit expiatio
vir gialis minister qz pro pte fuerit a ministerio
amoueri valeat a ppterum ministris et custo-
dibus in gialis caplo pgregatis. **Mos** volē-
tes ambiguatis scrupuliz in hac parte de ve-
stre cordibus amputare ac ordinē ipsi a sede
aplica approbatū: eadē honestate floridū ppe-
clarum scia et virtute secundū ppteris aposto-
lice gratiae attollere singulariter etiendem supplicationibus inclinati deuotioni vestre ut successio-
res tui filii gialis minister et erunt pro tempore:
statim postq: electi bin regula et constitutio-
nes fuerint supradictas etiendi pte eiusdem
ordinis generalis minister et effecti curas galarum fra-
trum ipsius ordinis plene habent et libere gerat:
ipsos fratres auctoritate ppteris ac solue-
remus in eode ordine agere valeant que ipsi
ministri et disfinitores ad hoc electi iuxta predi-

Tractatus. II.

cedimus facultate. **C**Et quiesceret ordines fratres de locis ad loca ipsius ordines sepius transmittuntur pp qd stabilem et perpetuam in certis et dereminatis eiusdem ordinibz non faciunt manuisiones quia et bonos et idoneos ac approbatos a vobis fratres faciunt ad ordinem promouere; licet ut vobis ordinados fratres eiusdem ordinis abususque malueritis catholicis antistitibus communione et sacramentis sedis hinc pntare ipsilis potissimum bus pncipatos a vobis fratres sine quibus examinatione per pontifices facienda in aliis quibus est missione vel obligatio ipso ordinando fratrem ad ordinem promovere. **C**In locis quoque in quibus degetis licet vobis hinc orationis in quibus eti alati portatibus possitis missas solenita et alias officia celebraentes et ecclasiastica recipere sacra. **C**Quo autem gressuiter iter dictu terre fuerit in ecclesia et oratione vestris utique quebuscunque ad loca puerorum ecclasiastico suppositio iter, dicto clausis ianuis; iterdictum ex eo tamen exclusum nullatenus capitulo submissa voce vobis licet celebrare dina et ecclasiastica recipere sacra; dum nam non de deritis iter dictio nec propter id vobis spalz iter dicimur; ecclie et orationis eadne fuerit spalz iterdicta. **C**Ilos quoq; in q; de morari obliquu curta libet misericordie possit ecclasiastica sacra ipsa cum decedat in viis cimitieris sepeire. **C**Si qui in terras in quibus residetis vel ex plonas excitationis seu iter eufratianis fuisse pugnat ipsi; puri viri futuris deputatis negotio quoq; vestrum praeceorato et operi q; in vestris locis eoz opibz psonaliter pteimnatur hinc in omnibus non habebant turibus possint audire dina iuxta formam q; ipsi locis in eo casu a fide apostolica est concessio nisi ipse debet vel excusari specialiter seu iter, dicti pugnerit eosdem. **C**Et quod vos extrema patientes per Christi noiem pauptatem exhortatoe p studio bonos ad poriora dirigite et errantes in re cognitione seminata landabiles revocatis; cedimus viri in recognitione terreni libere conozari et ab eis tunc et qd q; ipsi vos trahere pugnerit neeia via depositae ac recipere valeris. **C**Suntalio quoq; et singuli pncipales mistri et coram vicarij etiam enodus in pncipia et custodiis sibi consilii pgnacis et ceteris fratribz suis utrius ibidem; necnon et fratribus aliis eiusdem ordinis iter dum ad eos declinabit; vnde de cunctis absolutis et dispensatione indigebit; si

Secunde partis

ue priuilegiis itinerant ordinem; sive post in casibus exceptis pagis qd exercitacionis vel iterdictu cuius supeiorum iscurerint fuisse a iure vel in indice gialis pmlagis bmoi tenetis innotescit in loco supposito ecclasiastico iterdicto dina officia celebraentes; vel suscipientes ordines sic ligati notam irregularitatem iscurerint abolutionis et dispensationis beneficium valeant ipsarum nisi adeo fuerit graui et exornio excessus q; sint ad eandem sedem merito destinandi. **C**Fratrem etiam viri quoq; pro te vos gialis et punctionales misericordie et vice viras gerentes et custodes in plos habuentis pncipios absolute et dispensationis beneficium vobis qd ex parte ipsius alius pfectio ecclasiastica nec ex vice viri vel officiales ad portandum seu defensionem frater vel exequendum vel beneficiis suis qd pncipes secularium cotates pplo seu quoscunque beneficiorum et deputatuum delegat; vel ordinari iudez ad facientia citatis vel consiliis recipiendis qui sint in causis aliquo affectu seu ad lites aut ptozam pfectio ecclasiastica in causis q; coram ipsi pfectio quelpiam viri compelleat valeant fine pfectio fidelis mazato vel lni spalis expfias faciente de hac idelgentia mentionem nec quis vel alii parere vel trideneat super his monitioribus mazatois aut iustificationibus; aut facie vel fuisse qd in hac pac per ducentem idelgentium. **C**Leter gialis et pncipales mistri et ipsorum vicarii illos ex fratribz qd auctore frater sedet apostolice legato ipsi archipelio et episcopis ac alijs qd buscalego; puris exiti vel in posteru pugnare; tiderit; corriget ac et non obstante pfectio alia possonit in illa ordine resuscitare; nec qd frater eufrate sed etius alius legato ipsi obetias vel ut cetero obtinendas aliquos de fratribz ipsi ordinis pfectis archipelio et episcopis ac alijs teneant in locis deputare nisi dñe ffe obtineat de idolo hmoi et qd ipso expfiam fecerit mentionem et aliae id honestatis virtus et illos salutis viderit expedire. **C**Mullus autem legato qd iste latens non misericordia fidelis apostolice spalz de idolo et ordine viri non facietur mentionem; nullulus pfectus nec aliqua pna religiosa vel cleraria de hmoi fratribz ad sua vel alteri negotio puerada vel secundum manualem aliquem afflum valeris quod gialis vel pfectio misteri ipsos ratiq; idoneos et discretos sibi duxerit assignados; quos et stabilacere volum; videntur disciplic. **C**Ilos solo ipsi ordinis fratres qd ad

De priuilegiis trium ordinum sci. 5.

quarilibet personarum teneatur per apostolis cas litterarum imprestatas et impetradas apostole rum qd priuilegii apostolice littere de hoc induito et ordine vel tempore expressiam fecerit in eae one non vobis apostola idelgent. **C**Dicitur dimis et ut ad visitandum alij monasteria monialium cuiuscumque ordinis vel ad audiendum pfectio hinc copelli aliquem non possit; nec ad recipientium commissione carius seu ministrum execrations vel alia stingeria casis ipsas p; feras pfectio in qd non facta fuerit de idelgentia hmoi metu spalzatius et legatos delegat; vel eae pfectio vel et p quicquid. **C**Mullus sius archipela pfectio nullius alius pfectio ecclasiastica nec ex vice viri vel officiales ad portandum seu defensionem frater vel exequendum vel beneficiis suis qd pncipes secularium cotates pplo seu quoscunque beneficiorum nullius delegat; vel ordinari iudez ad facientia citatis vel consiliis recipiendas qui sint in causis aliquo affectu seu ad lites aut ptozam pfectio ecclasiastica in causis q; coram ipsi pfectio quelpiam viri compelleat valeant fine pfectio fidelis mazato vel lni spalis expfias faciente de hac idelgentia mentionem nec quis vel alii parere vel trideneat super his monitioribus mazatois aut iustificationibus; aut facie vel fuisse qd in hac pac per ducentem idelgentium. **C**Leter gialis et pncipales mistri et ipsorum vicarii illos ex fratribz qd auctore frater sedet apostolice legato ipsi archipelio et episcopis ac alijs qd buscalego; puris exiti vel in posteru pugnare; tiderit; corriget ac et non obstante pfectio alia possonit in illa ordine resuscitare; nec qd frater eufrate sed etius alius legato ipsi obetias vel ut cetero obtinendas aliquos de fratribz ipsi ordinis pfectis archipelio et episcopis ac alijs teneant in locis deputare nisi dñe ffe obtineat de idolo hmoi et qd ipso expfiam fecerit mentionem et aliae id honestatis virtus et illos salutis viderit expedire. **C**Apostolatus quoq; viri ordini excõmumare; capelligare; incarcereare; et alias subdere discipline rigor possit p; vos et etia alios in quocunq; habitu eos pugnare inuenientur vocato ac hoc si opus fuerit auxilio brachii scularis. **C**In pfectum eius etiam ne fratres quos ab ordine vestro pro suis culpis p; gialis seu pncipioles miseros aut custodes expelli pugnare; vel qd egrediuerint p; pplo suo motu predicare; conversiones audire seu docere presumant; nisi ad alium ordinem in quo licite exercent hmoi officia transferint de vestra vel dictiorum misericordia inhibitorum vestrum alij sup pncipiis temere atrectare psumperint; misri et custodes et eoz vicarij illos quos vestra finis suau pfectio

Tractatus.II.

etiam et custodiaz iuxta pueritudinem ordinis vestri districtus inuenient rata plenariae monitione pmissa autem nostra excoitatione sententia valeant promulgare. ¶ Lectos autem de die vestro vel egresso per receptionem in eodem sive cuique exigitur reddiderint se in dignoz eius scilicet eiusdem et die ex rationabili causa ad quocumque ordine approbatos puerij ad dicitur Augustinum: clarioribus hospitalioribus et alioz religioz oratione armis portatibus ad vitam occasionem evagati gisantes et per inclesias cuius suis testamentis pueris autem nostra licetudi liberis habeat facultatem. ¶ Nos enim districtus inhibemus tales ad aliud ordine alter transiret vel alioz eos recipere retineat ne peccantur absq; licentia speciali sedis apostolice faciente de hoc plenariis mentionem. ¶ Inhibemus est ut nulli sive sit in religiosis ordine sive extra ordinem institutus: ita autem ita consimile quod ei puer minor deinceps possit deserere licet ab his madato sedis apostolice spissat. Et ut dicta inhibitoria maior est sequuntur effectus: statim ut huius vestri vel hoc pudentio modo misere defere puerum ad deponendum ipsius per dyocefanos locoz cuius a vobis registi fuerint monitione pmissa et certa ecclesiastica appellatione postposita cappellant. ¶ Letez cu pueris taurasque de latitudine orbis terreni nihil per iter domos et ortos cuiuslibet puerorum obtenuit celestium duxerit refuadit: nos per votumque illorum fructus integre vestre paupertate vestiis applicetur: ut de dicta ortis et virginitate vestre nullum decimum teneamini expibere vobis autem pueris idolum: non licet inhibitoria in his que a vobis de pmissis aliquod exigere vel extorquere psumat. ¶ Quod nonnulli vestre religiois habitu assumentes diuersis plante q; scribi et inventi non poterit iterum aliqua bona restituere teneantur: vobis missis et custodibus ac vicariis factis pcedemus: ut singuli vestri in locis sibi commisso bona ipsa in pios viis querentes valent: prius tamen viderit expedire. ¶ Sepultura quoque in ecclesiis vestris pcedimus: et a liberis esse ceterum: ut eorum deuotio et extreme voluntatis q; se illuc sepeliendi liberetur: non excoicat aut iterdicti aut est publice puerari fuerint nullus obstat: sicut nulla in istitia eccliaz illaz et quod corpora mortuorum afflumuntur: districtus inhibentesque nulli religiois vel secularibus viis aliquo-

Secunde partis

rum corpora defunctoz in vestris cimiterijs sepelirentur: aut in ecclesiis vestris missis solemnia vel pro aibus eoz qui ad loca viva tumulandi serunt ibidem ezegeas celebrare sine velto ab sensu et voluntate psumant. ¶ Inhibemus super viuenteris tribus vestri ordine ne alioz eoz cum necessitate virgine articuloz q; platis suis petra sua pteris psumat: vel alijs etiudicet o: dies a ceteris donis: finis regulant et ipsius oris instituta. ¶ Uniuersitas aut eccliaz prelatis et alijs iuribus non per segesiones vestras vobis iuris iuribus: vel cappellere vos ad synodos seu concocationes suas accedere: vel eiis extra ciuitates vestras vel districtus exercitare suis institutionibus subcere vel capitulus scrutinia et ingitationes in locis vestris vel alijs de vobis sacrezzant fidelitate iuramento firmata et manuale obedientia a ministerio custodio vel guardiano vestro exigeant: de ipsoz instituta vel delectuitate sue de statutis vestri ordine se aliquatenus irromittere: seu pphiberne ne ad ciuitates vel villas vbi res gestae et honeste morari possitis a populo euocati audeceret: ubiq; pro vestris vobis sustinere edificia seu eccliaz aut oratoriarum in accedentes frēs seu in pueritiae homini vel rectoratoe ipsoz excoitationis filias ferre psumant. ¶ Dicendum quoque pueris his q; in ornamento aut pro eiusa libris: fabriculariis: bus: antibus: faro: seprimo: vigefimo: tricelimo aut alijs ad ppterum cultus diuinum: seu pueritiae aut virtutis ad suscitacionem vestram vel indumentacionem pro annuis censu redimendis ad quoz solutione alike dominus vestris ordinis obligate noscum: ut de domib; pcedimus et omnia alioz locis vobis finis instituta vestri ordinis opportunem: aut de his que pro homini dominus pcedens locis et omnia emendio vobis legantur (commō pmissa non pertinet in viis aliis: sed in illos dūtayar pro quibus relinguuntur: alios et q; in hac pcessione vel idulgeria pmissa: nonnulli canonicae iustitia aut portione alike teneantur exhibez: ne quia vobis vel ultima vel executori voluntati seu decedentiū hereditibus de pmissis aliquod exigere vel extorquere psumat districtus inhibemus. ¶ Et hoc licet tribus vestri ordine cuius de palib; loco suis ad alia loca se trasferant: edificia seu oem edificiorum materialia locoz que dimittuntur: credicatis et eccliaz

De privilegijs trium ordinū sci. 83

etiam ppterceptis q; libros calices et paramenta secū ad alia loca trasferre ac edificia ipsa solo et alijs ad eadē loca pmitentibus (per ter eccliae) p platos ad hoc a sede apostolica deputatis videtur ipsorumque preciū in aliorū locoz ad q; dicti celi se trasferit et edificationem sen alias in eoz voluntate psumat q; ei etiam ling videbit expedire cu ipsa proua: z alia loca finis ad nos et sedē apostolica spaliter et in media te pertinente noſcant. Ne aliqui archiepihi vel episcopi alijs eccliaz plati seu quevis alia psona ecclesiastica vel secularis pdicta loca seu bona occupare acciperet vel ipsiurare aut quoquo modo psumat ab his dicti sedis licentia spali districtus inhibemus. ¶ Indulgentias vobis et per ppterestationem procurationem legatorum pdictae sedis vel nacionis ipsius seu diocesanorum locoz aut exactionum vel collectarum: seu subsidio rurum psumant quoq; cū minime teneamini nec ad ea soluta p lais dictae sedis aut legatorum vel nacionis eiusdem rectoy terrarum ecclie Romane ppteratas seu impostas ppteradas cuius cunig: tenoris fuerint in ppteratu copelli possitismus dictae sedis fei ppterare plena et expiis de idulo homini et dicto ordine fecerint metiōnē. ¶ Letez cu felicis recordatiois Innocentius papa pdecessor: noster omni ducenti statu dūt excepit gaudeas quoq; libertate. Nihilominus in rōne delicti seu ppteratu aut rei de qua pira ipsos agit: rite possunt corā locoz ordinariorum queuerint illi quod hoc siu in pios viis riūtatione pout uero exigit exercerentur vobis vi occasione pstitutionis homini nullū libertatis imunitari: vobis et quadam vīo p paueritatis et indulgentia aplice sedis pcessio psumit ppteratu: cū gisetur autem pstitutione indulgenz. Decernimus ergo irriti z mane q; giseta ptra tenore pstitutionis pcessio et pstitutionis homini p quoq; cunig: fuerit arcentata et inter dicti suspensions et excoitationis sententias si quis ptra pstitutiones pcessiones et pstitutiones eadē in vobis vel vīis aliquos aut loca vestra seu bisfactores vestros vel executores aut heredes pdictos in posse pmissari ppterent: motu autem scientia simili: litteras eiusdem Clemēti pdecessoris in ea parte ih qua pscit dicti ordinis pcessori: ut licet eis in locis in q; degunt h̄e oratoria et in eis cuiuslibet portatili et tpe interdicti famis clausa excoicatioz et interdictis exclusis missarū solentem

ris alto eleuati a terrenis rebus abstractissimis diuinis laudum clamore et imeroribus humano generi a summa opifice deo exhibitorum declaratione fernentissimus predicationibus populos instruendo ad celeste iter dirigendo infinitesimales multiplicata taliter et credita oboe deo mundo segetur alia, si redemptoris nostri Iesu Christi preciosi sanguinis effusione redemptorum copiosos in hanc sancte ecclesie manipulos referuntur, sicut sunt tuba que quis quoque peccat ad populum facit euangelij populi vniuersum assiduis predicationibus aduocare: ut in eodem terrarum exireton sonus eorum et redetterit sub polum acceptabilem bonorum operum Lectio, Ad predictorum igitur predicatorum et minorum fratribus ordinis quoque amplissimum meritum et vberissimum fructibus quos in die Ecclesia primus afferunt per ceteris paternam charitatem diligimus nos considerationis eundem dirigit: illa est iubenter predictum quod in eis optima fructus inducentur, sicut eorum faciant pacifici et tranquillum. Unde igitur per ordinum eundem professorum statu et quieti studierimus: motu proprio nonnullis litterarum diversorum Romanorum pontificis predecessorum nostrorum dicitur ordinibus professis et in illis contenta approbavimus: quod aliqua declaracionis ampliacionis et extenuacionis nonnulla eius de novo concessa missis potius in diversis nostris litteris desuper concessis plenius continetur. Cum autem fuerit postmodum accepimus per huiusmodi ampliationes declaracionis extensiones conciliones adhuc totalem eundem ordinum et illos professorum quieti plene (ut expediri non possit) in diversitate literarum desuper concessis plenius continetur. Cum autem fuerit postmodum acceptimus per huiusmodi ampliationes declaracionis extensiones conciliones adhuc totalem eundem ordinum et illos professorum quieti plene (ut expediri non possit) in diversitate litterarum desuper concessis plenius continetur.

Et spissas spirituales et tales precessiones et indulgencias ac petitorum remissiones in gne vel in fidei tribus et locis predicatorum et minorum ordinum et domo eorumdem: nec non visitantibus eorum ecclias et capellas et oratione pessimas: quaz tenore ac si de ab eis punitis inferrentur habent volumen pro expiis pleniorum tenore approbatum et robusto firmitatis ppter obtinere decernimur. Propterea potior cautela apostolica auertere de nouo iuxta legem pessas presentem et tenorem pessimorum et largimur. Et ut in ecclae domus et oratione predicatorum et minorum ordinum predicatorum ppter in vineribus orbe strucere et edificare et quod alii in edificari primitur in futuris agnitione deuotiori et apud fideli vivis: ac quod perfecte sunt pfficiant et ad compitem mentu deducant ac complete coherentes et manu teneant: nec non paramentis et alijs ad diuinam cultam necessariis obiecte omentis ipsius Christi fidelicet ad dictas ecclesias et libetivis pmissis et ad pmissas manus pmissis porrigit adiutorice quoque ibidem dono gratiae pfficerent se recessos. De opotentis dei misericordia ac beatorum apostolorum Petri et Pauli auertere pfficiuntur et singulare Christi fideli virtusq; sexus et penitentia et pessime q; ecclesias et oratione domorum fratrum predicatorum in singulari scientie et sancte Clare seni sancti Damiani ordinum sub eiusdem fratris minorum ordinis cura degentia et sancti Dominici et sancte Catharine de Senio et sancti Antonii de Padua et Ludonici et Bernardini et sancte Clerice et beatissimae festiuitatis diebus a primis experientiis et in totu; die ipsius festiuitatis anquaginatis annos et totide quadragena deuote visita sunt annuitantes manu ad pmissam aut corpore alijs porreterint adiutorice de iniuncta penitentia eius nunc relaxans plementibus ppter futura tempora lumen valitudo. Et ut predictorum predicatorum et minorum ordinum res tanto seruentur diuinis beispielicte instant quanto maioriibus spissalibus se piderint gratus fore ministris officiis et singulare predicatorum et minorum ordinum predicatorum professoribus et mite et pro tpe perpetuo erunt ut professo idoneus corrumperet ordinum quem quilibet pro se de sui superioris scientia duxerit eligenda eundem pffessione diligenter auditum et cõmisissus per eos excessibus et peccatis semel in vita in forma pffessionali per nos edita in mortis articulo pleniarium absolutionem et peccato: um huiusmodi

huiusmodi remissiones impendere valeat etiam si ante sacram eundem ordinum pffessionem eos descendere ptingeret: similibus motu scientia et auerte indulgencias. Facultate vero a predicto tribus nostris pcessas magistro ffiali pmissibus provincialibus et pentialibus ac eoz vicarie ordinarij eorumq; vicaria haec seu officialib; et curia pdictio et et alijs quibusq; dicta auerte mandamus: ut ab eis pmissis pmissibus inhibitionibus et maddatis de cetero pmissis et omo absenteant: decernentes inhibiciones ipsas et maddata nullitas existere firmitatis et illis transirentur: res certius hinc minime ligariac eisde pmissa dentes et inhibebitis maddatos: nonno bmo optime perare non curates nisi penituerint et pmissibus et inhibitions ac predicto revocauerit et ita a triduum postea desup regredi fuerint: et ipso ordinarios interdicti iesu christi ecclesie ac suspensions ac regimine et administratio suarum ecclesiasticarum vo inferiorum ab eis excodiante siam intrare. non possunt et cum nonnullis ad ordinis predictorum predicatorum et minorum spissam gerentes deuotiōis affectū et pmissis et locis et sancte Clare seni sancti Damiani ordinum sub eiusdem fratris minorum ordinis cura degentia et sancti Dominici et sancte Catharine de Senio et sancti Antonii de Padua et Ludonici et Bernardini et sancte Clerice et beatissimae festiuitatis diebus a primis experientiis et in totu; die ipsius festiuitatis abbas pmissis pfficiuntur et loca eorumq; abbatis pmissis pfficiuntur fratril oblati et virtus usq; tertii ordis predicti de penitentia nuncupatur pffice pmissis pfficiuntur et immunitatibus gratia: favorib; pffessionibus in dulce spissibus et temporalibus predicti fratres pfficiuntur et minorum ordinibus et illos professoribus: dominis pfficiuntur procuratoribus et syndicis obla- tis et querela: seu alia quomolibet p predicto res tños aut nos hacenus pcessis et impostez pcedendis quatuor auete (quatenus ex sexi et statu non pfficatur) libere et licite ut possint et debent in obitu et per omnia pffuisse et sine via la difference ac hiscde monasteriis locis et pffontis: abbatis syndicis: procuratoribus obla- tis et querela locorum et monialium eundem et sub celsioribus pfficitur et ordinario loco q; in hunc edita non obstat q; quoad hoc modi- can. Et ne ex habitationib; ad unu; vel plu- ra bifida ecclesiastica et titulu; vel cõmēdā obtine- da sit facultate ut iterum docet illa alesquam p capellis alioz in bisficio deservire: et q; et postea bnficia hinc assentiri fuerint in domo: et dicti ordis relæde: cameras hinc in illis: et in ffiali: capitulo fratrum eundem predictarum et minorum ordinum vocē actiua et passiuam ha- berent pmissis favorebus gratis et indulgis pcessis ipsum ordinum professoribus gaudere possint pmissis ordinib; et illos professoribus

Tractatus. II.

Secunde partis

gravamen inferatur; sed motu et auctore de-
cerimus huius et quas eis pcedi pte
rit habitationis fras intelligi et interpretari de-
bere ut fras ipsi gbo. Ite huius pce sunt et pce
derent postea quicunque p ledem pdcitatu: postulat
etliq; difficit ad eum furlint pacifice aut p ca/
pellaniis in aliibus ecclesiis ceperint deservi/
re pccimbitu: pdcitatu: pte voc actiu: et pali/
ta rehabet in domib; dicto ordinu: ac reten/
tione dictar; domoz cameraliz: alia ora
nii pectoris sunt pertinenciae de eouide ordinu:
patorum pfectu: duxat gaudere possint et nō
alias nec alio mo. Ita statutis de pectoris ad
cathedrales et titulares appellas ecclesiis et
alias dignitates ecclasticas. **C**lex ut di/
cto ordinu: pfectos et ingitores heretic
pauitatis pro pte diversu: mudi partib; depa/
ratur suu: dalgitiis cop: officia studeant exer/
cere ac ab illictis et eis pfectis abstinere qua/
to cognoverint posse eoz errores facilius corr/
igere et puniri: magister pdcitatu: et mister mi/
tior ordini pectoris pfecti nsc: et p te
existentes gesta pro p ipso ingitores suu:
ordinu: pfectio examineare: querelas huius
positas audire ac sup illis quatu: eius futuris et
equi videbis statuere et ordinare: si eos in all
quo deliquis intenerint illos iuxta excessum
exigentia et p eoz ab officio amotione ac alias
corrigere et puniri: dicto inquisitoris fini o
equi et iusti aut necessarii videbis: non tñm in
vna eadē dolere multiplicare: liberare et licere
leant. **E**pdcitatu: in minoz et ecclia minoz
ordinu: pectoris inquisitoris in pectoratu: ordi/
num huius pfectos quoque: officio in qngitio
nis huius fungit illud ex exercere nullatenet
postulatibus lete aplice licetia spali de pntib; lit
teris specifca et expissam faciente mentionem.
Constremo q: pectoris et minoz huius pdc/
itatu: et pectoris q: pectoris catholicis dilata/
tione: in clementia et defensione: optimis inde se
laborant: et eoz exemplari vita: pdcitatu: ibus vbi
de: audientia pfectio sana doctrina: assidua
sacra latr: instructione: et deuota diluino: os/
ficio: celebratio: hereticorum extirpatio: et alijs
et innumeris pfectio: q: ceteris ordinu:
medicatu: pfectis fructu: in ecclia dei saluta/
res copiosus attulerit bacten: et stinu: after/
re no: cessant: atq: alatu: in futuris deo ppi/
ecclasticis

De privilegiis trium ordinu: sci. f.

87

minorum de obseruantia nuncupatu:

Alexander papa. vi. **Dilecti**

**de canonica
apo. bvi. Sacre religionis sub qua de/
poterit**

**uotum et seduluz exhibere studetis omni famu/
latu: et pmeret honestas: vt vos spalib; fauorib;
et gratius psequamur. Hinc est q: nos volentes**

**geti et comoditat: vre pro pto merito vris pma
charitate gaudiere. Vobis vt de cetero ob: fin**

**z: Aumento qbusius ordinarij pletatio et
ploris pfectio: et cedetis lis p: pfectio: tas frisi pdc/
itatu: et oblatibus in eis gaudiato: pfectio: et
huius facultatu: et nascitudo: cu: qbusius clau/
sulue: et derogatio: derogatio: qbusius fortio/
ri: et solitus q: ob: lib: illa: et q: eis eorund: ro/
tis tenorib: et datio nō p: huius gaudiis clausu/
la: et pfectio metionis ipso: et pfectio: et specifica et in/
dutu: ac de bdo ad bbd: seu quis alia metio
huius et pfectio: p: expissis huius tuis lise alia i suo
robo pfectis: et quoad pfectis specifica et no/
minatum derogatio: et ea nemini in pfectum
qbusius suffragari posse aut debere: et ritus
mane q: qd secus p: niger aratet decernim: et
nechō ob: illis q: in dico lis nris pectoris ordi/
nibus etis volum: nō obstat ceteris: et pfectio: et
confratris qbusius. **C**lex q: difficile fore pfectis
fras ad singulas pfectias originali definiti
et volum: et dicta aucte decernim: et traum/
pato etiam notarii publici et curie car: cap/
tare aplice auditores vel pfectos q: est vel p
te erit: et alii archipelatis vel episcopis leu/
cunctoris in dignitate pfecti scilicet ministris
et pfectis in iudicio et ex pfectis exhibita vel
oleja fletis: exhibite idubique si spali et
ginales le: et foris exhibite v: onse. Nulli q: omo
bonis letet hae pagina: nri approbatione: q:
no: 2: cefsis: largitio: idubique: pfectis: vobis
luteatis: et pfectis: statutis: et decretis: et
buitis: et derogatio: si frater vel eti: reme/
ratio: sit. Si ga: aut hoc te. Datu: Rome apd
sem Pertrum anno incarnationis dñe. 1479.
septimo kalendas iulii anno octavo.**

Alexander lexum iterum concedit ola/
utelia aliquo: trium ordinum medicantium
fratrib; minorib; de obseruantia nascitudo ybi/
cung: et quartam canonicas positionem re/
mitit et ipsi obseruantibus concedit.

Dilecti filii vnu: hi fratibus ordinis

et pfectis: q: fratrib; imarcessibili: et eternu: vnu:

2° po

Iustus epis seruus tc. Ad ppe/
tu: rei memoriam. Dudu

**at etia meditatis pefam: q: gloriosissima
dei genitrix: Maria vgo venustissima: et oim
vntu: florib: insignita cui: ineffabilis pulchritu:
dinez sol: et luna mirant: cui: p: ob: inuit: p: plus
xpianus: q: florez: imarcessibili: et eternu: vnu:**

Tractatus.II.

Secunde partis

Virgo Maria benedicta dicitur mihi filii dei esse et a suscepit gloriam et regalitatem sue suavitatis coronam. Hoc est dictum a mulierib[us] quae fine exempli mulierib[us] editio eius cum deo virginitas gaudia est honor parentis. Idecirco affectates vi oculis singule ecclesie in honore et sub invocatione nostrae gloriosissime dei genitricis Marie deinde carmeli per viuus suos orbem fundate et constitue at deinceps quoniam vnuina clementia edificabunt et sustinuerint cognitis devotis a christi fidelibus venerentur; ac que impetrare sunt ad opus completem de ducentis ac plenariis. Necno paratim et alijs ad diuinum cultu ibidem necessariis debite onerent. Ipsorum christi fideles in viuus vero constituti ad eisdem ecclesias nunc et propter exitus ei libertus permanenter ademptiones conamur et huius necna caruimus ecclesiarum cōplementum plementationem et dini cultu inhibemus augmētum manus punitus portant adulteriis quo ex hoc ibidem dono celestis gratiæ venientia sparserint se refecitos. De oportētis dei misericordia ac platonum Petri et Pauli apostolorum eius autem certissimam obitum christi fidelibus vere penitentibus et fidelis qui in conceptione plenariis: in nativitate: annunciatione: purificatiōne: visitatiōne: et adiutoriis: nō dicte gloriosissime dei genitricis temporis vestitus ad aliae festiuitatis a primis vespere usque ad occasus solis diei festiuitati huius dei ordinis de mōte Carmel. Plectas ecclesias vbi libet vestitutas. Necnon per septem dies fideliter festiuitates immedie sequentes fratres ad singulas pueras et loca originariorum destinarunt volumen et oca autem annuit ac permisit vel eaq[ue] aliquam manu posse reterit adiutrices triginta annos et totidē quadragenas de iniunctis ea penitentiis miscicodit in dno relaxam p[ro]pterea valitutis. Et q[uod] difficile admodum foret putes fratres singulas pueras et loca originaria destinarunt volumen et oca autem discernimus q[uod] trāfumpli et eaq[ue] manu publici nota[re]i subscriptio et propter exitus dei ordines pectores vel alium archiepiscopatu[m] vel episcopatu[m] aut ginalis auditio camere apostolice vel alterius ecclesiastice curie seu dei ordines ginalis magistri sigillo munisit ea p[ro]pria iudicio et ex vicibus exhibe ficeret vel omnis fides adhibebat idubiacac si ipse originales fidei solet exhibere vel ostende. Nulli ergo omnino licet h[ab]ere paginam non p[ro]maritatis ap[ro]bationis innotatio[n]is: p[ro]cessus: supplicio:

Sixtus

De priuilegiis trium ordinū sci. f.

Sixtus.ij. declarat et determinat q[uod] sibi illi que alie bullae est de Infa data ab ipso fratribus minorib[us] succedit parentibus etiam ab iste statu non intelligantur de obseruantibus.

Iustus papa quartus. Universitas et singulis presertim. Salutem et apostolicam b[ea]titudinem.

Licet nos буди ad importunum nō nullorum istaniam p[ro]cessus imponamus circa fratres etiam q[uod] ruita alias p[ro]cessus fratribus confirmatorias ut gisali fr[at]ris ordinis minorum possint in hereditate succedere parentibus et p[ro]longantes suis mortuis et morituris ab iste statu hereditates q[uod] eoz adire et tenere per eisdem fratris nō quis tenetos hic pro sufficiens expressis h[ab]itum p[ro]mptius p[ro]ficiat. Nihil hominum cū desiderem familiam et q[uod] dicitur ordine de obseruatoria nesciatur sed cura vicarii q[uod] viuetes quos p[ro]prio p[er] segnior affectu in sua regulari obseruatoria p[er]tinet etiam q[uod] sicut in mām alium scandali vel inconveniencia q[uod] ex p[ro]prio est eo[rum] emisse p[ro]fessioni et p[ro]missa paupertati. Tenore pleniorum ex certa ista decernimus pariter et declarante mētio ac intercessio nre suffit se leviter h[ab]ere no[n] et aliis filios t[er]re circa successionem hereditatis huius ad fratres familie de obseruatoria se nullatenet extenda: nec eis aut eoru[nt] alieni in iudicio vel extra quoque modo suffragant neq[ue] v[er]o aliquas habeant se h[ab]ere censeant mādantes in virtute sc̄e. Obedientie ob[lig]ationis eiusdem familie de obseruatoria no[n] eoz p[ro]cessu huius p[er] velle presumat quoniam p[ro]tervus vel colo[n]a. Quisnam in puritate fidei regule sic ut debet eos permaneat perinde ac sicut predicte numeri emanatis in p[ro]curatam facultatem nō obstatibus obsecratis. Leteris quia difficultate solet p[ro]fessio breue ad omnina in quibus opus est loca deferriri volumen ut illius transumptu manu publici aliquam notarii scripto et sigilli vicarii ginalis predicitum mutato ea p[ro]positio vbiq[ue] fides adhibeat que adh[ab]etur et idem breue originali produceret vel ostenderet. Datuz Rome apud s. m. Petrum sub anno p[ro]scirptoris. Die septimi aug[usti]. Anno d[omi]ni. M. cccclxxv. Pontificatus nostri anno quarto.

Sixtus.ij. concedit oblates dicituris officium p[ro]cessus virginis noviter ordinatum et qui steriuntur officio eiusdem festi idulgen-
tias que in festo corporis christi p[ro]ceduntur.

Iustus papa secundus. Ad p[ro]petuam rei memoria. Q[uod] p[ro]cella mea ritro signa q[uod] regina celorum ergo de genitrix gloria sedib[us] p[ro]cella syderem q[uod] stellam matutina proutis: deuote p[ro]fessoris idagie p[ro]scripturamur et ista pectoris archana revoluimus.

Q[uod] p[ro]pote via misericordie et p[ro]pietatis unica beatissima gisaltrix p[ro] salute fidelium q[uod] dicitur onere p[ro]graunans sedula oratrix et p[ro]pugnans q[uod] genit[er]e tercedit dignus q[uod] potest debet res puram et viueros ipsi fideles ut ipopotentes docet cu[m] p[ro]uidetis eiusdem regis habilitate ab eterno recipiatis p[ro] recollectanda auctor[um] huius nā lapsu p[ro]misi ho[mo] eterni mortis obnoxia iā sua viuengit[ur] habita culū sc̄i sp[irit]us p[ro]spicione p[ro]stitutus ex qua carnē nre mortalitatē p[ro] redēptio p[ro]p[ter]a sui afflitiones imaculata ergo post p[ro]p[ter]a nichil omnia re[st]ituta maneret de ipso imaculatae vestis mira p[ro]ceptis griseas et lances referat et iustitia p[ro]pterea in dei eccl[esi]a missis et alla dina officia exercit[ur] et illis iustitiae idulgen[er]ij p[ro]p[ter]a p[ro]cessus remissione iustitiae exinde p[ro]xime aptiores. Hac igit[ur] p[ro]fessoris idulgen[er]ia eiudicata de eiusdem p[ro]p[ter]a dei et b[ea]t[us] Petri et Pauli apostolorum ei[us] autem p[ro]fessoris ap[ro]ficiencia apostolica h[ab]et ipsi p[ro]p[ter]a valitutem p[ro]fessione statuum et ordinamus q[uod] o[ste]s et singuli christi fideles vtriusque sexus qui nullam et offensum p[ro]ceptio[n]em eiusdem p[ro]fessione obsecratis laudabile ordinacione dilecti sicut filii magistrorum Leonardi de nogarolis clerici veronensis notarii n[ost]ri p[ro]p[ter]a huius p[er] velle presumat quoniam p[ro]tervus vel colo[n]a. Quisnam in puritate fidei regule sic ut debet eos permaneat perinde ac sicut predicte numeri emanatis in procuratam facultatem nō obstatibus obsecratis. Leteris quia difficultate solet p[ro]fessio breue ad omnina in quibus opus est loca deferriri volumen ut illius transumptu manu publici aliquam notarii scripto et sigilli vicarii ginalis predicitum mutato ea p[ro]positio vbiq[ue] fides adhibeat que adh[ab]etur et idem breue originali produceret vel ostenderet. Datuz Rome apud s. m. Petrum sub anno p[ro]scirptoris. Die septimi aug[usti]. Anno d[omi]ni. M. cccclxxv. Pontificatus nostri anno quarto.

Calixtus tertius co[m]muni[cat]us bullas Eugenij quarti et Nicolai quinti approbatas constitutus.

209 L iii

Tractatus. II.

Secunde partis

tionem Bonifacii octavi. Super ea hedras, et
reprobantes et rozeo diverso exortos super il-
lam mendicantes in ea confirmando.

Alixius ep̄s feruus seruorum

c. Inter cetera que pastozali cure
cōpetunt ea ipsa p̄culdiblo potissimum esse de-
cernimus quibus xp̄i fidèles cūctis p̄p̄litis er-
rorib⁹ in visitate fidei ac pacis que vivere glo-
riæq; p̄eag beatam sp̄cimini: sed acceptable
deo multu id eē non ambigui: quo religiosas
p̄sonas xp̄i famulantes n̄e vigilante mysterio
ac iustitia fauore p̄fuelegit eisdē sc̄ā se de ap̄s
ca matura cuz delibera: tē p̄cessio nullo colo-
re impedit: sed libere frui intuemur. Nup sig-
dez n̄ sine quadam animi duplicitate: ex relatio-
nib⁹ plurimorū fide dignoz p̄ceipim⁹ q̄t q̄t se
Uicis recordatiōis Bonifacius papa. vii. p̄de-
cessor: n̄ in sua p̄stitutione que s̄cipit. Sup ea-
thedram, quā dñm̄nes n̄e decreta postmodum
p̄ memorie Clemens papa. v. et p̄decessor: n̄i
in suo p̄stitutionē inouantur: quod sub sequen-
ter ad heremita sc̄i Augustini et gloriissime
dei genitricis tempoz virgoz sc̄ari de monte
Carmeli ordinū fr̄es p̄ sedē apl̄ica extensa fuit
iter cetera statuerit et ordinauerit q̄ in singulis
ciuitatib⁹ et diocesib⁹ in q̄b⁹ p̄dicatoz et minor
ordinū fr̄um loca p̄sistentez in locis ipsa vici-
nis in q̄b⁹ loca hm̄oi n̄o b̄ien p̄ces et p̄tores
p̄incipales p̄dicatoz aut cop̄ vicarii ḡfialis:
ac p̄uinciales misericordie custodes minoru
ordinū p̄dicatorz ad plentiam p̄latoz ibidē se
p̄ferenti p̄ sevel fr̄es quos ad hoc idoneos fore
putarent humilē p̄tuitur: ut fr̄es q̄d hoc fo-
rent electi in eoz ciuitatib⁹ et diocesib⁹ p̄ficio-
nes suoz subditoz p̄fueri sibi volentium audire
libere valeret et cōdēnt p̄stinentib⁹: put h̄m̄ dei
expedit cognoscere et p̄ias p̄sonare salutare:

Nicolaus

Ueris et singulis venera-
bilis si⁹ patriarchis archiep̄z et ep̄iscopaz
lectis filiis electis et abbatis et p̄blierib⁹ p̄sistit
ad quos p̄tice līe p̄uenirint. Salutē et apl̄ica
bindi. P̄scois illa n̄e dz p̄uenire subdicto vita
que a bone memorie p̄decessorib⁹ n̄is in reli-
gioia augm̄tūtib⁹: gesla sunt illæ p̄manent
et ab oib⁹ inuigilabiles obseruent. H̄ic est q̄ nos
tenores quarti līar felicis recordatiōis Eu-
geni⁹ p̄sp̄a quarti p̄decessoris n̄i in ipsius re-
gistro reptas de registro ipso de dño ac verbis
traſcribita p̄tib⁹ annotari fecim⁹: q̄ sunt tales.
Eugeni⁹ p̄sp̄a fuit fr̄us dei. Cui
ueris et singulis venera-
bilis sibi volentib⁹ p̄fueri archiep̄z et ep̄iscopaz de
lectis filiis electis et abbatis et p̄blierib⁹ p̄sistit
ad quos p̄tice līe p̄uenirint. Salutē et apl̄ica
bindi. Regis nobis crediti curā gerētū pugni
le studiū efficeri conanum assidue: ut p̄ quo
rum salutē lāguoz humanae alitum filius
perpetri voluit fideles exercitūdū non inuolant
erroib⁹: s̄i n̄i directōe misteriū p̄t signa gra-
tulerit a noīz et d̄sp̄edīo iugiter p̄uenit:
ut et v̄o in pte sollicitudinē vocat pro dicto
et p̄sp̄o errab⁹ op̄e et operā seruētū my-
pendit vos p̄mātū nobis os̄i excusat.
Dūli signa felicis recordatiōis Bonifacii papa
octav⁹ p̄decessor n̄i s̄i uālē s̄cipit. Sup calve-
drā p̄sona sue d̄cretal q̄uā p̄flea p̄ memorie
p̄le papa. v. et p̄decessor n̄i in vienētū q̄
lio inouantur et q̄ subsequēter ad heremita sc̄i
Aug. et b̄de dei genitricis lēp̄z virgoz abzak
de monte Carmeli ordinū fr̄es p̄ sedē apl̄ica
et p̄sonare p̄fles salutare: ac b̄nificiū absoluitor

ep̄chis

De priuilegijs trium ordinū sc̄i. §.

extensa fuit iter cetera statutū et ordinauit q̄ in
singulis ciuitatib⁹ et diocesib⁹ in q̄b⁹ p̄dicatoz
et minoru et ordinū fr̄um loca p̄sistentez in locis
ipsi vicinis in q̄b⁹ hm̄oi loca n̄o b̄ien magis
et p̄tores p̄uinciales militari et ordinū custodes or-
dinū p̄dicatorz ad p̄stām p̄latoz ibidē se co-
ferrent p̄ vel p̄ fr̄es quos ad hoc idoneos fo-
re putaret humilē p̄tuitur: ut fr̄es q̄d b̄le
eti foet in eoz ciuitatib⁹ et diocesib⁹ p̄fessiones
suo z p̄fateri sibi volentium aut libere valeret
et hm̄oi p̄stinentib⁹: put h̄m̄ dei expedite cognos-
ceri p̄ias p̄sonare salutare et b̄nificiū ab
solutiōis impēdere de lnia p̄p̄lo et b̄nplacito eo-
rūdū. P̄fateri: p̄tores et misri flideret elis-
gere p̄sonas idoneas sufficiētēs v̄e p̄bate et
scretas modestas arc̄ peritas ad ta salutē mi-
nisteriū et offitiū exequētū: quas si electas p̄latoz
ipsi p̄tarent et p̄fateri sacerēt: ut de eoz lnia p̄p̄lo
et b̄nplacito in ciuitatib⁹ vel diocesib⁹ et ordinū
p̄sonae electe huim̄fido sibi p̄fateri
volentium audiret et eis p̄soneret p̄fles salutare
res: ac b̄nificiū absoluitor impēderet: put in
spa p̄stōne sibi decretali p̄le p̄sonae xix.
Et lēcū
postmodum ad pte recordatiōis Joan. papa. xxi.
et p̄decessor n̄i notitia deducto et q̄m̄o
dā Joānes de poliaco magis i theologia leque-
tis articolos tenuerit publicez docterat q̄ co-
fessi b̄nplacito ḡfialē p̄fles audiret h̄būtū
eadē p̄tēa q̄ p̄fles fuerant iter p̄p̄o sacerdoti
coiterentez ac statē statutū. Q̄o v̄rūz
semo in p̄lio ḡfiali nec de: nec roman⁹ p̄fles
sacer p̄t̄o p̄ parabolant non tenerent oia p̄tēa
sua semel in anno p̄p̄o sacerdoti. p̄parabolati
curato: s̄i. Q̄o n̄ posset p̄fles ḡfiale dare
p̄tēam audiret de p̄fles: ilmo nec de: qn̄ co-
fessi ḡfiali h̄tūtū iūiam teneret eadē terum
pp̄o sacerdoti velut p̄parabolati curato: p̄tēe:
ti. Dic̄: Joānes p̄dece s̄or̄t a v̄bia que Clas-
electio prout exordiū sumēs habita id p̄
p̄les face p̄fles exanimatōe diligē-
tētēmēo de venerabilū fr̄um suoz ro. eccl̄e car-
dinalū p̄lio et affenū p̄fles articolos tanq̄
saloz et erroib⁹ et a fana docteria denios auēte
aplica dām̄auerit et reprobauerit. Ioseph. Joā-
nes de poliaco veris rōm̄b̄nō p̄sona qua dūduz
habuerat et dūz q̄b̄ndūdē non poterat de-
mōstratoe esdē articolos non esse veros: assur-
mans illo in p̄fistōne publico necno sp̄lōrū
p̄tēo hm̄oi eroes c̄ p̄out in p̄fato decretali
280 L 119

Tractatus. II.

Secunde partis

hinc constitutio[n]e super cathe[dr]ā ac extra[m]ag[is]t[er]at[em].
 T[er]ras electionis p[ro]fici[li]t[ur] h[ab]ent[ur] studio ac cura
 prouideant et in ceteris p[ro]fici[li]t[ur]as p[ro]fici[li]t[ur]as in
 integre seruare faciat ab oib[us] inuolubiliter
 obseruari. Et si quo[rum] so[lo]m[us] b[ea]tū d[omi]nū damnato[rum]
 p[er] artifices aut aliquo[rum] eoz p[ro]p[ri]o[n]e
 nasciter afftere vel temere p[ro]dicare inuenientur;
 p[er] illos cōsider vel diuisio[n]e rāngū p[er] hereti[co]s et c[on]tra catholica fide suscep[t]os p[ec]c[er]ere nec
 nō ipsos et eoz quālibet iuxta rāto[n] excessiu[n]z
 qualitatis p[er] ceteru[s] eccl[esi]ale s[ecundu]s a l[et]ra oportuna
 t[er]ris remedia au[n]te p[ro]dicata cōspicere studeat.
 In p[ri]mū facient[ur] nō obstat[ur] q[ui]buscu[n]d[u]s. Null[us]
 ergo oino homini[us] luceat h[ab]c paginā nō de
 claratio[n]e s[ecundu]s s[ecundu]s v[er]o vel a iusti
 merario p[er]traire. Si q[ui] ait hoc attentre p[er]s[ec]tu
 p[er] fiduciam ipso[n]e o[ste]no[rum] de teatoum
 Petri et Pauli ap[osto]l[us] ei[us] se noueri in cursu.
 Datū Rome apud Sanctū Petru[n] anno incar
 nationis dñice Willhelmo quadringentisimo
 quadragesimo sexto, xvij kalendas Februario,
 Pontificatus nostri anno sextodecimo.
Cetero ut earūdī l[et]ras tenet[ur] maiori[us] robo
 r[is] et efficacie cēsan[u]s no[n] de venerabilū fratrū
 n[ost]ri[us] eccl[esi]e Cardinaliū p[hi]los[ophi]os et
 assensu easdem p[ro]decessorū nisi i[n] l[et]ra o[bi]t[us]
 per oia nouitio approbamus ḡm̄m̄m̄m̄ p[ro]p[ri]o
 scripti pacifio[n]e om̄m̄m̄m̄. Nulli ergo oino ho
 minū liceat h[ab]c paginā nō innotiū app[ro]ba
 tionis ḡm̄m̄m̄ et cetero in s[ecundu]s instigare vel
 ei austu temperario p[er]traire. Si q[ui] ait hoc attentre
 p[er]s[ec]tu p[er] fiduciam ipso[n]e dei et b[ea]tū
 Petri et Pauli ap[osto]l[us] ei[us] se noueri icur
 rātū. Datū Rome apud sanctū Petru[n] anno in
 carnatio[n]e dominice, ccclxvij, tertio m[ai]is
 Iunii. Pontificatus nostri anno secundo
Clerici dū p[er]di[li]m[un]ti in vigilia p[er]b[ea]tes, p[er]
 p[ri]me p[er]terita l[et]re Nicolai p[re]decessorū nisi
 venerabili Frati nostro ep[iscop]o Parthenio in
 ei[us] ep[iscop]ali curia p[ro]p[ri]ate s[ecundu]s. Dilectū filū Wil
 helmus reiner[us] p[ro]p[ri]ate Recto vniuersitatis Pa
 risiensis easdem p[er]di[li]m[un]ti fecit afferen[ti]o[rum] tunc Illico
 l[et]ra p[ro]decessorū nisi l[et]ras de falso plurimū sus
 cetas pacis in eadē vniuersitate solemnitater iura
 te et stat[ur] hierarchicu[m] in eccl[esi]a del[iti] pluri
 turbaria[rum] et scādolas[rum] et aduersariis tuis
 sanctionibus sacris et p[er]matice factioris; q[ui]
 sup illis renunciādo et illaz reuocatoria impe/
 mino[n]am

De priuilegijs istum ordinū sci. 91

minoz n[ost]ri[us] Cardinaliū p[hi]lio et assensu inno
 vnam[us] p[er]missam[us] et approbatu[n]e feru[er]u[n]t p[er] c[ac]t[er]al[ium] ad id regis gradus licite et
 magisteri[us] et insignia eius ipse dñe dñceret et tunc
 licet antequod magistro in theologia p[ro]dictoz
 quattuor ordinū mediciatu[n]is vel vni ad hoc ex
 p[ro]posito ab eisdē quartu[rum] ordinū magistris
 illis q[ui] dico[n]t cui sue p[ro]fessiōn[is] gradus et insignia
 b[ea]tū sacerdoti[us] Romanae ecclie in mate
 ria fidei renuciare noluerūt rescatos atq[ue] p[ar]tu
 tos ut p[er]f[er] nos t[em]p[er]e. Statutum quoq[ue] et
 h[ab]ent[ur] Alex[and]ri q[ui] b[ea]tū solū de cessatio[n]e
 a lectio[n]ib[us] et nō à p[ro]fici[li]t[ur] b[ea]tū mentione fecit.
 B[ea]tū supplicatus[us] inclinari non tam celebes
 ordines q[ui] p[er]to[n]to etiam in t[em]p[er]e
 odinesq[ue] p[er]to[n]to. Illa pelara supposita illa vniu
 eris frātēcēs regnum ac vniuersitatē ecclias suis
 doctrinis et exp[ri]mis deco[n]trinariū atq[ue] decoronat[ur]
 ita subito t[em]p[er]e repente fuerunt ab eadē vniuersi
 tate remaneat et sine v[er]o célestant quoq[ue] mō re
 spectu[m] iusteitiae ibidē p[er]petuū viceg[er]ans notabi
 lia membra facultatis scie theologie furent et
 exstant p[ro]lationem refectione et l[et]ras rectiorū
 b[ea]tū ad eis p[ro]tectorū q[ui] p[ro]tectione dicte
 de dicto s[ecundu]s n[ost]ri[us] p[hi]lio et assensu aucti[us] apostolica
 et ex certa scia tenorū p[ro]tium reuocam[us] et al[ia]m
 irritant[ur] am[bo]t[er] a m[on]n[u]m[en]to et nulli r[es] i[r]abo[rum]
 monemtū t[em]p[er]e et ceterū decernim[us]. Ipsos q[ui]tuo
 ordinēs mediciatu[n]is in p[ro]sternim[us] et eū status i[us] quo
 ante notificatiōnē p[ro]tectione et refectione p[ro]di
 etas exsistebat restitutu[n]o et reponim[us] colig[imus] et ali
 quo cuius n[ost]ri hoc in ipsa l[et]ra Alex[and]ri et l[et]ra
 statuti adiunctio cancas exp[er]sū ad celandum a p[ro]di
 cationib[us] ubi deinceps ad id p[ro]rectorū p[ro]t[er]o
 de vniuersitate vel quēcūq[ue] alii seu aliis col
 pelli posse declarau[er]ūt sed ipso[n] quattuor ordi
 nū mediciatu[n]is t[er]ras iurato[rum] q[ui] nō iurato[rum] et
 alios plures doctores et rectores eccliasin[us] ad
 quos spectat b[ea]tū et ius ecclie et alio loco
 tibi vniuersitati registi p[ro]dicare libere et licete pos
 se et debere in oib[us] p[er] oia; p[ro]inde ac si b[ea]tū cel
 sato no[n] sicut in conf[er]matione d[omi]ni occa
 sione ex c[on]f[er]matione p[ro]tectione ipsos si e[st]e s[ecundu]s
 bare p[ro]sumat[ur]; et adē au[n]te diffrerit ibidē
 ceteris ex i[us] tritū et inane s[ecundu]s sup his a
 quoq[ue] qualis au[n]te scientia vel ignoratio cō
 tingerit attentari. Nulli ergo oino ho[min]ū liceat
 h[ab]c paginā n[ost]ri[us] monitōis p[er]firmacionis ap
 probacionis mādati[us] reuocatōis et ceterationis
 irritatio[n]es am[bo]t[er] et plenaria et restitu[ti]ōnis
 repositionis et declaratio[n]is et p[ro]fessionis et d[omi]ni; p[er]
 mulgatio[n]es inhibicio[n]es et decreti s[ecundu]s
 vel ei austu temperario p[er]traire. Si go[rum] et
 Datū Rome apud sanctum Petrum anno incar
 nationis dominice Willhelmo quadringentisimo
 quinquagesimo sexto: decimo kalendas ap[osto]lis. Pontificatus nostri anno secundo.

Tractatus.II.

Constat quosq; presatas litteras apostolicas Calixti tertii : Nicolai qnti et Eugenii quarti per Sextum quartu confirmatas fuisse per suas litteras que dicuntur ab armagnac p[re]iulegiis fratrum carmelitarum: que incipiunt. Dux atenta meditatione penitus amit. Datas anno d[omi]ni millesimo quadragesimo septuagesimo septimo a[postoli] Pauli. Pontificatus sui anno sexto. Iudeus de verbo ad verbum cui certis suis legiis ex insertis esse salutis tri p[re]iulegiis contra constitutum. Super cathedram ordinis minorum confessus: que post modum a Calixto tertio renovata fuisse fiduciam idem Sextus per bullam que incipit. Quia in futu[ro]m in suo vigore repulso. Ex p[re]iulegiis fratrum carmelitarum communicatis et p[re]cibus fratibus predicatoribus et ministris ac fratribus et sororibus scđi et tertii ordinu[rum] beati fra. a. Sexto quarto per bullam suam que bulla aurea. Alexander papa quartus concedit fratres posse eccl[esiastica] sacramenta suis familiaribus ministriare eos sepulture eccl[esiastica] tradere.

Alexander

ep[iscop]o seruus seruorum dei. Dilecti
cti filii generali et provincialibus prioribus et fratibus heremitarum ordinis glorioissimi me dei genitricis temp[or]is b[ea]tissime de morte Carmelitani. Salutem et apostolicam benictionem. Deponente vestre precibus inclinatis mi[nistris] ecclesiasticis sacramenta familiaribus vestrie: tradendis eos sepulture eccl[esiastica] cum decesserint vobis auctoritate presentium fine iure preiudicio concedimus. Tunc statu[m] et ceteris generalibus et provincialibus prioribus et fratibus heremitarum ordinis glorioissimi me dei genitricis temp[or]is b[ea]tissime de morte Carmelitani. Salutem et apostolicam benictionem. Deponente vestre precibus inclinatis mi[nistris] ecclesiasticis sacramenta familiaribus vestrie: tradendis eos sepulture eccl[esiastica] cum decesserint vobis auctoritate presentium fine iure preiudicio concedimus. Tunc statu[m]

Secunde partis

meli. Salutem et apostolicam benictionem. Tolum ad hoc tota mente solliciti regi p[er] v[er]o gloriose studiu[m] placet q[ua]nta salutis paritura eredit[us] benigno saudore p[re]cedere debent: hinc et nos v[er]o supplicationib[us] annuentes p[re]tium vobis ante p[re]cedim[us]: ut cōficiat et familiariter vestro ac alioz p[ri]p[ter]i fidelium et deuotionis ad vos recurrenti[us] de suo[rum] licetia platoz p[re]stis[us] vobis audire et eis pro cōficiis p[re]tium faciliat audie[re] in cōfessionib[us] sed et singulos quartu[m] dioecesum et in illis extrae[os] et seniores absoluendi est in eadib[us] q[uo]d vocationi loco[rum] in g[ra]duo ad audiendum deputati estis duxerint p[re]cedentes. D[icitu]r t[er]p[er]ie p[re]terit in die resurrectionis d[omi]ni sacramenta eucharistie liceat misericordia p[re]tiationib[us] et ordinationib[us] apostolia cereris in paratu faciebus non obstantibus quibusvis. Datum Rome apud sem[in]ari Petrus sub anulo p[iscatoris] die xi iunii. M[isericordia] ccclxxv. Pontificis n[ost]ri anno d[omi]ni octavo. Sicut quartum sacramentum extensus et etiam Innocentius octauum vii constat.

Nicolaus quintus p[re]cedit q[ui] possit fr[ate]r obseruantia sub vicariis audire in p[re]fessio[n]e eti[us] de videntibus vestientibus extraneo et administrare sacramentum eucharistie. Dilectus filius vice[ri]s g[ra]tialib[us] ac puicitalib[us] fr[ate]r minor[um] clarior obseruantia ac quisquis vestri ordinis et obseruantie per vos deputatis et deputatis diu[n]ci[bus].

Icolanus papa.v. Dilectus filius

terram et loco apud q[ua] loca hebreo excepit alle[ctor]is et iudicatos religiose vite quā uno coēcedente duciūt libet et ad p[re]dictum vobis et sacra[m]entū communione de manib[us] v[er]is accipie[re]t plures: unde ut illi satiscerent valentia deuotionis vie audiendi in p[re]fessionib[us] oecis quaraciq[ue] dioeces et in illis extrae[os] ac soles ac absoluto[rum] quoq[ue] et in eadib[us] quoq[ue] dioecesanti loco[rum] in quibus audiendis deputatis etis duxerint p[re]cedentes et p[re]terea p[er] eis p[re]terit in die d[omi]ni resurrectionis predicta sacramentum copio d[omi]ni cōmunitati dandi autē apostlica p[re]cedim[us] p[er]petua. Datum Rome apud sem[in]ari Petrus sub anulo p[iscatoris] die xv. Ap[osto]li cl. ccccviij. Pontificis n[ost]ri anno ij.

Sextus quartus concedit id quod ilico

laue superadius. Dilectus filius vicario ge-

neralibus ac provincialibus fr[ate]r minor[um] regu-

laris obseruantie ac quisquis vestri ordinis obser-

De p[re]iulegijs trium ordinu[m] sci. f.

92

tie per vos deputatis et deputandis p[re]storib[us].

papa quartus. Dilectus filius. Salutem et apostolicam benictionem. C[on]stituta in hac parte deuotio et humilis supplicationib[us] au[n]tere[re]t[ur] felicitate re

cōdationis. Nicolai qnti p[re]decessoris nostri in hac parte vestigio adh[er]eret[ur] h[ab]et serie vobis autē apostica p[re]cedim[us] facultate audiendi in cōfessionib[us] c[on]tra singulos quartu[m] dioecesum et in illis extrae[os] et seniores absoluendi est in eadib[us] q[uo]d vocationi loco[rum] in g[ra]duo ad audiendum deputati estis duxerint p[re]cedentes. D[icitu]r t[er]p[er]ie p[re]terit in die resurrectionis d[omi]ni sacramenta

eucharistie liceat misericordia p[re]tiationib[us] et ordinationib[us] apostolia cereris in paratu faciebus non obstantibus quibusvis. Datum Rome apud sem[in]ari Petrus sub anulo p[iscatoris] die xi iunii. M[isericordia] ccclxxv. Pontificis n[ost]ri anno d[omi]ni octavo.

Eugenius papa.vij. Dilectus filius. Salutem et apostolicam benictionem. Fide digna rela-

tione perceptu[m] in ciuitate licet non paruum per hec tempora excitatam sub nomine orationem de die debite perceptio[n]is sacramentis co-

poris domini Iesu Christi et per aliquos religiosos sicut matrum: q[ui] non cōmunicantes actu-

liter in die resurrectionis dominice mortaliter peccarent etiam si in die luctus sancta et alijs q[uo]d

qui[us] diebus infra annum pluries et frequen-

tatis vicibus cōmunicant. Quod p[er] p[ro]piis auribus esti audire molellus Recelimus q[ui] p[ro]p[ter]e

dam nostrum breu[m] scriptis venerabilis fratris

et aff[ili]at[us] n[ost]ri eo[us] Licten[us] q[ui] intelligebam[us] satisfacutus

esse si paulo an vel paulo post diem resurrectionis d[omi]ni quis cōmunicet miratur[us] q[ui] postmodum noua p[ro]tressus reuerterit[ur] m[er]itum

et supereminatur zizaniam. Illis igitur cupien-

tes purgatum tritici in horae d[omi]ni congregare et in utilibus contentiōnibus finem dare; re-

tendentes iuxta doctrinam beat[us] Augustini q[ui] solent circulante scripturarum illustrare sub-

statim veritatis et n[on] solu[m] adiutacit[ur]: sed est pre-

cedentia et subsequentiā p[ro]ba sunt p[ro]fiderā p[re]dicenter. Li[ber] dicit canō eccl[esi]e. Q[uo]d v[er]itatis sex[ta]?

f[est]al[is] saltēt semel in anno cōsisteat. Et infra

suscipiendo ad minu[m] in pascha reuerteretur eccl[esi]e sacramētū. Et segitur nisi de pp[ro]p[ter]e

facerdotis p[ro]filo ob aliquam rōtiabiliū causā ad tempus ab eius p[re]ceptione duxerit ablinēdum.

Dicitur exp[lic]it non intentione legillatio-

nōs humilitate supplicationis t[er]p[er]ie vobis p[ro]videre v-

obis super hoc paternā diligētia curaremus.

U[er]is g[ra]tia supplicationib[us] inclinatis p[re]sentius

vobis auctoritate concedimus: ut in p[ro]uincia

de cuius positio[n]e vi a[di]audiatur libertate cōficiatur.

U[er]is g[ra]tia in p[ro]uincia statu[m] p[er] pa[sc]ha ad

pascha. Cum dicit semel in anno i[ust]a admis-

tio in pascha tc. U[er]is eni[m] magis q[ui] verbo[rum]

fons est attendenda discrete. Intelligitur

itaq[ue] optime tunc satisfactum esse canon[i] si in

ebdomada sancta vel infra octauas pasche re-

surrectionis d[omi]ni sim meliorem dilpositionem

Tractatus.II.

psie et apostolorum mentio devotione fideles pre-
paratoe debita sciri eucharisticis pignoraruntur:
et cum oculo pascha celebrant ad salutem. Et huic
suae oculis utrumque augeferre. Quare deuotio tue
comitum vi predicta vbi oportere iste ligas po-
pulus nota facias. Datu Rome apud sanctum Petrum
sub anno nostro secreto die octavo Iulii.
cccclvi. Pontificatus nostri anno decimo.
Sextus papa. ut approbat modum recitationis
psalterium viginis gloriose ac diuidentias.

Iustus

Ad ppterum rei memoriae. Ea que ex
fidelibus deuotioe ab dei oportetis et glo-
riose viginis Marie laude et gloria per oculata
sunt: ut firma permanente ne approbatissima ro-
bore solidam: ac fideles ipsos ad deuotioe opa
exercenda idoneitate et remissione libenter suam
vocem reddant dina gite apostolorum ma-
rie cu catholicoz principi id explicit deuotio
et huius in dino vblibet expedire. Sane
propter dilecti filii nobilis viri Francisci ducio et
dilectio in epo file nobilis mulieris margarete
et coherosum doruisse britanni. Nobis fuit nup-
possumus in dino beatam et plurimam alia lo-
cis crescente fidei deuotio ab aliquo pro circa
innovat: est certe modus sicut etiam diuini pion
deuotio: qd et antiquo tribus et ppi fidelibus in duer-
sis miseri pib obvnuab. vs. qd quod voleret eo
mo ocare: dicit qualis die ad honorem dei et britan-
ie viginis Marie et ptra imminentie mundi picula
rotiens angelica salutatioem aet maria. qui
sunt psalmi in psalterio dantur. vs. Et ceteris qui
quiescant singulis decim salutatioib; huius oionez
dicta semper pponend. Et iste ritus hue modus
osadi psalteriu viginis Marie vulgariter nunca
paf. Cui dux et dux illi ppi pp singulare et an-
ceria quia ad ipsam beatam viginem ne Marie gerit
deuotioe cuplunt ritu hue modu diuini pion
et fidei obseruantib; et aliquo deuotientib; p
sed et apostola approbari. Quare propter dux et du-
xisse et alioz fidelium plurimoz nobis humiles
supplicia auerstus ritu hue modi etiam huius
approbare alioz sup premisso oportere puidae-
re de benignitate apostola dignaremur. Nos igit
ram ducio et duxisse et alioz fidelium piam de-
votionem in christo bntus comendantes: omni
supplicationibus inclinatis: psalmus psalterium
sine modum oianci predictus auctoritate apo-

Secunde partis

solia tenore presentius approbamus illumq
tolerandum fore ac cunctis fidelib; eo mo na-
re debere et licere decernim: declaramus. Et
vit oecis singuli eripi fideles ab deuotioe
inducatur quo exinde animarum suarum fici-
lius salu: est sequi speraretur. Utinertia tue
gul's chal' fidelibus prefato modo oare vo-
tentibus vblibet existentibus pfectibus et futu-
ris: quo qualib; vice qua sicut premittitur oare
uerint: pro qualib; qnq; agere prefati plati-
tus qng annos et totidem quadragena idu-
mentis intercoiderit in uno relaxamus. Ita ex-
sentibus perpetuis futuris temporiis duratur
ritus. Non obstatibus pfectuotib; et ordinatio-
ribus apost. licet ceterisq; contraria qubilesq;
Et quia difficultate: pfectis lras ad singula
loca in quibus illas opus est: volumus et,
qd trahimmo eaz manus duos notarii et aliu-
us ecclastice curie subscriptio et hinc aliqui
ius pletarii in dignitate ecclastica et ceteris
detur in omnibus et per omnia zc. Nulli ergo
omnino hois licet hanc paginam ne approba-
tionis declarationis et relaxatioonis intrinsecu-
vel et ausu temerario. Si qui aut hoc intentio
tentare pflumperit indignatione oportet de
beatorum Petri et Pauli aploz ei se nouerit
incurvus. Datu Rome apud sanctum Petrum anno
cccclvi. Septimo Idus Maii. Pontificatus
nostri: i anno octavo.

Sextus papa. ut concedit qnq; agere anno
deuotioe indulgentia et totidem quadra-
geas obseruantibus festum beati Francisci quod
etiam pfectis ab oib; obseruantur.

Iustus

Ad ppterum rei memoriae
Declaracio merita et grada vntu
in signis qd radantib; in firmamento syderum
sacrificis illustrat ecclesia ac supra terras stabilita
firmissima et irradia spesib; et noue ples
inflaurata pfectio incrementu suscipit et fulgora.
Eo frequenti debet vnuersi fideles prgua duo
tiae et recolare reuertere ac digna remiscentia cele-
bre solerter collabentib; pfectio. Eo pfectis
scientib; dei catolice seruitor plurimi repul-
ser: deo: ille moe deoq; acceptissim: pauperib;
triarcha Franciscus ad saluadas alias ipso et aliu-
tous in precioso cruce redemptas obseruantur
fatu

De privilegiis trium ordinum sci. F. 93

lii plebeiorum ad salutem opa excitata erudiendis
et suo retegrando auctoritate signata statum est
nisi iter admiranda ipsi opa spu pfectio inspi-
rat noua et vni minorum religionis sacramentum del
laude et gloriam militantis ecclesie decoratam populi
christiani pfectum in agro dntico tpe oportuno pla-
tus institutus et supra Petram que ipsi est ppterum
slabilitus et pfectus virorū insigni sanctimo
monumento et atq; vntu pfectio secundum
tate et numerositatem exuberans et inuctuos pal-
mitos exite vera pfectus qd pfecti verulli et
be vntuverebit vobis nomine qd est sup oem nomine
cicis gnti pfectio salutis: infup monitis
et huius orationib; et expiis diabolica fraude dece-
pfecto de luciferacione: et a maligni hosti seruatu
et eripere studio defensio pfecteruntur: quemadmo
dum hoc ipsi icliti pfecti ergo merita et vestigia ei
puncti lectorum bridentur altissimum multiplici
in domo et gratio pfecti celestibus loge la
teq; inueniuntur natios mortaliu penetrantes xpi
enigelia acvere fidei documenta canticis gentibus
inflatur et de ecclesie amirabile pfectio ac pro
virili suo tueri munere et ampliare non cessant.
In huius igit solemnissimo almi patris seraphicis
q; Francisci que superius ille pater familias pro
multiplicato et latitudo pfecti et editio innumerabilis
luz aq; lucis polarisq; virtutibus alijs corona
glorie sunt claritate magnificat: et quasi lucer-
na in domo oini posita summo diuinitus studio
celint a canticis fidelium venerantur. Supertea pfectio
operis et officij nisi debet et qd pfectio pp mire
sanctitatem excellentes virtutum suarum cumulat ex-
gentia meritorum et hac pfectio in sacra ad ex-
sirpicias heretico scismatizoz et fidelium pfectu
dos errores credetum vo pfectu labefacti insi-
tu tuiq; nobis ex alto pfectu venerationis pfectio
erga et honoris adiungit ac tam pfecto glorio-
so: pfectio in noe beneficis pfectentibus ab ipsos
cumulatis et vitalis spissi in o. copisculo pal-
pitato extingui protinus videtur: ipsius protinus
meritorum et intercessione pfectio restitutus suum
sanctitatem et alijs graz donis et futuroz pfecta-
gio qd cordi nro insident et memorie lugiter reti-
nem: nro qd diversi pfecti alijs in varijs nostri
corporis moribus et humanis casib; pfectio
et ad hoc pfecto gloriose ac digna remiscentia cele-
bre solerter collabentib; pfectio. Eo pfectis
scientib; dei catolice seruitor plurimi repul-
ser: deo: ille moe deoq; acceptissim: pauperib;
triarcha Franciscus ad saluadas alias ipso et aliu-
tous in precioso cruce redemptas obseruantur
fatu

Colaus pfectus seruitor seruorum
dei. Utinertia spsi in
delib: ad quos iste lpe pfectur. Salu-
te et apostola benedictione. Lpe felicie recordatio-
nis Gregorij. Pape noni pfectoris nostri no
abolutas nro cattelatas non vñtaras vera bulla
bullatas spesimis diligenter: quaz tenore: qd ver
bo ad vbi ex certa scientia pfectis fecimus: anota
ri decerneret et statuetis ut idem tenor: eandem
vñm clementem vgoz: ac idem robur pfectio obtineat
sic insertus qd ipse littere bulla ipsa munire nos

Tractatus.II.

scuntur habere et si dicere littere nunquam in posterum appareret; eadē fidei in iudicio et extra iudicium adhibeatur oīo: haec predicitus originalibus litteris fibetur. Predictus eo tenor: earudem litterarum talis est.

Gregorius uestis xp̄i fideli⁹ ad quos littere guenerint. Salutem et apostolicas benedictiones. Confessor: om̄i gloriosus beatus Fr̄anciscus qualiter vite merito precesserit ad patrem suum claritas explicare litteris arbitramur fore suppositum cum id sere peruenient ad fidem notitiam singulariorum. Ceteritam grāde ac singulariter miraculum quo ipsam factorum splendor et gloria dñi Iesu christus mirabiliter deconatur vniuersitati vestre tenore p̄sentium non indigne duiximus exprimendum. Cidēs q̄ idem sanctus cui adduc sp̄tantes p̄fatio vite percureret; postq̄ illud feliciter cōsumantur in manib⁹ ac latere ac pedibus specie figuratum diuinum extitit insignis. Quoad nostram sc̄i fratrum nostrorum deducit notitias; et cū ceteris eiusdem miraculis p̄ testes fidei dignissimos probato soleniter et ipso speciale cambabuum q̄ p̄fessorem eiūdē de dicto fr̄at et olum plator̄ filio q̄ tunc apud sedem apostolicam existebat sanctos catalogo diximus scribendū. Quid ab aliis vniuersitatis fidelib⁹ credi firmiter cu piamus: duotionē p̄ fas rogām⁹ et expotiamur in dño ieuſu xp̄i remissionē vobis peccaminū inungēdō: quoniam ad assertione h̄ic aureo de cetero penitus auerterēt p̄fessōr̄ euēdū apud deū pia vobis redditio veneratio p̄pitiū: ut et meritis ac fidelib⁹ in p̄nti a dño p̄spitam gaudiu: et in futuro eterno felicitate p̄cepsisse solariū exultemus. Datus Tūterbi⁹ nonis Ap̄lio. M̄di. n̄t anno. xij. Nulli ergo oīo hoīum licet hāc paginā n̄e annotatio et dñis in fringere: vel clavis temerario h̄ire. Si q̄s autē hoc arreate p̄fumplerit in dignationē oīo sp̄tis dei et beator̄ Petri et Pauli ap̄lo et p̄ se no uerit incursoz. Datus Surius octauo kalē Septembri. Pontificatus n̄t anno sc̄o. Greg. ix. Incep̄s quēdam ep̄m dubitantes de signatibus sc̄issimis p̄fis nostri Francisci. Ep̄m seruus fer. Ad p̄petua rei memoriaz. Venerabilis fratris

Secunde partis

ep̄o clamores. Salutē et aposticas benedictiones. Cisq̄ ad terminos orbis terre p̄sumptio ue signa protetes fr̄at exhibet. Vnū situs dicitur fidelib⁹ curdā ad sobrietatem spernit sapere ac damnabiliter dedito blasphemijo manu lubrica gressus: quas iter aliqua pietatis conformia et q̄dā obnoxia prauitati ostine p̄pvi misraq̄ cu solus p̄sō eterni filii fuerit p̄ blau na salute crucifixus et ipsius dūtazat vulnera denotione supplici adorare debet religio p̄pia ne nec bitus fr̄at nec tōr̄ alige cu flagitio sit in ecclia dei depingēdō: et peccantib⁹ tāḡ inimico fidelis nulla credulitas adhiberetur q̄o quo non modicū admiratur et q̄ ita causa luctuosi hui⁹ non indigne pudicū p̄scrutari: ut forte bona sit q̄o ipso libere creditur. Comendabili habeat: q̄ si in oblatione del̄t tu induetas sp̄t penitentia ad suggestorū salutare p̄parit p̄spōtus et facilius habearis etenim super q̄o ex ipso p̄ficiat foris argumētū q̄ si idēcē subditio vel plantis fobi p̄terēt insignia capitio. Ad hoc q̄d p̄uidit p̄pōtū sibi cōpenitio. dñe platuz et dūmido suppleret nisi de sp̄t gratia cuiq; dñi merito insigni h̄imō sit. Et c̄sa si n̄ multa q̄ possimūst tu beuerit quedam p̄fidius p̄spicue rōmā habentiae respondēmus videlicet q̄ dei sapientia q̄ de limo tere filiūm ab hominēe similiis nō habet in incarnatione mysteriū vel ipsū a morte redimeret nō cōtempst dlectū fobi beati fr̄at̄ suoz species stigmaū decorauit. Que temeraria q̄d p̄cecatū si tam̄ singulariter p̄tuligēt ad indulgentiā gloriā p̄cure testificatione pareat oculis deuotioz. Illeone et Aleam⁹ de alijs princeps apostoloz extinxit p̄tū posuisse disimili quādoq̄ p̄tinguit crucifixū? Sed viciā in trepidus alia dum p̄actū resormū ratio q̄uā cū p̄teriri nequievint et q̄ de cruce suūlū vitas indicauit neq̄ ipsoz insipēta in cruce dicit neq̄ incōgrue tal̄ dñmāt⁹ sup̄plito figuratur. Sed de Fr̄ancisi cruce vel signatibus q̄d veritatis indicū q̄d probable argumen̄tū de cruce. Siquidē nota seculū vita ipsius refrodeat et postq̄ religionis assumptū p̄būlū tam̄ vacanciā virūtib⁹ carnis ztūnū subiicit cruciatū. De signatibus vero plures fidei dignissimi quos miraculi tātū socios ouime p̄cuit reddere pietati testimonium vitat p̄būlū

De priuilegiis trūm ordinū sci. f.

94

beant: q̄ ad ipsū hoc fidelis mater ecclesia subfragetur q̄ ex h̄imō miraculo cum multis alijs debita solennitate probato cām specialem h̄abuitq̄ cūdēm sancti beator̄ catalogo reue re ueracripti. Quid d̄ ista quād mōdo p̄būlū et tibi p̄ ḡscuēno nō ignata nisi voluntatis arbitrium protendens vel preferens p̄filio rationis nos vel deum potius gratis offendis ac viuq̄ dilectoz fr̄at̄ minūmū ordinem et deuotoz eidē nimis ipsovide p̄turbas. Ad cor igf q̄o in celū ponēt p̄sumptū: ut de reliquo taceat sursum moxa reuertere ad fr̄am supernū iudicis mitigandū studiū suscep̄t p̄tēntia p̄tēntia p̄tēntia. Ante alios autem diebus nostris beatus Fr̄anciscus almu⁹ xp̄i confessor apparet signis et virtutibus gloriatus. Qui clarissime p̄fuit vniūndi merito et exēp̄tū sanctam secundauit eccliam et caligantia p̄tēntia et atq̄ tempora fulgoris sui lampade illustrante vie iustitie perfecte p̄parat in heremo altissime pauperisquam ipse curreto et alacriter exultas contra carnem mundus et demonum velut ḡas fr̄at̄ possit de inferi saeculib⁹ et traditū ad dominum populum humilem bonoz op̄rum sectatorem: sicut effusa super faciem orbis terre copiosa professionis eius religiosis generatio p̄tēfaci. Ut autem ad illuminationem gentium celebris eius memoria tanq̄ rutilum sydus in concuso firmamentū mistici ethere seruaret: multis eum diuina potentia adp̄ militantem inter homines et demum in sanctissimis agmine triumphante dignata et deificare miraculissimē felicis recordationis. Beatus papa predecessor: noster: ne illa vel peruerteret emula sanctitatis iniquitas vel obdūcōnū digitus qui rebus gestis citō supducit aboleceret soleritissimū liquitib⁹ in dagata et cōpēta fidelissimū documentū fecit ad laudez dei et augmētū fidei et instructionē salubré tam p̄nūmū q̄d et futuroz munimentis perpetuū cōmendatitudēm confitoxz sc̄oī catalogo asseribēdō: sicut in plurimis locis liquido per ipsū predictas litteras appetit. Hāc sc̄iem explicite p̄tēntia. Porro quis lōgū esset nedum exarare p̄ singulaverit p̄succincta relatione p̄stringere clara ūtū diuine p̄digia: q̄ tam̄ in operationib⁹ sanitatis q̄c̄ era in alijs mirabilib⁹ argumētis p̄bauerunt cūdēm confessore tenere cuī sanctis solū glorie in excelsis:

Lerander rū dei.

Ad per̄petuā rei memoriaz Clericabilib⁹ si v̄bus Archiep̄o et ep̄is et alijs eccliarum p̄latō p̄tēntia litteras inspecturō et auditur,

Tractatus. II.

Secunde partis

sigillata nobis ait oculos ponere vobis? et
coleida frequentius? et vehementius? admiranda illa sal-
te locuta dicitur pax istis insigniis; qd in eiusdem scitu
corpe dicit adiuvavit ipsi sibi fuerit man? celestis
opatit? ipsi est. Uiderit namq; oculi fidelitei i-
tuers et certissimi palpatum? dicitur palpatum
q; in manib; et? et pedib; ex parte vndique fistulo-
clauoz de subiecto ppiae carnis excusit vel d
materia noue creatiois accreuit qd egredie idem se-
cutor? atque ob oculi huius quoz? rufiebat glo-
riam diuina ut abscedebat. Anuet ait patetius
in ipso defuncti corpe non fluat huius? nee
facta plaga vulnus lateralis qd aliquid istar la-
teris salvatur? qd salvatur? et redemptio huius
in redempto in pax? pax et? le non
uerit in cursum. Datum Anno. M. xxxiiij. Kalendas
novemboris. Pontificatus nostri anno. j.

Tertius quartus revocans quoddam bre-
viter epistola ne beatae Catherine de sena c? fig-
matibus deprehensatur.

Tertius papa quartus vii. auct
sua delicia in spirituali? cose ecclesie orthodoxe? cu
ex bis sincera fides xpi accipit? qd illi fuerit
pax? et? ex parte ex parte pectoris sutoris qui
q; ex amore carnis sui? c? virtus et? pax? pax? et?
voluntatis crucifixus. **C**onse de pax? qd hec
est? afferente idocas fabulas seuvane sueto
nis dilatantur? qd se vnu? cu eo non vnde nota
se fecerit pleno? fides et? qd in minorib; qd
tutti? et? sutoris eiusdem familiare ex munere duci
meruit? h?re notitiae? pax? pax? et? dico
metit? obsequio tu? tis? satis. **L**et? igit
opereat cauer pudente? ne tata patrocino? gfa
huius gfa? celi? in memoratio? sutoris colla-
ta in vacuu assumta. Uniuersitate vestra roga-
m? monem? portante attente aplicea vobis
scripta m?d?at? quaten? eiudic? pse? sutoris pto-
sa merita? miraculis magna? et? salutare? me-
moniac? celebitate? anna? pdicatur? frequeti? et?
veneratio? recelentes ad ips? deuotionez grata
disiine memoria subditos vos celebrab? moni-
tis excusitis? vt co? p vniuerso fidelius populo
ac pletum p his q? se luocauerem? vduina m?se
recordia? iplozitate mereantur? supplices qd opes
possibilitas obtine? n? p?ate? et? ceteris? m?ib; i-
spetrate. Nemo itaq; eid? sc? audeat de cetero
ee molestat? corpore suo xpi tripluhalia? fig-
mata pferent. Si go? igitur sp? temerarie pre-
sumptio? insatiene? diuini misericordie inuidius

Ioannes. xxv.

De privilegijs trium ordinu sci. F.

55

Ioannes. xxv. affirmat quadam indulgencia
a suis predecessoriis ordinu concessas.

Dantes **B**leccius in p?o si-

lio gral? et? puinalib; mistriis vni-
versis custodi? guardianis et? singulis fratrib; de
ordine sri mi. Salu? et? apo. bish. dicitur? vfe
indulgencias ordinu vro? p?as p?decessores
et? p nos facim? manifestas et? pfirmatas/ e
cut iheros annontan. vs. In festivitatu? beate
Marie egis bi?z. Fran. Antonij. Ludouici et?
b?le Clare in trinitate? ecclias altarumq; et?
vocabulis eaz? et? octauas? dae idulgencia
dece anno? et? diez? qnq; agnacita a sumis pontifi-
cis. v. Alexandro. iij. Innocetio. iij. Clementi.
iij. Urbano. iij. Nicolo. iij. Gregorio. iij.
Nicolo. iij. **I**d? Alexander. iij. oib; ouibus ac-
cedibus ad loca vefri? oib; sue ad audiendu?
vbi? dei sue ad audienduz missas b?le Marie
virginis et? b?le Fra. da cantate idulg-
encia centi. diez. **I**d? et? papa oib; visitatib;
loca sri mi. m?de die idulgencia qdрагinta vefri.
Item Innocetius. v. ead? dies quadraginta.
Item id? Innocetus ib? portiget? manus
aditribus fratrib; minoib; nisi in domib; eoz si
ue euntib; p?iam? iij. dies. Item Nicolo. iij. p?o
ead? ca? dies quadraginta. It? Clem?ni. iij. idul-
gencea centi. It? ead? oib; visitatib; ec-
clesias sri mi. cotiis quo?ne c? deuotionis
octoginta diez. Item fr?s d?c: oib; h?d?
eationib; suis extra dominum suam possunt dare
octoginta dies idulgencia. In dominibus aut? sui
centi ultra h?dicas idulgencia. It? Nicolo. iij.
In misis soientia dea virgis et? b?le Fra. dedi-
idulgencia centu? diez. Item Bladucius. xj.
accedetib? ad loca sri mi? in solenitatibus
cor? centu? die. It? Nicolaus. iij. dedi indul-
gientiam uniu? ani? et? diez quadraginta accedetib;
bus ad loca p?dictoz sri? ca? deuotiois. It? oib;
bus accedetib? ad loca vestri ordio? ca? deuotiois
quocunq; tpe die vel ho?as? n? sit aliqd festi
p?essa et? idulgencia plurib; romania p?dict. ib.
Annoz duoz? et? diez quadraginta. Nos iij. ve-
strio p?o? p?dicto? i?luminati salutre? et? p?fectu? aiz? be-
gnius i?nd?tes de opotest? dei mia? et? b?zoz
Catherine imagines amplius d?ctero? qd fig-
matib; dappingantia? p?cess? aboleant p?sta? si?
spes? ac ceteris in p?iaris scientib? n? ob-
stantibus? obfus?os. Datu? Rome apud sanctum
Petru? sub anulo p?scatoris decima non die
decubus. M. ccclxx. Ponti? nostri anno. j.

tas oibus vere penitentibus? p?fectis? credimus
et? p?firmam. Nulli ergo omo ho?us licet hac
pagina? nra? p?cessionu? et? p?firmationu? i?ring?e
vel et? alio temerario contraire. Si qd ait hoc
arrestare p?sumptier? idignationem? ipopotentis
dei et? beator? Petri et? Pauli apostolorum eius se
noverit i?ctiurum. Datum Anno. Pon-
tificatus nostri anno quinto decimo.

Sxix papa. iiiij. p?dict? frid? minoib; festi
q?nq; marty? et? sui ordi? publice? celebante po?se.
Bleccius filii vniuersi? frid? ordi? minoib;
vbi? q?moranibus. **S**xix papa. iiiij.

Idecli. **E**sum ait? ait reuoluere?
m?mo mer ita? bi?z?o? Berardo. Petri et?
Ortonis Accurii et? Adiutio? et? ordi? fratr?us
minoib; sub quo?ne no? coauiuimus fueruntq; qd
post multa et? diversa tormenta sub rege marco-
chioz? p?o morte subi?cturet marty? coro?z?
na g?to; p?merte plurimi miraculis in ipsa
mort? et? post claru?ritate? quo?ne incelsus beatus
Antonius d? padua et? ordine canonicoz? regu-
lariu? in quo?ne tac erat ad ordine ipsi? sri mi?
de? et? trahulit? p?cess? et? aucte aplica et? b?n-
gratitiae vocis oracula? vt fr?s p?dicti ordi?
nis minoib; posse publice et? solenitem celebra-
re in eccl?sis off? et? milite off? s?ci? marty?o?
p? supradictis qnq; b?la marty?ib; T?x? cum
frequenter adiutar? humani g?is n?at? b?la?
et? s?ci? opa? p?nturbare? ne p?iam? rez p?ctu? qd
de h?oib; p?cess? nra? mil apparent in script? alico?
valeat ipofez? sped?re? no?e p?ntum? certa
nra? s?ci? aplica aucte concedim? qd p?dicti fr?s
minoib; possint? vbi? q?moranibus? p? publice off?i?
marty? et? ipso Berardo Petru? Ortoni
Accurio et? Ediuto sub off? dupli? maioritate
eti? in die. xvi. Iannarij? qd die ab? b?lo? et? g?o?
t?yri decess? et? libere et? cui serena s?ci? dice? et?
celebaret. **I**nhabentes p?sta aplica aucte ne qd
huic nra? p?cessioi audeat se opponere. **N**o obfus?
ib? z? d?c?tum scientib? obfusc?os. **P**reterea qd
difficile et? p?ja breue ad oia loca deferi volu-
m?; vt illi? transipto manu alicui? publici nota?
r?i? subscripto et? sigilli dei ordi? gral? et? vica
re gral? sri? de obfusc?ia munito et? ea p?ox?us
vbi? qd id? adhuc beate et? adhibet et? id? p?ja
breue originali ostendere. **D**atuz? Rome apud
sanctum Petru? sub anulo p?scatoris die? script?

Tractatus. II.

ni seu minoris dicant. Salutem et apostolicam habendi.
Laudabilis sacra religio que in monasteriis vestris a vobis et alijs p[ro]fessorib[us] suis degenitibus habueret voluntarii paup[er]itatis ingere culturis ac vobis mundane dissolutions relegauit illecebras: ut iterum alia claustral[is] abstinentie ne[re]ligat[ur] re[ligat]e puritate fulgeat ob[ser]vatio regularis: et voluntarii libitu coarctatoe oino seu obia digna[re]t[ur] et secula exhibeat[ur] oino seu feruitur. Hinc est q[uod] nos p[ro]m[iss]um reputatis: ut vos illi p[re]sequamur grauia v[er]o necessitatis[ur] foris p[ro]spicimus oportuna vobis vnterfer[re] et singulis aucte p[ro]fitum idulgem[us]: ut ad p[ro]sternentem decimam ob[ser]vacio possestionem[ur] et alijs oibus bonis q[uod] in p[ri]miz habetis et iunctis modis p[ro]stare d[omi]no acq[ui]rere in futur[us] vel ad attributum in purificationib[us] quoq[ue]z ordinario[rum] et legator[um] et nuntio[rum] sedis apostolic[is] et ob[ser]vacionib[us] talijs et collectis et ad exibendum pedagia theologiae et alijs exactioe ob[ser]vacio regib[us] p[ro]prio[rum] sibi alijs p[ro]s[ec]tis m[on]ime teneamini nec ad id copelli aliquant[ur] valeans. Nulli ergo oino hoium licet[ur] h[ab]ere p[ar]tia ne[re]ligere fringere vel ei auctu temerario errare. Si ergo aut hoc attetare p[ro]sumperit idignationis oportetis dei et b[ea]t[us] Petri et Pauli apostolorum eius et nouerit incursum. Datum Emane quinto nonas Junij. Pontificatus nostri anno secundus.

Eugenius ep[iscop]us seruorum
et apostolicus filio generali mistro ordine minorum. Salutem et apostolicam benedictionem. Ad statu singulorum fidelium honestum religiosas p[ro]fessorib[us] salubriter dirigendis: p[er] te debet patroalis obligamus officiū intercedentes ad ea maxime que ipsarum reformatio subseq[ua]nt libenter adhibem[us] soliciitudinis nre p[ro]tes. Sane sicut ex fide dignorum relatio p[re]cepimus nonnulla monasteria monialium ordine sc̄e Clare in diversa loca p[ro]fessio: ppter nonnullas abbatisq[ue] ac in eis degentibus culpa monialium que pleru[m]q[ue] a longo regulari ob[ser]vante deviantes laxiorib[us] q[uod] debeat vitas ducunt: ac ppter varia dissensiones et scandala que in eisdem monasteriis quotidiane ocurrunt non modica reformacione indigere noscunt. Nos

Secunde partis

igitur in p[ro]missis debite videre cupientes et sperantes: q[uod] tu pp[ro]p[ter]is tibi dei ordine gubernandi et regendi onus ad ei et monasteriorum p[ro]ctorum reformationem: et ad debitu statu reductionem et diligentia incubet quo maior fuerit p[ro]nos aucte munitus. Tibi oia et singula h[ab]emti monasteria eostis p[ro]fessoris tā in capite ej[us] in mebis aucte et r[es]tauratio clausuris ipsa monasteria agita monasteria sub debita claustra ponendis nec nō ipso abbatissas sed demerita eaz deponendis et alias de novo istituti et destruendis. Contra leis quoq[ue] cū reb[us] et bonis suis de uno monasterio ad aliud transferendis. Bonis insip y[n]i monasteriis ad aliud applicandis: et oia alia et singula agere et facienti et flatuēti q[uod] ipsa monasterio habet p[er] eamdem et p[ro]lataq[ue] h[ab]emti statu visitante reformatio et g[ra]te ac dini cultu ob[ser]vaturia et cibis et alienis discretoe correctionis et resomatios o[ste]no noverit indigere. Cōradicione et aucte nra p[er] celum ecclastis et alia iuria et media appellatione postposita copelatē. Innotescit ad hoc si opus fuerit heri brachii fecularis plena et libera aucte apostica tenore p[ro]missis facultate p[ro]cedimus et et p[re]tate. Constitutio[rum] apostolis ac statu p[ro]sternit monasteriorum et ordinationis ap[er]tio et p[ro]missione apostolicis et quacumq[ue] firmata alia broratis et ceteris q[uod] nra ob[ser]vatio ob[ser]vatur et si eisdem abbatis et monialib[us] sed aplica sit indulxit et mutari v[er]o visitari sup[er] vel ex celsiori nra p[ro]positi p[ro]fessio ap[er]tio non facies plena et exp[re]ssio: ac de vbo ad vbi de induito h[ab]emti metitio. Datum Romae apud sancti Petri anno incarnationis dñi. 1431. 4. Iulij. D[omi]ni anno. i. Dogi. d[omi]ni Arimino. Claustralitas ginalis et p[ro]vincialium ministros sup[er] monasteria soror[um] et reformatione et regeneratione eaz atq[ue] reformatio eaz quad[us] ingredit[ur] quod nom[en]. Idem Eugenius. iiiij.

Eugenius ep[iscop]us seruorum
tu[us] rei memoriam
Ad ea q[uod] feliciter p[ro]p[ter] status ecclastis et monasteriorum respicunt libenter impedit[ur] et illa p[ro]sequitur fauoris oportunitas. Sane exhibita nobis nra p[ro]p[ter] dilecti filii fr[at]ri Gislelmi lacre pagine p[ro]fessoris ordine minorum ginalis ministerio petito p[ro]tinebat. Q[uod] cū ipse ad ginalis capitulum Tholole nra celebravit p[ro]fessoris tam ex incubente sibi offi[ci]o q[uod] ex nra mādato modico

De priuilegiis trium ordinū sci. f.

nient claves q[ui]bus ab intra porta monasteriorum presatoz claudunt[ur] sic p[ro]fessoris aut alias de novis p[ro]natis p[ro]p[ter] ipsos ginalis et monstro deputandas claves ex parte exteriori tenentes et p[er]ueniuntur. Et nib[us] lo[m]in[is] p[ro]p[ter]ies ob[ser]vantes et singulis tunc clericis q[uod] religiosas et secularib[us] p[ro]fessorib[us] gradus feminēt vel dignitatis existat sub pena exco[rd]ationis quā trāgre dientes ipso sc̄e leuant[ur] et a qua nisi a romanis pontificib[us] nō possint absolvi fieri in mortis articulo p[ro]sternit q[ui]tens nec p[ro]fata monasteria: nec alio ipsoz ingressi plumar[um] p[er] formam r[es]trictio p[ro]fessoris ap[er]tio super hoc spectat editio[rum]. Uniquēz ilup[er] ordinū p[ro]dictor[um] q[uod] ordines q[ui]q[ue] sub no[n]e minorisq[ue] sc̄e Clare: nra q[ui]q[ue] sc̄e Clare non sunt subvenio sc̄e Clare vocabulo luxurie ap[er]tio et sancto de cermino appellari: p[ro]p[ter] vos it p[er]fer in regulari ob[ser]vaturia gubernari. Cōradicentes autem moniales exco[rd]ationis finis et si fuerit abbatis p[er]mittet sub frustulis et repellendis oino execptionib[us] q[uod] hic est h[ab]et volum[us] p[er] sufficiēt[er] ex p[ro]p[ter]is gradecordio[rum] et monstro reformatio[rum] ab ipsa facta et facultatem insip rebelloz quoq[ue] p[ro]nuntiatur ad ob[ser]vaturian[is] caridines compellendi sibi dare et p[er]dere dignaremus. Nos autem volentes ipsa monasteria et cetera ordinationib[us] vbiq[ue]q[ue] p[ro]fessoris penitus cohereditate circa dinu[um] cultu q[uod] alias regulares ob[ser]vatorias et p[er]tinent circa clausuras que est etiam p[er]sonae atq[ue] p[er]fectam ex votu p[ro]fessionis q[uod] ex p[ro]fessorib[us] felicitate recordatio[rum] b[ea]t[us] Petri. q[uod] decessione et si tenent p[ro]dicti generali supplicationib[us] ieiunia oīa et singulas reformatio[rum] monasteriorum supradictas et cum vi p[er]fecta aplica aucte approbatib[us] et in violabili ob[ser]vatu[m] mādatione sibi ilup[er] ac p[ro]fatis monstro p[ro]p[ter]ies rebellis et sautores quocumq[ue] cōpetent[ur] p[er] censuraz ecclastica et alla iuriis remedia cum inuocatōe brachij secularis: et c[on]ciencia et dictas moniales suāndi si rebelloz fuerit bonis p[ro]p[ter]is ad eaz v[er]o depuratione alia monasteria eisdem ordinū ob[ser]vatorias videntur: vel ecclesiis cathedralibus aut hospitalib[us] applicandis: h[ab]emant autē p[ro]dicta et plenaria p[ro]cedentes tenore p[ro]fessoris facultat[er]. Colimus autē q[uod] fecit abbatis et alie soror[um] et p[ro]fessionibus ad hoc deputatis te/

Eugenius ep[iscop]us seruorum
di. Ad p[er]petuas rei memorias. Et romanis p[ro]fessorib[us] oīas religiones et religiosas p[ro]fessoras caritas monasteria

Tractatus. II.

sue loca assuetu[m] benignitatu[m] affectu, p[ro]p[ter]e q[uo]d
suerunt; illa in psalmis, sibi subdat[ur] a euangelio;
bet alterius iurius dicitur, oneris quo[u]d cu[m] sub-
lectio[n]e in solutione libera facit penit[er]t et exp[er]ta;
que maiori[b]o oppressionib[us] exactionib[us] gra-
vata non[em] fuit. Embolita sig[ne]re nobis nup[er] g[ra]te
dilectaz in xpo filio abbatisq[ue] zuentiu[m] vniuersitor[um] monasterior[um]; scilicet Damiani ac mino-
ritat[um] scilicet Clare ordinis eiusdem scilicet sub glorio mi-
nistrorum officiialium ordino fratrib[us] minoris cura
vib[us]z stritor[um] petitio p[ro]m[on]ebat; q[uod] obviu[er]at ag-
decimaz et charitatiu[m] subsidio[n]um alio[rum] onerib[us]
onez incep[er]at, p[ro] ecclie suor[um] legato[r]um et
n[on]c[on]cioz incep[er]at, p[ro] bonae[rum] regis p[ro]p[ter]e
cipio[rum] ac comunitati subuertionib[us] ap[osto]lica au-
toritate hacten[us] ordinat[us] pl[an]tatio[n]es atq[ue] peti-
tas. Necno gabellara pedagia et grauamila alia-
et onera realia p[ro] p[ri]ates rectores et regimina
scilaria f[ac]tio[n]is illarum; petitio[n]es et exa-
ctiones q[uod] r[es] fructu[m] q[uod] in eocidies monas-
terio[r]um et c[on]gregacio[n]is apos[tol]is agri et possestib[us] ista no[n] m[on]i-
laz cum cura et sine cura eccl[esi]az limites p[ro]f[un]doz
colligunt[ur] a nonnullio illaz recto[r]ibus et
bisiciatis se sunt hacten[us]; si sunt et de parte
abbatisq[ue] puentius monasteria loca
et h[ab]ent in tantu[m] paupertate inopiq[ue] venerantur
pia eoz vota exsoluer[ur] no[n] valetes in mohali-
r[um] z locis ipso d[omi]n[u]m cultu[rum] adeo immunit[ur];
et nisi p[ro]uidatur celester[um] veritate formida[re] in
zis extincio[n]e obviate regulari. Quare p[er] a
abbatisq[ue] puentius p[ri]nceps nobis fui[er]t hu-
mili supplicatio[n]is; ut p[ro]uidere eis et eisdem mona-
sterior[um] locis sup[er] hoc de oportuno remedio
dignaremur. Nos igit[ur] q[uo]d ad eosdem fratrib[us] minori-
z scilicet Clare ordinis sp[irit]u[rum] gerim[us] deuotio[n]is af-
fectu. Pie memoria Nicola[i]ii Bonita viij.
Ioannis, xxiij. Clemencie tertii; Alexadri quarti
et Benedicti vij. p[re]dicto[n]is n[on]z vestigioz inhe-
rentes earidem abbatisq[ue] et puentiu[m]: necno
dilecti filii Guilelmi de casali eiusdem fratrib[us] mi-
noris ordinis miseri sacre pagine professio[n]is no-
bio sup[er] hoc humili supplicatio[n]is in hac p[ro]p[ter]e sup-
plicationib[us] clinatio[n]i in eisdem monasterior[um] eo
deuotio[n]e dinis laudib[us] intendat quo p[ro]sone in il-
lis vacantes studio p[ro]p[ter]e portio[n]e fuerit im-
mittitur[us] benig[nit]io comunitate. Abbatissas puentiu[m] mo-
nasterio[r]um abbatissas p[ro]t[er]io[s] ministrorum ordini-
bus et religio[n]e ac p[ro]ulgatio[n]e id[em] d[omi]n[u]m p[ro]p[ter]e

Secunde partis

imobilit[er] g[ra]vesq[ue] tam p[ro]p[ter]e q[uo]d futuri ab ei
iurisdictione d[omi]ni p[ro]p[ter]e quoniam legato[r]um
iarchaz[em] et che[re]bz[em] et ep[isc]opu[m]z et moni-
sterior[um]z ordinario[r]um et iudicior[um] ad istam p[ro]p[ter]e
r[ati]o[n]e pontificis p[ro]cessio[n]is p[ro]ulgatio[n]is q[uod] hic h[ab]et vo-
lum[us] et sufficie[n]t exp[er]tio[n]e autem ap[osto]lica ex cer-
tis tenore p[ro]niuum psalme eximiunt[ur] p[ro]p[ter]e li-
beramus; ac sub b[ea]ti Petri et felicis ap[osto]lico p[ro]p[ter]e
fusio[n]is atq[ue] n[on]r[ati]o[n]is nra. Illas nobis et succel-
so[r]ib[us] nra. p[ro]p[ter]e b[ea]ti canonice strantib[us] et
c[on]dit d[omi]n[u]x t[er]ram immedie volun[us] subiacet.
Itaq[ue] legato[r]um tunc de[ci]duo[r] ad iudicior[um] p[ro]p[ter]e
aut alia p[ro]sa scilaria vel regularis eccl[esi]a-
stica vel m[ed]i[oc]re[rum] quaesi[us]q[ue] fulget dignitate
nullas in abbatisq[ue] puentius monasteria mona-
steria f[ac]tio[n]is h[ab]ent p[ro]p[ter]e p[ro]p[ter]e p[ro]p[ter]e
petu[rum] exco[n]silio[rum] vel iter d[omi]ni f[ac]tio[n]is p[ro]mulgat[ur] et
iurisdictione d[omi]ni; aut p[ro]p[ter]e aliquas exercere
r[ati]o[n]e delicti[rum]; tractat[ur] aut rei q[uod] cum ageret vbi-
ciqui c[on]mitat[ur] delictum iniatur et co[n]currit re
ipsa scilaria; quinimum abbatisq[ue] puentius et mona-
steria easdem cum eis monasterio[r]um atq[ue] locis p[ro]p[ter]e
exco[n]silio et volum[us] immunes et liberas ab
aut de decimatu[m]; subdiaconio gabellaria pedagio[rum] fu-
ctuoso[rum] et alioz h[ab]ent solutio[n]es; attributione[n]i
sioner[um] alijs g[ra]vesq[ue] felicia recordatio[n]is. In-
nocentio pape q[uo]d p[re]dicto[n]e[rum] nra. et alijs g[ra]ves
libet p[ro]speritate ac p[ro]fusio[n]e id[em] q[uo]d t[er]ram
ap[osto]lica sp[irit]u[rum] et g[ra]tia libet loco[r]um ordinario[r]um vel
alijs g[ra]vesq[ue] et quo[u]d in p[ro]sternere et in posteru[m]
p[ro]cedunt. Necno statu[n]s p[ro]sternitib[us] et ordinario[r]ib[us]
monasterior[um] loco[r]um et ordinu[m] p[ro]digioz
obligatio[n]ib[us]; p[ro]missio[n]ib[us] et solonitib[us] p[er] easdem ab-
battissas que[nt] et monasterio[r]um hacten[us] f[ac]tio[n]is p[ro]p[ter]e
fuerint p[ro]mulgari id[em] q[uo]d existat etiam si cardinalia
p[ro]fusilegant[ur] dignitate ne abbatisq[ue] puentiu[m] mo-
nasteria et loca h[ab]ent f[ac]tio[n]is p[ro]p[ter]e p[ro]mulgari et circu[m] et im-
petant vexent quolibet p[ro]fessio[n]e[rum] monasterior[um] qui onnes
mo[n]estari etia p[ro]p[ter]e ap[osto]licas sub qua[si] forma
vel exp[er]sione verboz p[ro]fessio[n]es seu p[ro]ficiencia
in posteru[m]; et etiam si f[ac]tio[n]e p[ro]p[ter]e eisdem mona-
sterio[r]um abbatissas p[ro]t[er]io[s] ministrorum ordini-
bus et religio[n]e ac p[ro]ulgatio[n]e id[em] d[omi]n[u]m p[ro]p[ter]e

De priuilegijs trium ordinu[m] sci. f.

93

sent[er] induito plenam et expressam sacerdot[er]e men-
tionem. Et si in eisdem f[ac]tio[n]is p[ro]cessis et p[ro]ceden-
tis clausulis infra scripte, v[er]o o[ste]no eccl[esi]e
feliciter eccl[esi]ar[um] et religio[n]e excep[er]te et nō excep[er]te
ad statu[n]s seu solutione declmag[ur] collecta[re]
r[ati]o[n]em et monasterior[um] et ipsa[rum] virtutem sua mona-
steria vel ordinu[m] seu religio[n]em ipsa[rum] in spe vel in
gl[ori]a vel g[ra]tia[rum] alijs c[on]tent[ur] vel diuinit[us] a sede
ap[osto]lica sit in diuinit[us] p[er] ad solutionem seu p[ro]fatio[n]em
sent[er] decimatu[m]; collecta[re]r[ati]o[n]em et subdiaconio[rum]; p[ro]
curatione et alioz imp[er]iū h[ab]ent[ur] seu ad cōr[por]a
b[ea]titudinib[us] in eis m[er]ite tenerent[ur] et ad id copielle
aut interdicti suspensi vel exercitari non pos-
sunt p[ro]p[ter]e ap[osto]licas que de indolenti h[ab]ent[ur] et toto
tenore ipsu[m] plena et exp[er]sia; ac de vbo adver-
bum no[n] facerent[ur] metu[n]em; ita q[uo]d g[ra]tia[rum] p[ro]p[ter]e
privilegio in indulgentia etis vel g[ra]tia[rum] p[er] perso-
ni loco[r]um vel ordinario[r]um a p[ro]fata f[ac]tio[n]e vel
co[ndi]cio[n]em de q[uo]d op[er]o[rum] in dictis f[ac]tio[n]is spe-
ciem fieri metu[n]em per q[uod] effectus f[ac]tio[n]is
ipsa[rum] quidlibet imp[er]i[um] valeret et etiam retar-
dari vel alie quec[uo]d, q[uo]d qualec[uo]d clausule p[re]-
dictio[n]is vel vniuersitate sub quo[u]d c[on]venient[ur] tenore
vel exp[er]sione verboz f[ac]tio[n]is f[ac]tio[n]is p[ro]p[ter]e p[ro]fici-
encia et religio[n]e ordinatio[n]is nra. h[ab]ent[ur] possent in aliquo
derogare compelli possum[us] initie decurrentes
et nunc oratione excōmunicatio[n]is suspenso[n]ib[us]
et interdicti sententia[rum] ac quo[rum]q[ue] processio[n]is
qua[u]d per sonas continentess[ur] quos vel quas
adversus abbatisq[ue] puentiu[m] monasteria mo-
nasteria loca et bona predicta p[ro]p[ter]e tenorez et fo-
rma excep[er]tis si h[ab]ent[ur] modi quomodo[rum] habent[ur]
p[ro]p[ter]e etiam promulgari. Irritos et ina-
ne[rum] ac nullius existere robora vel momenti.
Per hoc autem d[omi]n[u]s p[ro]p[ter]e generali miseri:
et alijs ordino[r]um huiusmodi pro tempore
excep[er]tis officialib[us] nullum qui onnes
quam hactenus habuerint[ur] et q[uo]d p[ro]p[ter]e
curam dispositione[rum] et qualibet aliam ordinatio[n]em
abbatisq[ue] puentiu[m] monasterio[r]um et locoru[m] p[ro]dicioz libere et licet valeant
exercere nolamus p[ro]ciudicior[um] generari. Mu-
ltero omnino holus liceat hanc paginam no[n]

Innocentius episcopus seruus dei

rum dei. Dilectis filioz miseri generali
et p[ri]ncipalibus ordi[n]is fratrum minoru[m] per
Italiā et regnum Siciliē constitutis. Salutez
et apostolicam benedictionem. Vota deuotorū
eccl[esi]e que fructu[m] salutis eterne cōtinere per
spicimus; ad effectus gratias p[ro]p[ter]e diligere fau-
re debemus. Luti itaq[ue] dilecti filii ministri et
f[ac]tio[n]es ordinio[r]um de penitentia in Italia et regno
Siciliē constituti cyprian[us] sicut acceptimus, q[uo]d
alia devotionis augmentatione proficeremus; per q[uod] se
licitas eterne premiu[m] eis possit facilitus p[ro]cen-
tere. Mos eoz precibus annuentes disci-
puli vestre p[re]senti[us] autoritate mandamus
quatenus ipsa[rum] op[er]o[rum] temporib[us] per vos
et fratres vestri ordinio[r]um ad hoc ideoneos visita-
tio[n]is officium impendentes et instruente regu-
larib[us] discipline corrigante et reformatio[n]em
ibidem tam in capite q[uo]d in membris que cor-
rectionis et reformationis officio noueritis in-
digere. Contradictores per censura[n] eccl[esi]e
sciam. Appellatione postposita compescendo.
Datum Lugduni nonis Augusti. Pontifica-
tus noster anno quinto.

Martinus papa quintus missat q[uo]d omnes
fratrez et socios tertij ordinis vicinum subi-
cant generali et p[ri]ncipalibus miseri ordi-
nario[r]um qui possint eos visitare corrigere et
omnia sacramenta ministrare.

Artinus episcopus seruus dei. Tenera-
bilis fratri Jordano episcopo Albanen.
Salutem et apostolicam benedictionem. Licet
inter cetera regularis obseruat[ur]e vota obedien-
tie iugum sine quo no[n] versaret[ur] fieri cense[re] esse.

Tractatus.II.

religio principali existat & propterea obsonum & absurda qd qd hiu se religiosi foris exhibeant ludi rapaces more rilariter viuer regularerqz descripti inscripti oino plementi. Sane p parte dilectorum filiorum Antonii de mastri giallo & singulorum principalium mistroy vniuersitoumqz fratribus ordinis minorum petitio nobis nup exhibita ptimebat qd nonnulli ex ecclesiasticae qd scularae virtutis sexus pone in diuersitate mudi pribz pstituti qd sub quodam velarum scitatis hiu grisei ordinis fratribus habuit quis psonam deferente & a bto Fran. nomi assumente de tercia rla dicti sci alio de penitentia se appellat t ex pma legiis ut alterius pscis: qd et ppsa aucte no[n] mudi in communione qd ab parte sub quadas viue di no[n]ma qual in ppsa libertate & ab alijs debita subiectio & obediencia religiosiaz vitam ducere se afferat & pluriu[m] dicti ordinis non solu p[ro]ficio generat & p[ro]tectus. Clerumqz similes sic decepti in diverso idicunt heretici & eretici pluramqz fideal[em] p[re]culta pronenunt alatz. Quare pro parte gialis & principalium mistroy ac fratribus nobis fuit h[ab]ilitare supplicatus ut sup p[ro]missis oportune p[ro]uidere de benignitate apostolice dignaremus. Illos igit[ur] arcte p[ro]videntes congredi existere qd bmo psonae habuitus de dicto scd pcessu gerat & te tertio ordie no[n]are p[ro]sumat & iuritacione aus disciplina supio[re] dicitur ordinis minorum suscipere p[ro]p[ri]etatem: accalab[us] subiecti p[ro]p[ri]etati ordinis no[n] existat: ac sup his salubriter occurrere cupientes circuptionem tue de qua his & alijs sp[irit]uali in d[omi]ni fiducia obtinuerunt p[ro] apostola scripta cōmitim[us] madam[us]: quaten[us] si ita est o[ste]r & singulos fr[ate]s & sorores qd tertia regula scilicet Fr[ate]s de penitentia incepunt p[ro]p[ri]etates qd futuros cuiuscumqz gradus vel p[ro]ditiones existant & vbiq[ue] p[ro]sternat eidem ordinis & elupitorib[us] in obv[er]soz in viuen[d]i & p[re]dicti feng forma salua aucte nra) subiungere ipsoz patet gialis & principalibus mistroy p[ro]p[ri]etate p[ro]p[ri]etatis p[ro]p[ri]etatis & p[ro]p[ri]etatis p[ro]p[ri]etatis qd admodum ceteri tveri dicti ordie fr[ate]s & sorores subiecti existit subiectio esse decernas statuendo & ordinando aucte p[ro]dicta qd p[ro]p[ri]etatis ministris fr[ate]s de tercia rla & sorores p[ro]p[ri]etatis quoties expediens fuerit per se vel alios ad hoc idoneos visitare corrigere & de linquentez & excedentez p[ro]demerito punire & emendarere. qd p[ro]fessiones audire: eisq[ue] penitentiam salutares inlungere;

Secunde partis

oia sacramenta ecclesiastica misstrare o[ste]nsis alia que tui illoqz obseruantie seu p[ro]minentie penitentia no[n] obviuenti jurisdictione exercere valeant iecos de. Contradicentes p[er] centuriam ecclesiasticae ap[pe]latione postposita cōp[ro]cessimus. Illo obstantibus p[ro]uilegiis gratius p[ro]cessione & fr[ate]s ap[pe]latis de r[er]um h[ab]itu eisdem fratribus & sororibus eoz[que] religioni in genere vel sub qd sub qd sub qd sub qd sub forma o[ste]nsis est si de ipsa coniuncta totis tenoreibus aco[re] vbo ad vbo esset in p[ro]p[ri]etibus sp[irit]ualis & expella p[ro]p[ri]etate faciem da qd qd p[ro]missis oratione fuerit derogamus. Necnon p[ro]stitutione apostolice ceterisq[ue] oratione est no[n] obstantibus qd obsecutus. Da[re] Rome ap[osto]lo sc[ri]p[ta] ap[osto]los. Petri. iii anno. C[on] Nicolaus p[ro]p[ri]etatis quarti statutis qd fr[ate]s tertii ordinis eligat visitatores de ordine fratribus minorum plus addeos contra persecutores huius ordinis & aliquia interferentia ad commendationem ipsius.

Ioclaus

ep[iscop]us seruus servorum d[omi]ni. Uniuersi p[ro]p[ri]etatis fridellus p[ro]p[ri]etatis lras inspecturus. Salutes & apostolicae b[ea]titudine. Unigenitus de filiis alia ius liuore sanati sumus & sanguine fonte regenerati solus sua fundavit ecclesia: & supra p[er] tra[n]s fidei mox nascientis exercitatu[m]. Petrus ap[osto]lo p[ri]ncipis eternae vite clauisero[rum] celestis & eterni simul imperij iura cōsumit: disperso[rum] ista et ad oule suis misterio p[ro]missione iductos ligati atq[ue] soluti sibi & in ea successoriis traditi principatu. Quare romano pontifici eu[er]te p[ro]p[ri]etatis in principatu bmo successor[um] hi vigilius p[re]ciput & solerite sedule studia & deideria no[n] vacua iminent ex debito apostolice seruitutis & eccl[esi]as ipsam nouo temp[or]e multiplicit & agregere illi greges & discipulim & regulis informata. Nam humana natura p[ro]ditia taq[ue] fragilissimi subiecta frangit & difficeret reparatur. Propter[ea] liquidem fideles etiudem eccl[esi]e vt in animis sinceritatis & veritatis ab invigilator[um] opozet cauere ne successores eiusdem principio ordinationibus vel doctrinae minora detrahantur: v[er]o quo modo labio de tractione obstant. Cum bmo apostolum ordinationi sit obv[er]so qd p[ro]p[ri]etatis resit. Cum ita illi gloriosus beatus Franciscus cōfessor & minus igne charitatis succensus verbo & opere ap[osto]lolum discipuluo ad ampliandum in domini familiis plenus p[ro]sp[er]itatis surgesseyt ambulantium

De p[ro]uilegiis trium ordinu[m] sci. 5.

ambulantius in tenebris pedes eruditionis siue litteris dirigeret in viaz salutis eternae: quedam ordinem institutur penitenti titulo inscrita. In quo norma tradidit p[ro]merendi eterna. Nos ordinem ipsum oportunitas favorebus p[ro]sequi: qd ad eum augmentum benignius intenderet in zelo eiusdem p[ro]fessoris extiterit incrementis augeret virtutis: eiudem ordinis p[ro]fessores adctionem nre solicitudine magis ac magis de reitate proficiant in virtutem ordinem ipsum approbando ordinatione non nullas salutari p[ro]uisiones nre litterio in eodem ordine p[ro]uisiones obseruandas. Inrer cete[r]a eidem fr[ate]s paterno p[ro]uisiones affectu p[ro]bmo nominati videntur sequentur: qd sequendo amplectentur eandem. Et qd naturali p[ro]uadeat ratio & rationi equitas acquisicet ut p[ro]dicti ordinis p[ro]fessores ob ipsius p[ro]fessoris reuertentia d[omi]n[ic]i sicutum fratribus minorum dirigant & regulerint doctrina & virtus: ordine alius exiuit iustitior de ordine supradicto fratribus minorum visitatores & reformatores affluerunt p[ro]cessant. Teg qd pro doloris nonnulli ex ordine p[ro]dicto penitentium eccl[esi]e & p[ro]fessoris e[st]imul degenero[rum] fidei adhuc resurserunt & p[ro]limum bmo surgesseyt no me usit affirmare: qd bmo info consilio accepimus: illos sequi volentes saluari nequeunt in eodem ordine penitentiam: nec formidat p[ro]limum suum agere in hac p[ro]callelio p[ro]missione subiungere ipsi: consilio adherere cupienti voluntates: illudq[ue] adimplentes p[ro]hibitionibus p[ro]limum p[ro]fessoris & molesti[us] grauius persequendu[m]. Illos p[ro]lumptores bmo no[n] nolentes atuentibus oculis pertransire prohibemus ne quis omnia h[ab]itu p[ro]fessoris cuicunque conditio[n]es & status existat aut in manib[us] sui miseri seu misere ad eoz collegi electi vel electe videntur & p[ro]mittunt obedienciam paupertate & castitatem perpetua solemniter cora suo toto collegio: dubitatur a p[ro]le[si]z an tale votum sit solemne & obligat fide[re]. Nos igit[ur] qui ordinem predicto in illo atissimo familiarius personis vt vota sua firmiori statu xpo cui voverunt quietius perfoltere valeat: qd animalium periculis qd p[ro]sumus p[ro]videre iuste[n]tia desiderio effectu[m] auctoritate apostolica tenore p[ro]fessum decernimus & statuimus votum prefatus sic vt p[ro]mittimus emimus vel qd emitetur in futuris ut cetero habeat vim & validitudinem voti solempniz omnem indicari effectum quem inducit votum solemne factum cuticulus de religione: nra se apostolica approbatu[m] districte p[ro]cepi p[ro]iendo mandantes omnibus & singulis cuius-

cunq; gradus dignitatis ordis aut conditionis fuerint: sub quo cura aut iurisdictione fratres vel sores predicti degenerant moratur aut degere vel morari prouiderit in futurum. Nec de cetero fratres vel sores puenitentiam pateri votum non predicto emittentes matrimonium praerogativa de cetero seu ante tractum consumare aut religionem ipsam dimittere: ad secularium vitam redire permittant. Qd; q; ipsi fratres vel sores tractari secent matrimonium huius nullum sufficiat esse eadē auctē decernant: ac ipsos fratres vel sores id facientes excoficatio[n]em sententia in doloros vel tadiu[m] sententia donec ad cor recurrentes habuit ut dicte religionis reassumantur: et votū ac p[ro]fessione sua iuxta statuta tractu dines dicti ordinis p[re]dicto mō collegialiter visuētes obseruantur et quod ab huius excoficatio[n]is sententia a suis sup[er]ioribus absolutionē obtinere. Illo obstantibus tractu lib[er]tate felicis recordationis Bonifacij pap[er] octauum predecessoris nři et alijs q[ua]b[us]c[ur]g. Nulli ergo oino homini licet hac pagina nře constitutione statuti mandati et voluntatis infringere: vel et aucto[r]ario fratre. Si go ali hoc zc. Datu[m] Rome apud sanctu[m] Petru[m] anno incarnationis sonice zillidimo quadrigentimo octuagiesimo, kale[d]o d[omi]ni. Pontificis nostri anno decimo. Innocentiu[m] pap[er] octauus declarat q[uo]d sores tertii ordinis beati Francisci non includuntur in illa institutione Joannem pape. xxiij. In clementie Sancta Romana ecclesia tc.

Dilecti filii ultramontani fratrum minorum de obseruantia vicarii generali et provincialibus. Innocentiu[m] pap[er] octauus. d[omi]ni. Salutē et apl[ic]a p[re]dicti recordationis Joannem pap[er] xxij. h[ora] decessore nři accepto q[uo]d nonnulli fratricelli seu fratres de paup[er] vita seu bis[ec]ondi vel alio noib[us] n[on]cupant habitus nouae religionis affumentes aggregationes et p[ro]vincialia facere: et superiores subterigerere: plurimos ad eorū statū recipere: loca de novo construererit in illo in cōi habitare publice mendicare qualis si eoz secta: soet vna de religionibus approbat[ur] temeritate damnabili p[ro]sumperant et p[ro]sumebat icessanter. Quorum plurimi tunc r[ati]onē quā scūs Fran[ces] in institutis proficeret et ad itam obseruare et gisalio et p[ro]spicere

Secunde partis

tricentū mistroy ordine fratris minoror superioritate. Celestini pap[er] quā quā predecessore nři extortos esse nonnulli so[lo] se de tertio s[ecund]o beatū Fratrici de penitentiā n[on]cupari fore se afferbant et sub velamē huiusmodi et eoz statū ritum et fecerat palliare fatigabant. Idez Joannes predecessor in statuū s[ecund]o sua scipiet[ur] Scā Romana et universalis eccl[esi]a et eoz ritū et statū eoz inde probans et sub excommunicatis pena eo ipso incurrenda eis et cibis alijs personis inhibuit ne sectantur ritū suū statū huiusmodi sectantur velerius vel ipsum de novo assumere quoque mō presumerent: put in eadē institutione plenaria p[ro]metuntur. Si nonnulli timorent p[ro]ficiuntur et afferunt dubitam[ur] an sores vere de tertio ordi ne p[ro]dicto existentes iuxta illū r[ati]onē statuta in comuni domo sub vniuersitatis superioris earum matris sine misericordia obedientia cura directione per latos vestris ordi aut aliquos probos virorum religiosorum viae ducentes in institutione p[re]dicta includant: paci p[ro]ficiantur sic dubitantib[us] sall[er] et serpulib[us] de illis removere volentes. So[lo] reo p[ro]dictas vobislib[us] p[ro]ntu[m] mundū sall[er]tes et si in comuni viue: es ad plura alia q[ui] d[omi]no ipse exigat se propria voluntate astringant[ur] tria vota essentialia emituntur in institutione p[re]dicta nō includi auctoritate apl[ic]a p[ro]pterea tenore declaramus. Et eis ut velu nigrius assumuntur et sub p[ro]ptera clausura manere libere et licet valent quotiens eis placuerit vobis aut aliis eaz superioribus videbitur eaz statutū expedire eadē auctē p[re]dictum. Non obstantibus p[ro]tentionibus et ordinatiōnibus apostolicis certe contraria q[ua]b[us]c[ur]g. Datu[m] Rome apud sanctu[m] Petru[m] sui annulo p[re]fectoris anno d[omi]ni ccclxxvij. die vicesimacessima Januarij. Pontificatus nostri anno tertio.

Sixtus quartus affirmat bullā Innocentiu[m] quarti qua submittuntur fratres et sores tertii ordinis in regno Sicilie et italia existentes gisale et provincialia mistri et q[ui]d[am] ad mistros gisale et provinciales ac vicarios fratrum de familia et ad alios extra regnum Sicile et Italia p[ro]p[ter]a obtemperant constitutos extendit: committente dicta platis visitatione reformatione et correctione illorum vobislib[us] circa vixit p[ro]lato visitatorēm vnuue de familiā sue de obedientia mistriōrum omnia sacramenta illis ministrare et alia facere habent

De privilegijs trium ordinū sci. f.

100

habeat zc. vt infra deputare possint zc.

Iustus epo seruō seruō dei. Di lecti filii Janeto d[omi]ni. non gisali et vniuersitatis p[ro]vincialib[us] mistriōs ordine fratris minoror p[ro]nuntiari obtemperant et approbant: et robur p[ro]petue firmatissime obtemperant et debere decernimus: et ad vos mistros gisali et p[ro]vincialib[us] ac vicarios fratris mīni dci ordis vestri de obseruantia n[on]cupatoꝝ: necndi mistros et fratre dicitur ter[ti]o ordi extra Italiā et regnum Sicile bus in modo p[ro]p[ter]a vniuersum orbem obseruantia eadem auctē extedim[us]. Necnon vob[us] et successores vobis v[er]o pro tpe existib[us]. Sic[il]i ac p[ro]vincialib[us] mistros et vicariis p[ro]vincialib[us] de obseruantia dei ordis fratris mīni ac eosdem mistros fratres et sores fratris tertii ordis vobislib[us] infra p[ro]vincialib[us] vobis et eiusdem p[ro]vincialib[us] vobis: Gisali et p[ro]vincialib[us] mistros et vicariis cōmissari p[ro]vincialib[us] lecharitati in capite et in mebis vistitād[em]: et luxa et laria instituti dei ordinis instruēti reformatione ac correctione indigentias et p[ro]ablitiones mārelli et h[ab]itus dei tertii ordis si id q[ua]ntitas excessus exgerit corrigēti et reformāti. Colentes quoq[ue] ad ipm tertium ordinē et illius viueū modū aggregari recipiēti et habitū sue mātelluz luxa morem dici ordis ei exhibent: et ipsi missrib[us] et fozib[us]: tertii ordis vistitātis et siue p[ro]ficiēti sui dei ordis fratris minoror p[ro]p[ter]a vniuersalitatem vel de obseruantia n[on]cupatoꝝ: put eis plus placuerit: ad id moribus vte scimonia et etate idoneū: qui est illius oia eccl[esi]astica facia ministeriale habeat pro tpe in vestis p[ro]vincialib[us] caplis vel cōgregationibus dicoꝝ et stratum de obseruantia n[on]cupatoꝝ vel extra p[ro]p[ter]a oportunitum videbitur assignādi: eadem auctoritate licet tamen concedimus et etiam facultatem. Distritus inhabentes locos ordinarij: et alii qui q[ua]b[us]c[ur]g: personis cuiuslibet status: gradus: vel cōditionis existant: et quacūq[ue] auctoritate fungantur: ne preterre quartilib[us] litterarum et facultatum eidem locis concellarunt: et pro tpe concedendarum de premisso que ad vos spectat se quomolibet impeditre presumat. Ac decernentes ex nři iuritus et mane si fecis sunt his per quoslibet quādis auctoritate scelerel vel igo ranter contigerit attentari. Non obstantibus q[ua]b[us]c[ur]g: alijs forsan circa premissa eis per sedem apostolicam et cōfessiles facultatibus ac cōstitutionibus et ordinatiōnibus apostolicis ante dictorū ordinum iuramento cōfirmatione apo-

Tractatus.II.

Stolicavel quis alia firmitate roboatis statutis et suetudinibz pñuelegis et lris aplciss gñalibz vel spalibz quoñicaz tenoz existit p que pñen ibz nro expsa vel tota nro infira vte facultatio explicatio hmñi impedit valeat quolz vel difficitur de qbus quoñicaz totis tenoribz de aplo ad pñnum pñtibz hida ester metu spalibz qboibz quoad pñmissa illa hic p expressio bantes sñ iñ cito illa. vñ. qbus p hmñi gñales clanfulis nñ intelligent derogatio vel alle clausule derogatori pñmerent quoad pñmissa spalibz et expresse derogamus ceteris qbz qbus cuq. nulli ergo oino hoium liceat hanc paginam nre approbationis: consiliorum: extenuis: voluntariis: cessionis: inhibitiõis: decet: et: derogationis: infringere: vel ei auñ temerario costrare. Si qz qz eccl. Datum Rome apud scm Petru. Anno incarnationis dñce. Mcccclxxi. decimo octavo. hñl. Januari. Pñt. nro anno p. Alexander papa. vi. concedit qz plati. ordinis. l. vicarius generalis prouinciales possent depurare cesseriaz ex eis seculare fratibus et sororibz te: tij ordinis fñb subditus. C Diuclio filius generali et pñncialibz viceraria ex custodibus ordiñi frñi minorum de obseruante nupcatoꝝ vñramontanis.

Lexander papa sexi. vñ. lecti filij. Salutem et aplicas bidictione. Epoxon de pñmis faciliis qz liez autem aplica vota fuerit concessum qz fr̄es et sororez tertii ordiñi sci. Franc. de pñmis nupcatoꝝ pñssores hñre debet et gñalem et pñncialies p tpe vicarios et custodes ordiñis fraterum minorum de obßfatu nupcatoꝝ respescit depurandoz qnt de ordine frñi minorum pñtualibz vel de obseruante et facultate ñt dñdi sacramenta ecclastica dictis frñb et sororibus tertii ordiñi pp locorum distantiæ sepe euenti qz comode pñdictos pñssores iuxta confessionis apostolica deputare non potest et postea aliqd inconuenientia in aiz sūrum perculum dñngere possit: quare pro parte vñia nobis fuit hñmis supplicatiu et pñmissa opere tunc prouiderit de benignitate aplica dignare mur. Nos supplicatiibz hmñi fñlñat dñctio nre. Nupcatoꝝ etiñ magis nupcatoꝝ hñl. 1. vñ. pontificatus nro anno. vii.

C Sartus quartus pñbile sub pena excoſtis ne scro de familia loca pñtualibz pñrur. Sartus epus seruus seruop dei. Ad pñpetuam rem memoriā. Dñ singulos rflare ordines et lo- ca scimonie

Secunde partis

Non pñtibz et sororez pñfatis tertii ordiñis vñbictis vñtra mōtes eñmoatibus dñ pñsto aliqz frñpñssores: pñtibz et seculares: vel aliqz ordiñi flares honestes depurare valeant: qz eoy et eap petræ pñteriz ab eis qñcuz ecclesiastiaca sacra pñfissim: possit: illosqz in eoz monasteriis et domibz iuxta mōtes dei tertii ordiñis feci hñremita et qz pñfissim ipso dictarū foroz claustra seu steriles officinas absqz alterius pñone bone vite et sane societate nullo mōde debet in gredi loco: ordinarior: seu cuiusvis alterius cœteris sup hoc minime regfatis: liberte et liceat leatis: alia pñcudimus pariter et facultate nro obliatibus pñmissim ac aplicias: nechon in pñmcipli et synodalibus qñtibz et vñri ordiñis minorum caplis editio gñalibus vel spalibz: pñstutio: nre et ordinationis: statutis quoqz et pñtuetu dñbi et ordiñi: et uramero pñfimatione apli- car: quais alia firmitate roboatis ceteris: ceteris qñtibz gñlñctis: Datu Rome apud scm Petru sub annis pñssatoꝝ de septemdecima annis. A.D. cccc. Pontificatus nro anno octavo. C Innocentius quartus decretit qz ecclie oibz pñbliquetus fratrez existimatae pñtualibz vocatur: pñcedens ut in ipso habeant clementia.

Pnocetius epus et. de
bus ordiñi frñi minorum. Salutem et apli- bñdi. Qz tangaz veri et fideole pñli mistri elegi- ritio: vobis in domo dñi mñfades digni et e- dñ: ut hitacula vñra iter glias honoportibus co- gregatiqz fñliu statuant. Illyricum eisqz qz vñra supplicationibz fñlñat pñtutus autem deernim- et ecclie vñre oibz vñbi votis existit nro uales vñcenz. Qz decedentes vobis nñbñminus Inian ut in ipsis ecclasticoz ad opus frñi vestroz hñre libere clementia valeat. Nulli ergo oino ho- minu liceat hñc paginæ nre confessionis et statu- tions stringere vel et auñ temerario gñraire. Sigma autem hñc attrectare plumplerit: dignatio- nez oportetis dei et brõz Petri et Pauli aplo- rum eius se nouerit incerfuz. Datu Lugduni nonis Aprilis. Pontificatus nro anno. vii.

C Sartus quartus pñbile sub pena excoſtis ne scro de familia loca pñtualibz pñrur.

Aptus epus seruus seruop dei. Ad pñpetuam rem memoriā. Dñ singulos rflare ordines et lo-

De priuilegiis trñm ordinu sci. f.

101

ca scimonie dedita illoz pñone pñp/ ciamus itulit. Ad ea pñdicta nre dirigitur nro consideratio: que mñdatis abdicatis illecebus pñpñca pñpñca aliquantes elemosynaz eis erogadis qñtis potus qz copia diuilaraz victim pñrentes fugiter pñsan dño famulari: suisqz vite sanctimonia et salubribz pñdications duis populi ad ac dñtate virtutis iducit. Illozqz ex infuso nobis celi bustitute os- hio zgnit ab eo conum veritatē tuerit et vt ini misericordia eoy statu pñspere vñbiliter et pñone ipso pñpñca qz obvzi potus dispeñsate felicitat eoy dñcijate clementia. Hanc diu- ñi cù in minoribz pñtitut in ordine frñi minorum mistri fungeretur officio itelleximus et post mñs ad sumi apostolac pñdicto aspissimam a dilectori filioz frñm pñdicatoꝝ et minoz et heremiz sci Augustinu et bre: Et Marie de mōre carme ordiniñ gñalibz magistris et pñcibz qui pñpñcierit et alioz dictoz ordiñi pñssores et relatioñe no sine qñela accepim: qz lacit in dñteris mñli pñlñt pñtut pñpñca scibentis affecti- bus dñi magistri et pñzes ipsi et gñales gñ- puiciale et domoz eñuidé ordiñi: Lustodes Guaridanis ac sñs pñtuales nupcatoꝝ dictaz domoz iura pñplegium ac pecunias et bona ad licitoz bñs eñuidé pñtut pñpñca fideliu largitos- ne eto et eoy domibz ac ordiñi relatioñe seu le- gata aut als debita ab eñidé latice exigere curat et ipsoz domoz bona pñtia laicis et eoy bis pñpñcatoꝝ exultare: pñcedens seu clivis laicoz eo- riude difinitioñes pñclarles discordias et fac- tores qz vel als qz lacit ipsoz magistris: mi- stris: pñtibz: Guaridianis et frñm memoratis mino: liceit pñfoliat eñidé laicis cöplacere et ecu- fants ac als du laci ipsoz magistris: militos: pñ- rescus: deo: Guaridianos ac sñs pñdictos alioz Vñtia plenior occassibz: ea quia debet affectio/ ne no pñplegium: vt se de eñidé magis: mñstris: pñtibz: custodibz: Guaridianis et frñm memo- ratis pñtuales nupcatoꝝ valeat videlicate: aut occupatoꝝ et ipsoz lacos bonis ad domos eo- riude frñm primi: restituiride offertur: et si domo ipse ad sñs dictos ordiñi dñ obßfatu nupcatoꝝ pñpñca tunc bona illoz etiñ ecclastica emerere et minoribz pñtibz qz valent hñre possint: ergostis medioz curatqz domo ipse ordiñi eñuidé et pñ- dictio sñs pñtuales logo tpe possesse et inde

Tractatus. II.

Secunde partis

ut dignitatis gradus ordinis vel editionis fuerint: et si marciplani: orde: comitali: comitali: parviori chalatarchie palitepal: abbatarum: et alia qualibet ecclesiastica vel munda p̄fulegante dignitate et auctoritate pena excitationis late sine coipso toties quoniam illos facere cogitent iurare domini et loca p̄fleso dicitur ordinis p̄fuelatu nūcupata ut monasteria monialia eoz cur consueta alia fratribus montibus seu forozis est eius de ordine quoniam noīe nūcupata q̄slibet dicitur: ut q̄m oīo ex id si si t̄ forozis illas et illa ibidem reformatum: t̄ ali fr̄es alie se moniales seu forozes eoz loca subzogen et subtrahunt iudicēt: et si monasteria p̄dicta aliquas cure cōmitantur: peccare et cetera tantum: nū apud magistris: milites: spesores: gislae: vel priuinciales dicitur ordinis vel t̄ p̄fle existente: et reheat et debant quoniam oportune fuit et postea fuit regni et anno domino ipso dicitur reformare: et q̄ correcione et emenda: id iudicarent corrigere et emendare: et ad effectum huius amitionis eoz a domib⁹ filio eiusdem fratribus p̄fuelatu et cop̄e cura cōmisita monialibus iniurias et grauamina aliqua ferre seu ab eisdēfratrib⁹: p̄ reb⁹ et bonis q̄d in negotiatis causa derrit pedagia: guidagia: gabellae: et alia quoniam noīe nūcupata noua onera petere et p̄fere vel leuare quoq̄ p̄flemaūt autē aplica p̄fili tenore district⁹ ihm̄b⁹ ac volumen: motu et sc̄iencia p̄dicta statut⁹ et ordinam: et fr̄is ipsi p̄fuecales ac forozes et alijs q̄cūs resolutiōnib⁹ quas feri p̄tinger p̄ gislae et p̄ pulmiales p̄dictos accelerare illas obseruare oīo teneant et debant. Q̄q̄ laci p̄dicti in faciēdā reformatiōnib⁹ dicitur abs q̄d vi p̄fle nullatenus se itromittat aut ne sit opponat vel s̄dicant: nec p̄ postmodū facit reformatiōnē alterentur vel mutentur in eo aliud vltra addat quere: re audeant sub eadē excitatione sententia si p̄ra fecerint coipso ex t̄ iurare decernētes iuris tūtū in inane si fecerint sup his a quoq̄ quavis etiā aplica autē scienter vel ignoranter hanc nō fieri tenore p̄tinger attentari. Et nūbilem⁹ p̄rib⁹ et futuris pro t̄p̄ dicitur ordinis p̄dictos: bus obvius: alijs et angulis platis et alijs plonis ecclesiastico in dignitate statut⁹: constitutiōnē: mandati derogatiōnē: voluntariis et dcreti iurispermissi auſu temerario p̄t̄re. Si q̄ aut hoc attendare presumperit

De p̄fulegijs triū ordinū sci. f.

302

p̄sumperit idignatione eccl. Darū Rome apōlē Petri anno icar natiōis dicitur. 1470. q̄nto kā: 11. dī. Pontifici. nr. anno 4. P. de monte. C̄q; eadē ipsa aplicas p̄fle sit ut p̄mitiūt vīas sanas et iegras ac suscipiōe carētes ue nim⁹: adic̄t̄r̄ ad venerabilis et religiosissimis claudius Bononiae cōmisiarii reverēt̄ p̄fis m̄stri. H̄c in custodia p̄te hoīis: q̄ p̄fle et nos de cōtulit in slān. p̄petrūbus licetis annūi. ipsi p̄mitib⁹ dī. v̄bo ad v̄bū nil addendo vel minuēdo s̄cri se. Et in testimonio vīsionib⁹ ac oīum p̄missos eis p̄t̄res p̄ notaū publicis inscriptis sub scriptis de cīm⁹ literas h̄ulli nr̄i appētētis mūntas. Vartim et acuū in edib⁹ nr̄is regionis Aurenle. p̄ palatiū reuerēdūmī cardinalis Farnesio. Sub anno a nativitate dñi. 12. ccccviij. idūtō decima: dī. v̄bo p̄fectio meha Februario. P̄dicta sanctissimis in p̄to patria et dīi nr̄i Julii diuina p̄uindēris p̄p̄fēdi anno q̄to. Preteritibus ibidem venerabilib⁹ dīis de kibulē et Nicolao būmen clericis venetēi. et Coloniensis diocesis Testibus ad premissa vocatis atq̄ rogatis.

Alexander papa sextus approbat et innouat vīas S̄ixti supra scriptas et cēfuras atq̄ denas grauissimas in eisē grētas et exp̄ssas strati de obseruātātā sue familiā quocūq̄ nō q̄rent vel p̄curant aut recipiēt loca p̄et v̄t monasteria mis̄troy sue mis̄tria ipsi subiecta et ḡra dantes eis consilium consilium vel fauorem specialiter p̄ p̄uincia Francie.

Lexander p̄s seruoz dei. Ad p̄petuāt̄ rei memorā. Sup gregem ordinū non bis licet immitis deus creditū vigilio exercit̄s speculatoriū offiū i dōc̄ fac̄t̄ religiosi sub q̄dilecti filiū et oīo mi. mūndanis abiecit illecebis duotū et tēs exp̄lēt̄ dno famulatu. Igeū mēr̄ exultarēt̄ reficiunt̄ p̄ficiēt̄ p̄t̄s p̄t̄s sine qd̄ ipsi suis suis op̄ib⁹ q̄b⁹ agro militari⁹ ecclē tāq̄s rūtūlo i amicti sp̄de carbunculus et cadiā margarita fuligēt̄ oīonib⁹ ass̄ dñis dñis ad salutē plūt̄ et exp̄pō bone vite alios ad op̄at̄t̄ charitati. Tū p̄sp̄ez eoz statū p̄t̄s dñberēt̄ aūt̄cūb⁹ iure vītē dīcōrdie q̄ p̄t̄s vītē hūani ḡt̄s hostē iter dei ordīs p̄flesoꝝ iaz vītē dīcōrdiāt̄ cōp̄erōt̄ dñiū iūlēsc̄t̄ ad ea

mus contrarii qbuscung; Clerum quia diffi-
cile solet plenties fratrum singula que loca in
qbus expediens solet deserri volum? atqz de-
cernim? qz illaz tralsumptis manu alicui? pu-
blici notarii: inde rogati subscriveat? & sigillo ali-
cui? curie ecclesiastice seu plone i dignitate ecce-
lesiastica pulte munitio ac posu in iudicioz
extra & alio libellet fides ad liberafqz eisd? pi-
tibz adpiberet si eent exhibite vel ostense. Nulli
ergo oino hoiz letace h?c pagin? nfe. absolu-
ti? sappobnus innotatioz: m?dati: statuti:
ordinationi? p?st?n?s d?c?gat?os: voluntarie:
decreti? insigere: vel eti? aufo temerarioz
Si qz aut? hoc attentare presumperit idgna-
tionez oipotentis dei ac b?z Petri & Pauli
apostolus eius in nouerit icurum. Datu
Rome apud scri? Petruin anno carnati? do-
minice. M. CCCXCVI. I. Kal. Seb?eb?is. Ponti-
ficatus nostri a?o. vii. Cis signatum supra pl?ca
P. L. Locomotaria sue excutorio
bulla dictum cum originali habet Maribus.

Calixtus pap? tertius? s?rmat? obseruari
mandat at iterteri l?as Niccolai pape qnti in-
hibetis districtis ne fr?e de familia p?blicis &
se vel p? alium seu alios loca vel plenties fratrum
vel monasteria foroz regimini & cure mis-
trus subiecta p?ceptio admetteat? de illis se isto:
mittat quoqz modo plentum.

Alixtus ep? seruus servorum dei.
Ad futuram rei
memoriam. Regimini vlo eccl?se dis-
ponete p?d?cere iuxta pastoralis officij de-
bita cura redditum idem? felicit? regi-
lares ordines p?fert?m dilector? filioz fratrum
manoz quoz religioz inuesti?m coplevit ob?z
in quoqz vlti? tranquilitate quiescim?ngioz
& litigioz relectatis anfractuz? in pecore dul-
cine & paci? p?blic? famili? al?stimo. T?n ad
ipsoz dirim?d?cere lites & quecuz submoneda
sc?d? qz in ipso ordie ambito? quoqz facien-
te ac inimico humani gnis suplementina z?ga-
nia pullulare op?cim? eo aplice foliaturis stu-
dio p?pensis occurritus quo illoz dissidentio
dis?p?d?cioz solet censetur: ac periculosis alia
cedit in ex?p?m: illa etiam aplice innumime
robora?es que, p?terea salubribz? remedii no-
uim? proceſſiſe. Sane diuidum felicia recorda-
tionis Niccolaus papa qui? p?decessor? noster

attente considerans qz ex capti?nibz domo?z
locoz & plentum fratrum ord? minoz hu-
m?datis ac monasterioz monialium sc? Clare
sub ex?dum fratrum cura & administratioz de-
gentius que p? n?nullos alios fr?es de ord?e
obseruaria crebro? siebant? que plurima. Can-
dala in diuerso? mudi? regionibz? p?ci?o exor-
ta erat & m?nus? exide nisi del?p oportune p?/
videre? adit? p?ceptebat ad p?culendum viaz
scandalio? h?m? in?nnulla ibiabit?es & m?dati
eisdem scri?b? de obseruaria n?cupatoz sub c?tu-
ris & penis fecit: put in ipsius p?decessoris l?is
quarum tenorem p?tentibz de verbo ad veri-
tatem inferi fecimus plenius continetur. Enor-
auem earidem litteraturam talis est.

Nicolaus ep? seruus servorum dei.
Venerabilis scri?b? archiepo?z
Lear augustan?z ep?o D?xentis
dilector? filio abbati monasteri? de vernela Eira
sonensis dioecesa. Salutem & ap?ciam b?nditionem.
Cum ad sacra? scri?i minoz ordines quem
merito in v?l?cibus amplectum? charitatio
insuiti dir?gim? metis? nfe ilum? p?ctro in ec-
clesia militati veluti stella mariana n?fus co-
ruscare p?ceptim? insigni? meritorum. Unde cu?
illustre p?fessor? virtutis pacis excedente potun-
tur nos vtrqz in eoz gete gescim?. Et quia
do aliqd simili? iter eos ve? i?mersum ufo
re dubitat tanto ei accurat? celeryusqz obvia-
tio quato? id p?scipit? in duo salvab?tes ex-
pedire. Et r?m?stilla nobis dilecati filii Jacob? cap-
tive miseri? p?ci?o p?uocie Aragonie fin-
mocem dei? ord?o peccato? primas qz liez l?c
super d?b?to?z questionibz? retrouerter? z d?b?to?
h?b?z? que iter conuentuales & de obseruaria
n?cupatoz iter?m? ord?o fr?es tam sup?c
no?m?z d?ctoz scri?i plentum? alium? etiam
monasterioz & aliquo? religioz loco? ord?e
sancte Clare quoz moniale sub ipsoz fratruz
plentum? curavit?re & t?neuerit p? d?ctoz
fr?es de obseruaria facta? seu verius attentata in
pleribus mudi? partibz? retrofluxis te?p?o? plus
ribz? vici? successi?e suborte fuerit? eaqz occa-
sione super s?libz? in ante? n? attentatio? varia &
diversa salubra? r?nabilita? & honestatam sub-
magis formidabilibusqz penit? ibiabit?es &
mandata ac alie ad id vt credereb? sufficiens
p?u?ciones a fe? aplica emansione noscum?n?z
conjectura?

conjecturis verisil?b? obseruari ne inhibi?b?o
m?dati? & alijs p?u?cione? m?ime obviatis fili
occasio? s?les q?d?nes arrouerter? & dissentienti? p
nouo? orienti? tam lopte suscitent in p?ci?o
antedicta? n?li eisdem scri?b? plentum? depl?cet/
r?i? nouo? aplica del?p adm?n?c?lo p?udeaf
op?t?no. Mos ig? illi? vestigij? inherentes q
p?c?i?o suis p?ceptu?o in?c?l?p?to in?c?l?p?to: scandala
que exide qz abit? or?i possent vias? sc?l?dere
ac q?d?ni? p?r?ouerter? & dissentienti? iter p?uen-
tuales & de obviatis fr?es p?ctoz obviant? vbi
libet cupientes. Q?d?z? singulari? obviabit?as
scri?b? h?m?o?z in g?b?l?c?z gradibus officioz &
ad?m?n?c?lo?z? ac tam in p?cta qz in g?b?l?c?z
mudi? p?ci?o? p?l?t?o? aucte ap?ca & ex certa
sci?l?c?z? ibi?b?z? ne p? vel alius seu alioz
quoz q?d?ni? color? vel ingento de cerero alioz
alioz leu aliquo? domi? monasteriu? locuz
scri?b? plentum? monialium p?dictoz de
novo? cap? nec recipi se de illa vel illo se itro-
mittere quoquo? mo? p?sumat. Aliogni in ?c?l?c?z
te?r?z ac ibiabit?as ne h?m?o?z p?ceptoz: t?c?l?c?z
p?m?l?z d?ctoz d?ctoz auxiliu? p?l?t?o? vel
fauoz publice vel occulte directe vel id recte
enue?c?z p?r?o? p?r?o? p?r?o? p?r?o? p?r?o? p?r?o? p?r?o?
et dignitati? suerit etia? p?r?o? p?r?o? p?r?o? p?r?o?
vel alia qualis eccl?stica vel in?m?d?a digni-
tate p?l?c?nt? p?ceptio? in domos tr?g?z/
for?z scri?b? h?m?o?z iter?m? eccl?stica? s?l?as tenore
p?ci?o? seru?z ac p?m?l?z ita qz p? alius
q?d?ni? romani? pontificis sic ex?c?o? p?r?o?z in
mortu? articulo? p?l?t?o? ac h?m?o?z ex?c?o? p?ci?o?z
sua aboliti nequeant? neqz? et interdicti h?m?o?
sup?z? d?c?z? vel tota? lieti? et relaxati. Et stup
vobis ap?ca scripta mandam?; quaten? vos
vel d?ctoz vni?y?m?z p? vos vel alius; seu alioz
p?ctoz l?as vbi?b?z? quos? tenere vobis v?l?z? sue/
rit? del?p fuerit? regist? aucte aplica p?d?c?ta
sol?n?iter publicitez dicti? scri?b? plentum? p?ci?o?
etia? vbi?b?z? p?l?t?o? fortio? et efficacia? dif?en-
tia? p?d?c?o? ead?e aucte al?st?m?z? p?m?l?z
ill?o?z? cor?z? aliquo? g?ra? tenore p?ci?o? q?d?o?z
molestarunt? etia? iniurias ir?ragari. Et n?b?lo?
m? illo?z? quos? vobis p?l?t?o? p?d?c?ta ex?c?o?
c?to?z? s?l?as currunt? d?c?z? in eccl?stica & ecce-
lesiastica locis? officioz & s?l?as dieb?z? maior
in?b?p? p?blic? m?litudo? guerierit ad d?m? ex?c?o?
c?to?z? s?l?as super? p?o? p?ci?o? p?ci?o? p?ci?o? p?ci?o?
benignitate ap?polica dignare?ur. Mos ig?
ad quorum auditi? q?d?plurime querelle contra
fratres de obseruaria n?cupatoz h?m?o? sup? his
delate fuerit n? ignari? quoz & q?d? sc?d?la su?

Tractatus.II.

Secunde partis

scitare possent q̄ ex inexplibili nōnulloz ambitione pcedēt in tanto ordine tot viuissēz et scismata, z ppterre amplitudib⁹ defup admicatio-
nū, pudere cupienter est oīa z singula t̄ illū
colai pōlici q̄ pie memorie Eng. pag. liij. etiā
pcedētis utrūz utrūz etiam sup receptione
occupatōz et extorzoz a solita gisalz z pūcias/
lū mīstrōz ac alioz platoz ordine mīnōruz in
regula exp̄ressōrum iurisditione z obia domo-
rum locoz seu cōuentuum pđictoz. Aut mo-
nialū fōlare seū mīnōrūz; etiēdēm fōlare
de obseruātia nūcupatoz etiam motu proprio z
ex certa scia ac sub qbusius vñor. formis con-
cessis z idūtaz acceptioniū bīmōi
z cum supplicatione defecutiū ratiabilitōis ap-
probacione z p̄fimatis tenor plenitū re-
uocates cassantes z annulatess; ac z nullis ir-
ritis zfectis p̄tites bīmōi supplicationib⁹ illici-
nari inhibitione z mādatōm bīmōi ac pmodi-
cas līas z p̄fibus habitos p eadēm z q̄cūq̄
inde secuta auct̄a aplica z ex certa scia tenor
pñtū approbatione z p̄fimam⁹; ac pleno fir-
mitate roboz subsistere z p̄fouis; tam s̄c̄is
de obseruātia nūcupatoz bīmōi z eoy vicarios
q̄z alioz quoct̄is etiā p̄ficitōlū aut alia quia
dignitate p̄ditos sub eisdē penis z cēfūris per/
peruo inuolabili obseruāti debere decernim⁹
statutum z ordinam⁹. Et nihilomin⁹ eniver-
sio z singula venerabilis⁹ fr̄b⁹ nōrū p̄larebile
archiep̄ieph̄ioz ac dilectio filia abbatis⁹ ac ce-
clesia z religiosorum locoz qbusius p̄fatis
alioz plonis ecclasticis in qbusius mīdi par-
tib⁹. Statutis ad quos pñtis nōrū freaut earum
auctoritāta trāfumpta puenerit sub vñte sancte
Obie districte p̄cipiēdo mādat⁹; quaten⁹ ip̄h
z eoy singuli p̄ vñl alium seu alios ibidem
nōficiem⁹ z mādatō p̄dictaz pñtis nōrū līas z q̄
cūq̄ in eis pñtia quotiens pro pñfis de/
dicari aut alioz ex dico filiis pñcialib⁹ mīstris⁹
ac custodib⁹ z fr̄b⁹ qbusius ordine adiecti fu-
erint registi in eoz ecclēsiae cinitatib⁹ z dioce-
b⁹ z pūcias z vñl z q̄n expedire viderit solē-
niter publicates; ac in pñmissis eisdē mīstris et
fr̄dib⁹ z fr̄b⁹ efficta defensōis pñficio afflē-
tes facientes oīa z singula in p̄modicis ac p̄/
sentib⁹ nōrū līas pñtia tam a fr̄b⁹ de obseruātia
nūcupatoz bīmōi q̄z a qbusius alioz auct̄a apli-
ca inuolabili obseruāti nō pñmisit, eos vel eozus
exp̄ressio

De priuilegijs trium ordinū sci. S.

105

expressio habemus h̄i h̄i volum⁹. Necnon felici
cōs recordatio Bonifacij pape. viij. ēt p̄decē
sois n̄fī, quia caueat ne alijs extra sua cūtā
vel diocesij in certo exceptis calib⁹ z illis
ultra vñl dietā a fine diez ad iudicium
euocet. Seu ne iudices z conferuatorēs a sede
deputati p̄dicta extra ciuitatē z diocesim in q̄
bus deputati fuerint z p̄t quocunq̄ p̄cedere;
aut aliū vel alijs vices suae committentes; aut ali-
quos ultra vñl dietā a fine diez corādēm
trāp̄fūmat. Seu qd̄ de alijs q̄d̄ de manife-
sto iuris z mōletoz a alioz q̄d̄ iudiciale regi-
runt iadīgēnē penis in eos si seūs egerint in
id pñcurātē adiectoris. Cōsideratoz seūlūtate
nō posse celebrare missas in suis locellis z ora-
torijs sup altari viatico fini līa ep̄oz z aliorū
ecclēsiae pñlatoz; nec ab ecclēsione ipsius līo-
ni; iij. tertii tam sup hoc facte vñ posse) mādat
archiep̄o Remeni. vi dīctā pñcēsionē suam pu-
blicētē eades fr̄s iplos paup̄is vñl z gaude-
faciat tc. Dīcti. Terciis est Parvus Carnot.
DOMININIUS ep̄s seruus seru-
rum dei. Venerabilis si archiep̄o Remeni. Salutem z
aplicam bñdicionem. In his que ad cultum
dīuum sacre dignoscunt nō malignant̄ be-
nigna potius est iterpr̄atio facienda. Cū mū-
rari cōpellūntur q̄ cum fr̄ibus minorib⁹ ouye-
mus indulgentiam; vñ vñcūq̄ fuerit fine par-
ochialis iuris pñdictio etiā altari vealeat vñ-
tice celebrare; qd̄ sicut nōp̄ sicut pñpositum
cozam nobis nimis stricte sterp̄tatio idulgē-
tias n̄rātūnt allērere q̄p̄ eam p̄dicti sc̄ē
p̄ter eōrum abbatis z alioz platoz; asfensus
facere hoc non p̄t; q̄p̄ qd̄ eos celebaret iuris
indulgētia aplica nō pm̄tunt. Qū aut̄ si rep-
tali se h̄ēb̄ n̄b̄l̄ eis p̄ferte idulgētia memora-
ta fine qua id ep̄is z alioz platoz auuentibus
līcet eisdē fraternitatē tue p̄ aplica scripta
mādamus; quaten⁹ sterp̄tatio bīmōi repro-
batasum tñ ab alioz que ure parochiali p̄ne-
nit se pñcōsus abstineat datas ecclēsiae līam
celebrāti autē n̄a non differas publicare; ita
q̄ dīctō fr̄s aliquam ex idulgētia n̄ra videant
in hoc grām s̄cēnti. Datuz Regate territo hñ.
S̄p̄ficatio. Pontificatus n̄si anno decimo.
C. Reg. ix. pñmum. concedit fr̄ibus liberam
sep̄tūram pro seipso dñtataxat. Originalē est
Terciis Cameraci z Quaci.

REGORIUS ep̄s seruus seru-
rum dei. Dilecti
filii mīstro z fr̄ibus ordis mīnorū. Sa-
lutem z aplicam bñd. Ita vobis z ordini vñ
deserte volētoz; q̄t nō trahat iuris alioz de-

Tractatus. II.

notioris vestre precibus inclinati autē vobis
pūtūm idulgēmus: ut in locis in q̄o degitio
et celebratio oīno ad opus s̄rī vel regnū dūxat
habetis liberam sepulturā. Nulli ergo oīno
hōim letat hāc paginā n̄t p̄cessōnis iſi in/
gerēt ei autē temerario p̄tra. Si q̄a autē
hoc attenat h̄sumperit idignationē iſoþon
nō dī t̄ bīd̄ Petri et Pauli ap̄loꝝ et̄ se no/
uerit̄ curfūrū. Datū Lāterā. viij. Idūs Allar
tū. Pontificatus nostri anno tertio.

C Greg. ix. beatum Frāscum cathalogo san
ctorum ascribit. Originale est Parisius.

Regorius

ep̄s seruus fūo/
s uorū dei. Tene/
rabilis fr̄ib⁹ archiep̄s et ep̄is r̄ dle/
ctis filio abbatibus priorib⁹ archip̄b̄pt̄ris:
archidiaconis decanis et alijs eccl̄es plati
ad quos lire iste puenient. Salutes et apl̄icam
bñd̄. Sicut stale auree quas vidit Joānes ple
nas odovat̄ et q̄ sum̄ orōes fecit in sp̄ci
altissimā ad aboleād̄ n̄rōz criminū corrup
tione oīo dē suauitatis emittit: ita salutē n̄t cre
dit̄ plurimū exp̄ire: si eoz in terris celeb̄
habeam̄ p̄mem̄ ipsō merita solēn̄t̄ rec
lente p̄cōnō quoz in celis sperant̄ inter cel
sōib⁹ affidūt̄ adiuvār. Sicut ē de p̄seriat̄e
vita et merito bī. S̄ituit̄o r̄ rectoris oīdi
nis fr̄m̄ minoz q̄ iuxta p̄stūm̄ salutōrū oīen
tis trānsitus bin̄ p̄missōne eiusdez ad celestia
p̄mis̄ felicit̄ et eterna puenit̄: cui vita et fama
p̄clarā p̄tōr̄a p̄sufl̄a cāglūm̄ amblātūm̄ in
regiō vīb̄ mortis de vītoꝝ tenebāt̄ in
p̄nūtēt̄ via vocāt̄: quoz t̄a vītoꝝ q̄ mulier
ad fidē eccl̄e roborāt̄ et glāndā hereticā
p̄auit̄ viuit̄ adhuc viget n̄t modica mult
itudi tam p̄ nos q̄ p̄ m̄los alios fide dignos
q̄ miracula q̄ deus p̄ illius sc̄i vīti merita op̄ak
plēnū cognouerūt̄ certiores eserit̄. Audit̄
etia eis vītib⁹ et miraculoꝝ signifiet̄ q̄ iter
carnales sp̄iat̄: et iter hoies etiam pueratōnē
angelicā habuist̄ ip̄m̄ q̄ us xpo corp̄l̄ me
runt̄ et in celestib⁹ (ne ip̄m̄) honori debito et glo
rie detraher̄ eider̄ emur̄ quodām̄ si glificat̄
a dño p̄m̄iterem̄ vītēt̄ humanae deuotione
p̄parti de fr̄m̄ n̄rōz p̄tōr̄ et platoꝝ ouim̄ qui
tūc t̄p̄ apud fap̄icā p̄steb̄at̄ sc̄oꝝ catba
logo dūxim̄ ascribēd̄. Qū iḡt̄ et̄ lucernā sic
arbit̄ hacten̄ in hoc mādo q̄ p̄ dei grām̄ iam

Secunde partis

nō sub modo: s̄i sup̄ candela bā meruerit̄ col
locari. Uniter sitat̄ vīram regam̄ mōnēt̄ et
atēt̄ brevit̄ am̄ur̄ t̄ p̄fīca vīb̄ scripta mar
dārēt̄: devotionē fidelū ad venerationē
ip̄s̄ salubriter excitat̄ festinat̄ eiusdē q̄to
notias octob̄r̄ aīo singulē excolat̄ et p̄ni
ciēt̄ p̄st̄o dī sp̄at̄ excolēd̄: et̄ eī vībus
dīo exorat̄ suam̄ tribuat̄ grām̄ in pīt̄ et
gloriam̄ in futurō. Datū Lāterā. febr̄uā nona
Maii. Pontificatus nostri anno quarto.

C Greg. ix. inhibet̄ ne q̄s deferat̄ habit̄ m̄b̄
nō neḡ et̄ si eīm̄ nisi fuerit̄ cīsider̄ ordīs t̄c.
Dī. et̄ Parib⁹ Trecī Mēthys Duac.

Regorius

ep̄s seruus fūo/
s r̄ dei. Dicit̄
filii ḡnali mistro et fr̄ib⁹ ordīs fratr̄z
minoz. Salutē t̄ ap̄st̄o bñd̄. Quia sūt̄ ha
bitus lepe p̄fusionē idēt̄ ordinat̄ et̄ aiōu
autē pūtūm̄ distictiūs inhibēt̄: et̄ nulli su
perēt̄ in religiōnē oīdīne vel extra ordīm̄ p̄t̄
tūtūs habitū vīmaut̄ t̄a sūmīle q̄ pp̄ eūz fra
ter minoz credi possit̄ deferre līcas abōz man
dato ap̄st̄o p̄sp̄. Cerez vt dicta inhibi
tūtū maiore p̄sp̄at̄ effect̄ statutū: vt̄ t̄ q̄ ha
bitū vīm̄ vel sūt̄ p̄st̄o mō p̄m̄ile deferre
h̄sumperint̄ ad deponēd̄ ip̄m̄ p̄ diocelāno
locoz cū vīb̄ vītēt̄ fūrīnt̄ monit̄o p̄m̄
p̄a c̄nfūr̄a eccl̄esia p̄app̄latōt̄ [pol]p̄t̄o
cōpellans. Nulli ergo oīno hoīs̄ līcas hāc p̄a
ginaz n̄t inhibitionis p̄tōr̄a inīḡre: vel et̄
autē temerario p̄tra. Si q̄a autē hoc atent̄a
re p̄sumperit̄ idignationē oīp̄tent̄o et̄
t̄ bīd̄ Petri et Pauli ap̄st̄oloz eius le noue
rit̄ curfūrū. Datum Lāterā tertio nonab
Januarii. Pontificatus nostri anno. xiiii.

C Alexāder papa. iiiij. de canonizat̄oē tēt̄ vī
ginis Claret. vībi et̄ dai idulgēt̄as vīt̄āni z. xl
dīverūm̄ vīt̄ātib⁹ eccl̄esia suā in festo ip̄s̄
et̄ per octāna euō. Originale est Parisius.

Lerander

ep̄s seruus fūo/
s r̄ dei. Tene/
rabilis fr̄ib⁹ vītēt̄o archiep̄s et ep̄is
regnū Frāscūt̄o. Sal. et ap̄. bñ. Clara
claris p̄clarā merit̄: magne in celo claritat̄
glīcēt̄ in terra sp̄lēdōe miraculōe sublimus
Clare claret. Clare bñr̄carz alta religio hic
confusat̄ hūl̄urz eterni p̄m̄ radiat̄ magni
tudōs p̄ynt̄s virtus signis magnificis mortis

libus

De priuilegijs trūm̄ ordinū sci. F.

106

libus illūscit̄. H̄tūt̄o Clare ritulat̄o h̄tūt̄o sunt
sūme p̄ulegium̄ paup̄t̄is. Iuvi in excello re
pēd̄ fētūm̄ib⁹ copia t̄p̄fatuꝝ; Iuvi a ca
tholica plena denotet̄ oīhonos cūmūlē ex
h̄t̄b̄t̄. Claram̄ sua fulgida h̄t̄o signifat̄ p̄
capēt̄ declinat̄ eccl̄ia z ip̄o bñ. F. sacra
ibi recepta tonsura p̄cessat̄ ad aliaz c̄ngū
tēt̄o. H̄t̄o xp̄ianis pp̄lis. pdigioꝝ et̄ signia
supēda declarat̄. O clara multimode titulū
predita claritat̄o cū p̄uerionē tuam̄t̄o clara
ra. In p̄uerionē clariōz in clauſit̄o p̄uerat̄
p̄clara z post decūrūm̄ vite p̄t̄io sp̄aciū clara
rīsima illūscit̄. Ab h̄t̄o Clara claz exēp̄i spe
culum hūc p̄ficiat̄. Ab hac tēt̄o amēt̄a
tēt̄o celestē suā libūl̄o vīgīt̄at̄ offerat̄. Ab hac
in terro manifesta subuētōnūm̄ remedīa sen
tūt̄. O admirād̄ Clare bñ clariāt̄. Et̄ q̄to
studīo p̄ singula fr̄t̄o sp̄endīo: in sin
gulis iuēt̄. Emitat̄ hec inēt̄ in hoc sc̄o in
religiōe sp̄uāt̄. In domo illūscit̄o vt̄ radīs. In
clauſit̄o corrūscat̄ vt̄ folgorat̄em̄ in vita:
pol̄ morte irradiat̄: clariū in terra in celo re
lūt̄. O quāt̄a hūl̄o vēhēmētā lumīz q̄t̄ ve
hemētūs illuminat̄o claritat̄. Manebat
q̄dem hec locū secrētū eccl̄a clauſit̄o: z
sōmāt̄icā radioz emittat̄. Colligebatur in
arco cenobioꝝ in amplio sc̄o sp̄argebat̄. Ser
uabat̄ it̄z extra manebat̄. Latebat̄ nāq̄ clara
ra sed eius vita p̄atebat̄ silebat̄ Clara fz. sua fa
mā clamabat̄: celabat̄ in cella z in virb̄o nosce
bat̄ nec mirum q̄ lucerna t̄ accēt̄ tam lūces
abīcōt̄ dī poterat̄: q̄n̄ sp̄elerat̄: clariū in do
mo dīt̄ caret̄ lūt̄. Nec recondi poterat̄ vā
tot̄ aromatiū in fragrāt̄e suāt̄ odore dīt̄a
resperget̄ mīstōt̄i cūt̄ in angusto solitū
dīm̄is tēt̄o alabast̄o lūt̄ sui corporis hec dūt̄
p̄tereret̄ tota oīno eccl̄esia aula sc̄itāt̄ et̄ oīo
dīt̄o t̄p̄lebat̄. Sane cū ip̄sa dum adhuc p̄uella
ēt̄ in sc̄o p̄m̄ mādū fragile z iunūndū mādū
calle ab etate tenera trāns̄t̄ et studeret̄ p̄cīo
sūt̄ libat̄o. Libat̄o sūt̄ libat̄o sūt̄ libat̄o
cūt̄ sp̄elerat̄ et̄ p̄t̄at̄ op̄ib⁹ vigilat̄
mīt̄ēderat̄: ita q̄ ea grata z laudabili ad vi
cīos z alios fama p̄duerit̄. Bñt̄o. F. audito bñ
iūs fame concīocep̄t̄ p̄fīli bñt̄o: t̄art̄a: z ad xp̄i
p̄fīcta idēt̄e p̄t̄it̄. Qū facīt̄ illā monit̄o
moz adberet̄: z mādū cū terrenis ib̄o penit̄
abdicat̄: soll̄ oīno in paup̄t̄e voluntaria sa
mulari desiderat̄: sūt̄ seruōs desiderat̄. Et̄ cūt̄o

290

11

iiiij

Tractatus.II.

ga spirituales almonie et refectione instrutur. Ille fuit pauper panniceria duxit humilitatem agnoscere penitentiam penitentiam abbatissam. Ille secum monasterii creditus in illo sibi familia sollicito ac p. uideret in timore a futuo domini et pleno ostensio obtemperantia gubernauit vigil in cura in mysterio studiorum in exhortatione stricta diligens in amonitione et correctione moderata: et perita in praecipissim copione probabilitatis: stricta in silentio: non ferme matura: et profusa in canticis ad p. regime oportunitate: violente magis famulari quam diuari et honore potius quam bonore suffulso. Ille p. vita erat alijs eruditio et doctrina. In hoc libro vita: et cetera viride: et equaliter dicteruntur hoc vita specie: reliquiae vite famulas insperatae. Corpore nascitur: sicut in terra satio visibatur in celo: dulcissima vacula: et maius castitas: charitatis ardor: dulce et benignitas: et pietas: et robur: neque pacies: et familiaritas communio nimis in dulciorum i. scz in ostendit amabilis et accepta. Et ut carne depissa quae lecerer spuma quoq; holte suo oblitiori fit foris: nudus solus et iter da famelica pro lecto habebat: et p. puluari sub capite dux lignum ymaginum tunica cum mattole deu. Et despecto et hispido p. non pietate p. pabulum idemmodo ad operinentem sui corporis vobebat alio officio de cordibus criniti equo preto non habito in uixta carnis. Arcta quoq; cibo et in portu distracta rati se in his frenabat abstinentia: ergo tunc rite tribus diebus in ebdomada. V. secunda quarta et sexta seria nihil penitit. P. sui corporis alimento gustaria utrue nibilominus dieb; adeo se cibariorum paucitate ristringens: qd alie de ipsa quomodo sura sunt distractio subtiliter poterat mirabantur. Uigilis insupz oponit: affidit deduci in his scipue durior et noctura ita expedita. Divitius tam pplexa lagoribus: cum ad exercitium cor posale non posset surgere per seipsum: loco suarum suffragio lenabatur: et tergo et fulcimenta appositio proprijs manib; laborabat: ne in suis est esset infirmatus: octos: vii de pano linea huius fuit studij et labore plura. p altaris sacrificio cor poralera fieri fecit: et p plana et molana aliis diversis ecclesiis exhiberi. Amatrix vero picipiatur colonia sedula paupertatis: hic illa suo affixit alio: sic ea in suis pederis et alia: autem qd temp in ipsa dilectione firmo: et ardenter amplieta et excepit ibidem inter-

Secunde partis

stricta et delectabilis eius copula pro nulla vnguis necessitate diffringit: nec aliquis profusus portu in ductu suaib; ad sententiam et qd suu monasteriu proprias possessiones habet: qd felicis recordationis Gregorius papa p. decellos noster de multis idiget ipsius monasterij p. cogitans libenter illi voluntate pro sororibus et sustentatione possit: et sufficiens et congregatis depurat. Citez qd magnis et splendidis lumina supernum non pot quis sine radios p. sciat claritatem in ipso et vita multa et varia miraculosa virtus sanctuariorum effusit. Ille cuiusda de sororibus ipsius monasterij vocis quia a latere tunc quasi omnino libenter restauravit. Alij officio lingue pene deflentibus loquelis restitutus expedita. Eliter aut surdus: et peritus ad audiendum. Laborat sebe. Tument et p. opere: et p. placita: et p. stultitia: alijs oppressi lagoribus liberavit: factio crucis signaculo super eas. Quod si enim de ordine minoris fanavit ab sancte pax. Qd aut quadas vice olenus in monasterio totaliter defecit: et ipsi lavacato fratres: qd etiam monasterio p. colligente electromy deputari: et accepit vice acutus laetus: vacuus: ut sita fores ipsius monasterij possit: ut illi id frater p. oleo acrigro deferret: qui cum velle p. se apparet: et deinde fuit ei oleum et medicina diuine largitatis ipse. Tunc sum cu vno die nos nisi vni panis medietas: et p. refectione loco in eodem monasterio habebat ipsa medietate eandem iussit in frusta diuidi et fooco: sed duplex farum quia ita manu frageret: ille qd givine est panis et dat etiam elutum tibi: multiplicante in tunc in quinq; sufficiet facte fuerit ex parte onea et loco: et vni semibumbi: distribuite p hec et alia signa copia: cuiusq; dui abdui: vivetur innotuit p. feminaria meritorum. Illa et cia in extremis ageret cadiuide biap; virginum certe: et mactib; coronis ornatis in quo vna ex ipso eminentior: et fulgido ap. parebat vltus ei domini strare: vbi ead ipso p. multa de cibis et p. sedula ad lectulam et p. procedere ac circa ea quasi visitationis officia ad p. orationis solame quodam huiusmodi studio scribente. Post obitum vero qd a morte caduco rubeat et p. crus p. tractus gradu non poterat ad sepulchrum debar: ipsi fuit liberare ipso quasi fragoris sonitu faciente ab utraq; insinuante cura. Cur uitram? meba p. tracti. Precepit surata et demensi furore serales et receperat ibidem inter-

gram

De privilegiis trium ordinum sci. 5.

num et quadraginta dies de intuictis sibi pertinet: tenuit misericorditer relaxans. Datu anna. vi. kalendas octobris. Pontifici anno patimo. Gregorius nonus beatus Antonius catholico: et sancto ascribit: pcedit visitantem et vel pulchritudinem octauam eiusdem festi vni anni indulgeat. Originalis est parsitius: carpoti et bacis. Regorius epis seruus fuit in dei. Tenera bilibus fratribus archipiscopis et episcopis dilectis filiis abbatis p. et aliis ecclasiarum fratris p. item pagis in inspecturis salutem et apostoli bridi. Cu dicit dñe p. prophetam. Debo vos cunctis populis in laude et gloria et honoris et p. politice et ipsi fuit in quo cens merito et statutis coronat et honorat in celis nos venerantis officio laudemus et glorificemus in terris tunc p. isti laudes et glorias in illis qd est laudabilis et gloriosa in selo et in se. Ut enim sue virtutis potentia mirabiliter manifestat et nre salutem et misericorditer operat fides sive quos semper coronat et celosque inter et honorat in selo ad eoz memorias signa faciens et p. gratias qd p. p. multas p. fundat heretica et fides catholica p. misericordia et fideles meos tropoz diffusa et boni operia excusat in statu: hereticis depulsa in qua iacent cecidatis caligine ad inuicio reducuntur ad yta et iudei artis pagani et lumen cognito curvant et p. p. lucem viae veritatis et vitas. Unde nos charillimus et si non quatas debemus: quantas possumus gratias agimus: gratias oium largiori et deo deus nris ad confirmationem catholice fidelis et p. p. fusione hereticis p. imitatio et iudicemur innatis: signa et mirabilia poteret imitari: faciens illos confundere miraculis qd fidem catholican et corde qd oze necnon et ope robarco. De quorum numero sancte memorie beatus Antonius de ordine fratris minorum qui olim degens in secundo magnis pollebat meritis: num viuens in celo multis couisat miraculis: ut eius sanctitas certius iudicetur cōprobetur. Cu enim dudum vel nerabilis fratris et p. episcopus et dilecti filii p. testas et cōmuni paduanii nobis p. nuncio sues et lras humiliter supplicantes ut cu dñe eides sancto tantu gruerit gloria ut et dandam scilicet etiam patrem p. secunda sepulchrum eius tot

298

II V

Tractatus. II.

rus defunctos apud ecclesias suas sepeliri cōpelunt et illorū ex regas celebrari. Et si q̄s deceden-
tiū s̄t alii q̄s in ecclēsia suis eligi se p̄fūlū
funus p̄mo ad ecclēsias suas deferri cogit; ut
oblatio suā vbi cedat; nec sustinēt̄ eos h̄ęc
cāpānā vel cūmīterium bñdictū; certis tñi r̄e-
potib⁹ p̄mitit̄ ipsos celebrare dñs. Cūlunt̄ ēt
in domib⁹ cōdūz̄ certi numeri s̄t m̄; fācerdō-
rum; clericorū; laicorū; nec nō cērebro; lāpadac-
e; om̄amēt̄; p̄ sua voluntatē tapare; ac residū
cēreborū q̄s nō iūter apponunt̄ exigit̄ ab eis
nec p̄mitunt̄; vt nō facer dōtes eoz alii q̄s
in ecclēsia suis celeb̄r̄ p̄mas missas eos nūb̄
lōm̄; cōp̄lēt̄; in quāt̄dīanis missis
quas in suis locis oītārib⁹ celeb̄r̄ oblationes
ad op̄o eoz recipiāt̄ et referunt̄. Cūlqđ ēt
eis dū celeb̄r̄ missas solēna ista domoꝝ sūar-
ū am̄bitū p̄ fidūlū donatiōnē; donab̄ p̄ sūa
et appellationis obſtaculo appellatioꝝ. Mon̄ ob-
stante p̄fūlū de obabus diettis edita in cō-
cilio ḡis. Si v̄o nō sic fāc̄t̄ nōr̄is cura-
erint obēd̄t̄ nouerint̄ nos sup̄ hoc memora-
t̄is fāt̄r̄ib⁹ alter auctor̄ v̄o p̄mis̄t̄. Qd̄
si nō oēs his exequiōt̄ potuerit̄ v̄l nōlē-
ritate interēs anguli vestrum ea nibilimōna
exequatur. Datuꝝ Lugduni quinto kalē Se-
ptemb̄. Pontificatus nostri anno tertio.
Cūnocētūs. iiiij. p̄cedit fratres non tene-
antur recipere execuōt̄ cauſaz̄ seu fālarijs
ab aliquo; nisi in līs ap̄licis fāt̄ sp̄l̄is mentio
de illis t̄c. Originale est Tresiaꝝ et Brugioꝝ.

Innocentius ep̄s seruus
seruorum dei.
Dilectis filiis Generali mis̄tro et vni-
uersitatis et villas vbi religiose ac honeste viles
ant cōmōratoꝝ et p̄plo deinde vocati accēd̄t̄ aut
deant̄; in hibētoꝝ r̄az̄ in accēd̄t̄ fr̄s q̄s in re-
cepit̄oꝝ eoz p̄sumat̄ ex cōdīcātōis s̄tiaꝝ p̄mūl-
gare. Ab eis ēt dō orōt̄ fūctib⁹ decimāt̄; nec nō
de habitaculis s̄tiaꝝ acut̄ de iudeoy domib⁹ cō-
tēdūt̄ redit̄ ex eo q̄re allērendo; q̄t̄ nulli fr̄s
mozarent̄ ibidē eis ab alijs habitaculis p̄mūl̄
aliḡ soluerent̄. Et vt ipsos sue subdāt̄ totā di-
tōni et dē mis̄troꝝ et custodē volū p̄ficere, p̄
sue arbitrii voluntatē. Il q̄b⁹ v̄l̄. m̄ molestus
qd̄ etiam ex venerabilē s̄tiaꝝ nr̄is archiep̄s
et ep̄iscop̄s dilectis filiis abbatib⁹ p̄t̄olb⁹ et ceteris
ecclēsias platiſas aliaꝝ p̄ regnuꝝ Frācie p̄fī-
tūtis non oīno abſtīn̄t̄. Lū igit̄ oīdo ꝑli-
cōz̄ s̄tiaꝝ a bone memorie Innocētūs: Mono-
transfūnt̄

Secunde partis

De privilegiis trium ordinū sci. 5.

109

frāculū nēcia vite depōscere et recipere. Origina-
le est trecis ambianis et metris. Rōthomā.

Innocentius ep̄s fuoꝝ dei. Dilectis

filioꝝ ḡialī mis̄tro et vniuersitatis s̄tib⁹ or-
dis s̄tiaꝝ minoz̄. Salutē et ap̄lica bñdictōneꝝ.
Tobis extēmā paupertatē paciētū p̄o xp̄no
mine paupertatē dignē p̄cedit̄ apostolice sedis
grāia q̄d̄ et neccit̄ vestre p̄sumat̄ et bisfactoꝝbus
vestris salutis meritis p̄firat̄. Hinc et q̄ nos
quoz̄ exp̄t̄ offīciū iūtis annuere desideri-
te uot̄ v̄e p̄cīl̄ bñlūtārī idūt̄ vt v̄o v̄o
exp̄ortationē p̄t̄ studio bonos ad p̄t̄tōnē dū-
tūt̄ et errāt̄ i recitūt̄ semītā laudabilitē
renovat̄ et excoīt̄oꝝ terri libere cōmōratoꝝ;
ab eis t̄c et q̄t̄ v̄o v̄o p̄ ipsas transp̄t̄ p̄t̄gerit̄
nēcia vite depōscere ac recipere valeat̄ vobis au-
cōntatē p̄t̄t̄ p̄cedit̄ facultatē. Nulli q̄ oīno
hoīz̄ līcat̄ hāc pagina ꝑre ḡis. Iſringere
et i aust̄ temerarioꝝ v̄t̄. Si q̄s aut̄ hoc artē-
tare p̄sp̄l̄t̄ idūt̄t̄ oīpotēt̄s dei et bñt̄
Petri et Pauli ap̄loꝝ et̄ se nouerit̄ icūfūrū.
Datum apud ciuitatē castellanā. vii. kalēdāe
July. Pontificatus nostri anno primo.

Cūnocētūs. iiiij. p̄cedit mis̄tro ḡialī en̄ toto
ordine et p̄uicialeſ ſuis p̄uicialeſ poſte fr̄s ſuos
deputati a ſede ap̄lica p̄ dīcāt̄ crucē vel
ingredīvel alia bñm̄i negocia remouēt̄ renoca
re trāfēre ſeu alios eisdēm ſubſtituēt̄ aut̄ ꝑ
supercedant̄ inuigēre t̄c. Oīgle. ep̄s seruus

Innocentius ep̄s seruus
seruorum dei.

Dilectis filioꝝ ḡialī et p̄uicialeſ mi-
ſtri ac ceteroꝝ ſtib⁹ ſtiaꝝ ſtiaꝝ minoz̄. Salutē
et ap̄lica bñdictōneꝝ. Quieti v̄e p̄ndere vo-
lentes aut̄e vobis p̄nitūt̄ indulgentia et cō-
mīſſōneſ cauſaz̄ vel ſinaz̄ executioneſ a ſede
ap̄lica vel delegatiſ eius ſeu a q̄būlūt̄ aliaſ ſa-
etas votiſ ſua v̄ia nō teneam̄i ni recipere volūt̄
t̄iſ ſi in līs ap̄licis p̄ p̄fēt̄ione ſuūl̄ men-
tia habeat̄. Nulli ergo oīno polūt̄ līcat̄ hāc
paginā ſuūl̄ ſe p̄fēt̄ione inuigēre; vt et i aust̄
temerarioꝝ cōtra. Sīq̄s aut̄ hoc atēt̄are p̄o
v̄e arbitrii voluntatē. Il q̄b⁹ v̄l̄. m̄ molestus
qd̄ etiam ex venerabilē ſtib⁹ nr̄is archiep̄s
et ep̄iscop̄s dilectis filiis abbatib⁹ p̄t̄olb⁹ et ceteris
ecclēsias platiſas aliaꝝ p̄ regnuꝝ Frācie p̄fī-
tūtis non oīno abſtīn̄t̄. Lū igit̄ oīdo ꝑli-
cōz̄ ſtib⁹ a bone memorie Innocētūs: Mono-
transfūnt̄

Tractatus.II.

salutem. v. i. ai. u. Q. No vita sepe sub specie
vitri occule subintrat: et angelus satan in
angelu lucis se plerius simulare transformatur ipsi
tuuobis autem madam: quatenus si g. de p̄di-
cet fr̄m se dicitur in viri p̄tio p̄dicatur
et ad q̄ntu le pecunias querit p̄rte p̄d religio-
ne eoz et paupertate p̄fessi sunt p̄tigeret islamari:
vos tunc salarios capitulo et condemnetur a eos
dem. Datum Lugduni terciodicomo kalen-
das octo. Pontificatus nostri anno. iij.
C. Innocēti. iij. cōmitit curā monasteriorū
s. e. Clare regno fr̄ciale ḡfali mis̄ro et p̄uicta-
lū mīstris cu p̄tate vīstidū corrigētē reforma-
di sacra mīstrā g. c. i certis exp̄fis caro mo-
nasteria irādīcā oia paulo p̄t. et r̄la ab ecclē
Innocēti. iij. cōditatā p̄toto ordine vīctia
q̄ pl̄d̄tēmīata et cōdīata sūt. Dicit. Treci-
Innocētus ep̄s seruū ser-
uoz dī. Di-
lectis filiis ḡfali et p̄uictalū sī
noz in regno fr̄ciale mis̄ro. Salutē et apl̄cam
biū. Iacit saluti dilectaz i xp̄o filiaz mona-
liū iclūfaz monasteriorū q̄ dīcītī Damiani in
regno fr̄ciale exsistit p̄tina sollicitudine puldere
vōletēs dīcretōtivēs p̄ apl̄ca scripta cōpīeōdō
madam: q̄en̄t̄ eis tā in capite q̄s i mēdō per
vōlōfōs vel alios ordī vī fr̄s p̄tōdōt p̄l
seretēs autē nīa quōtēnō expedire viderit
visitatiōis cōrectiōis et reformatiōis offīm i
pēdatis om̄etis dīcīpīlo r̄lāb̄: et p̄ dicato-
nevībi p̄fōtōt̄: easdē p̄fōtōt̄ aūdīt̄ ipsi-
tū eīfīs mīfaz sōlēnia z alia pīuina cēlebētē
offīcia et cōbīatio ecclēstīca sacrafīca. Et cū
nēcessē fūrt̄t̄ vī pp̄ ipsa graue eruditō
seu obitū aū p̄fīstatiōi seū aūlārū vel mo-
nialū sēcratiōes aut alias iustas z honētēs
causas aūfōtēt̄ vōbīs rot idoneis fr̄b̄ vī q̄:
dis quot ad hec noverit̄ oportūnos monaste-
ria i ḡdāmīt̄ earūdē. Novōto q̄ sī p̄t̄b̄
ter vñt̄ z vīt̄rāto: q̄ p̄t̄ fūrēt̄ duos fr̄s ido-
neos p̄ eīfōtēt̄ q̄ ad ip̄fōt̄ p̄spect̄t offīm lux-
ta tenoz q̄ in eaz vīt̄ formula p̄tīneri nōfīcī
seū ducāt̄. Ad hec vī ad p̄dīcta monasteria in
spālībūs sēt̄ ip̄fōt̄ z monialū obitū earūdēz
ad cēlebādū in eis vñt̄nī offīcia p̄ponendū
vñt̄ del populo ḡ tunc alīs ip̄b̄ vñt̄dēz cō:
venit̄ nēcō p̄ alīs honētēs z rōnabilib̄ cāu-
fīs ac ad portaz crates z locutōia monasteriorū

Secunde partis

rū ip̄fōt̄ cū expedire viderit̄ accederet̄ fr̄s
vī ordī destitute possit̄t autē p̄tītū p̄tītū
dūpītū p̄cedētū. Datum Lugduni. tertio
Mōn. July. Pontificatus nostri anno quinto
C. Innocēti. p̄p̄. iij. Q̄ sī nō possit̄ cogi
collectionē pecunias in suis p̄ticationibū
ēquis fr̄s habeat apl̄cas nīi ip̄fōt̄ lēt̄ de hac i
dulgetia plena fecerit mētōne. Dicit. parf̄
secundus seruū ser-
uoz dī. Bi-

Dilecto filio ḡfali et p̄uictalū mī-
stris ac alio fr̄ibus ordī fr̄m minozum. Salu-
tē et apl̄ca bīdī. Uelā semp in amore vītūs
delectat humilitas: cītēta solitice refugit que
sibi aliqd̄ fame vel p̄fīcītē illatura suspēndō
p̄tētēt̄. Ob hoc enī fecit acceptūm q̄ a nob̄
lo vīm alīcū sīpl̄s loci vel p̄tētū vīm cū
vībū exhortatiōis de colligēda p̄fīca p̄ponat̄
In ordī vīo laudabilit̄ statutōt̄ cogitā
tēz p̄tēt̄ q̄ sī sim̄p̄ ab his imnēs vītūs
ad vīm z p̄tēt̄ salutē offīm lū
berius exercitēt̄. Illos itaq̄z deutoroz vota salu-
bita benignis affectib̄: p̄fēt̄ delectat q̄ nūl-
lus ex vībū p̄fr̄as apl̄cas de cetero i p̄erīdā
seu de mādāto alīcū: ad pecunia colligēdām
cogi possit̄ iūt̄: mīt̄ lēt̄ de hac i dūlgentia
plena fecerit mētōne vōbīs autē p̄tītū idū
genus. Nulli ergo oīno hīo lītēt̄ licet hā
p̄gīna nēf̄ p̄cessiōis i stringēt̄ vel ei auſt̄ reme-
rario p̄t̄ra. Sī q̄sāt̄ hoc atrectare p̄t̄mēt̄
tēt̄ indigatōne om̄nīpotētēs dīt̄ et beatōv̄
Dicit. Pauli apostolozm eūs se nouerit̄ ieu-
fūrū. Datum Allīs kalēdū Augūstī. Pon-
tificatus nostri anno vīdecimo.
C. Clemēns papa quartā mandat vñt̄rō
pēlātēs et rectōtibūs ecclēstīarū vī nūlī mo-
do p̄fōtēt̄ apōstolat̄ in ordīne i habitū aut
sine habitū retinēt̄ aut retinēt̄ permittant̄.
Sed ministris custodibūs aut guardianis red-
dant̄ cū ab illis ad quos spectat̄ fūrēt̄ re-
quisti. Alter sententiā ex cōmūnatiōis ieu-
fūrū obstante quācīa appellatione aut lit-
teris apostolici nīi de hoc p̄fēt̄ idūt̄ spe-
cialē fecerit̄ mentionē. Dicit. supa Parīs.
Clemēns ep̄s seruū ser-
uoz dei. Venerabilib̄
fratr̄ vñt̄rōt̄ archēp̄s et ep̄s ac
dilectis filiis abbātibūs p̄b̄s et decanib̄ archidia-
cōnib̄

De p̄fīlegijs triūm ordinū sci. f.

conīrectorib̄: et ceteris ecclēstīas p̄latēs p̄/
gn̄ fr̄cīe p̄tītū. Salutē et apl̄cam biūdī.
Nūlī inīcīa vīcītūdū largitōt̄ honorū
cīlūm rīdēt̄: dum hī q̄ de chīt̄ patrīmonio i
p̄inguati luxuriat dānabīlī in ecclēstīa p̄tēt̄
ter in familiō suis p̄sequi nō verēt̄: ac si fac̄
fit impētē dīo vītōnum. Cū enim dīlecti hī
liū fr̄s mīnōres abnegantes salubiter fēmetip
for elegerint̄: in artīfīciū p̄p̄tītūt̄ christō pau-
perī ad placitū famularū (tācī mībī haben-
tēs z oīa possidente) non desūt̄ pleriq̄ tam
ecclēstīarū plāt̄ q̄s alī qui cēca cupītētē
trāducti p̄p̄e anīdītēt̄ subtrāt̄ i reputatiō
quī dīpredicēt̄ fr̄ibus fidēliū p̄tēt̄ elāgī:
quietem ip̄fōt̄ multīpl̄t̄ inquietant̄ molesta/
rum occasiōes exgrētēt̄ varia cōtra ip̄fōs.
Clūt̄t̄ nāq̄z t̄ si non dēs ip̄fōt̄ inītōt̄ eoz cō/
fessionē audiret̄ eis inītētēt̄ pētētēt̄: et
eucharistīa exhibētēt̄ volūt̄ vī copīs chīt̄
nīl̄ in cor oratōt̄s reservert̄: fr̄ates ip̄fōs
defunctos ap̄t̄ suas ecclēstīas sepelīt̄ compel-
lunt̄ illos et exequias celebāt̄. Et si quis dece-
dēt̄ in ecclēstīa seu monasterio retine-
rit̄ vel eo in hoc auxiliū p̄fīt̄erit̄ vel fānōz cū
ip̄fōt̄ cōmūnātēt̄ taliter: crīmī hīmī crīmī
cogunt̄: vī oblatō suis vītōbus cedarīcēt̄ sī
entes eos habēt̄ cāpanāl vīl cīmītēt̄ be-
nēdictūm: certis tantūm tempōtibūs permit-
tēt̄ ip̄fōt̄ celebāt̄ vītōm: vīt̄ et in domī
bū exordīm certū numerū fr̄m: sacerdotūz:
clericōz: et laicōz: nēcō cereoz: lampadaz:
et om̄nīmēt̄ pro sua voluntate taxaret̄ resi-
diūm cereoz: quādō noīt̄er appōnēt̄ ex/
gunt̄ ab etīdē. Nec p̄mīt̄ vīt̄ noīt̄er facēt̄
res coīz alīb̄ q̄s in ecclēstīo sīp̄t̄
mīfaz eos nīhīlōmīt̄ cōpellēt̄: vīt̄ in quo/
tidianis missis quas in suis locis z altariōs ce-
lebrat̄ oblatōes ad opus eoz recipiāt̄ et reſer-
uent̄. Quicq̄d̄ et eis vīt̄ cōmēt̄ missa um
solēnia iūa domōz: surz ambitū pīa fidēliū
denōtēt̄ donab̄ ip̄fōt̄ extōqueri oblatōis
noīt̄endētēt̄: q̄s eīsēt̄ tam in om̄nīmēt̄ al-
tarīz q̄s in libāt̄ ecclēstīca absolute p̄fēt̄
vēndicāt̄: p̄p̄era iūi suocōgēdō eos aī syno/
dos suas accēderēt̄: suo p̄fōt̄ibūs subītēt̄
leḡ his cōtēmī capīa z scrūtīnīa in locis ip̄fōz
fr̄m p̄t̄is corrigēdō factōs se cōmānāt̄
fidēlēt̄ iūrāmēt̄ firmat̄ ab eoz mīstrī: et
sīdīb̄: et guardāmī nīhīlōmīt̄ p̄fīcītēt̄. Etīo